GEMEENTE
Reusel-De Mierden

Programmabegroting 2026-2029

Corsa 25.19795

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief **3**
Leeswijzer **5**
1. Coalitieprogramma en prioriteiten **6**
2. Uitgangspunten en begrotingsbeeld 2026-2029 ..... **9**
2.1 Uitgangspunten 10
2.2 Methodiek 11
2.3 Begrotingsbeeld 12
3.1.Bedrijfsvoering **13**
3.Paragrafen **13**
3.2 Lokale heffingen 17
3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 21
3.4 Financiering 28
3.5 Verbonden Partijen 32
3.6 Onderhoud kapitaalgoederen 40
3.7 Grondbeleid 45
3.8 Openbaarheidsparagraaf 48
3.9 Bezuinigingen 50
4. Programma's **58**
Programma 0. Bestuur en ondersteuning **59**
Programma 1. Veiligheid **63**
Programma 2. Verkeer en vervoer **65**
Programma 3. Economie **67**
Programma 4. Onderwijs **70**
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie **72**
Programma 7. Volksgezondheid en milieu **81**
Programma 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening, Stedelijke vernieuwing (VHROSV) **87**
Bijlage 1 Verschillenanalyse **91**
Bijlage 2 Nieuw Beleid en vervangingsinvesteringen **93**
Bijlage 4 Totaal van lasten en baten per Programma **101**
Bijlage 5 Staat van incidentele baten en lasten inclusief toelichting **102**
Bijlage 6 Meerjaren-staat van reserves en voorzieningen **103**
Bijlage 7 Beleidsindicatoren **104**

Aanbiedingsbrief

Hierbij bieden wij u de programmabegroting 2026 met een meerjarenperspectief 2027-2029 aan voor de vergadering van uw raad op 4 november 2025.

Korting Rijksbijdrage

Al bijna vier jaar discussiëren gemeenten en het rijk over de Rijksbijdrage. In deze periode is het gemeentefonds meerdere malen aangepast, maar per saldo gelijk gebleven. Het rijk noemt het 'bijstelling accres', de gemeenten noemen de korting van twee miljard euro op het gemeentefonds in 2026 het 'ravijn'.

De afgelopen vier jaar kondigde het rijk in de mei- en septembercirculaires steeds aan die korting van twee miljard euro te verdelen naar rato van de uitgaven van de gemeenten. Die verdeling zou correct zijn als de gemeenten de korting volledig op kunnen vangen door minder uit te geven en doelmatiger te werken. Maar daarmee redden de gemeentes het niet, daarvoor is de korting te hoog. Dus moeten de kosten nog verder omlaag, door te bezuinigen, investeringen uit te stellen, onderhoud te verlagen, voorzieningen te schrappen. Ook kunnen de gemeenten hun belastingen gaan verhogen, zoals onroerende zaakbelasting en toeristenbelasting.

Terugblik

Voor het jaar 2025 was vorig jaar voor het eerst sinds jaren de begroting van Reusel-De Mierden alleen sluitend te maken door een onttrekking uit de Algemene Reserve.

Na het vaststellen van de begroting, was een opname uit de Algemene Reserve nodig van € 58.000 om 2025 structureel sluitend te maken. Voor de jaren 2026-2028 bleven de begrote inkomsten fors achter bij de begrote uitgaven.

Dit jaar is in afstemming met uw raad, vanwege het te verwachten meerjarige negatieve beeld, geen perspectief-nota gepresenteerd. In plaats daarvan is in een samenwerking tussen gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie extra energie gezet op het inzichtelijk maken van alle (wettelijk) toegestane ombuigingsmogelijkheden. Op basis hiervan heeft de raad op 3 juli besloten om een pakket aan voorstellen tot bezuiniging vast te stellen voor een bedrag van bijna € 1.000.000 in 2029.

Begrotingsbeeld

Na verwerking van de bezuinigingsmaatregelen ziet het meerjarenperspectief in de voorliggende begroting ziet er als volgt uit:

(bedragen in €)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo baten en lasten	-584.275	350.454	105.306	479.570
waarvan: Incidenteel Saldo	-110.500	91.000	161.000	211.000
waarvan: Structureel Saldo	**-473.775**	**259.454**	**-55.694**	**268.570**

Het saldo baten en lasten van onze gemeente is vanaf 2027 positief.
We hebben dus, ondanks structurele tekorten in 2026 en 2028, een structureel sluitende begroting in 2029, het laatste jaar van deze doorkijk. Hiervoor is het noodzakelijk geweest een pakket aan bezuinigingen mee te nemen die pijn zullen gaan doen voor onze inwoners en bedrijven. Via de Planning & Control cyclus zullen de ontwikkelingen in inkomsten en uitgaven goed gevolgd worden samen met uw raad, om te bekijken of alle bezuinigingen ook daadwerkelijk ingezet moeten worden.

Ontwikkelingen

Om onze inwoners perspectief te bieden zijn er meer woningen nodig, moeten bedrijven kunnen innoveren en ontwikkelen, is herstel van de natuur cruciaal evenals een beter milieu ten behoeve van een gezonde leefomgeving. Ook het investeren in infrastructuur, de energietransitie, sport, cultuur en erfgoed is en blijft belangrijk voor een gemeente waar het prettig wonen, werken en leven is.
De uitdagingen op het gebied van bevolkingsgroei en vergrijzing gaan we samen met de andere Kempengemeenten en ook in grotere samenwerkingsverbanden aan.

Brainport Eindhoven heeft zich de voorbije jaren ontwikkeld tot één van de krachtigste motoren van de Nederlandse economie. De kennisintensieve maakindustrie én het feit dat het in de Brainport regio goed wonen, werken en leven is, zorgt voor een forse groei. Afgelopen jaren werd duidelijk dat de regio veel harder groeit dan verwacht, de regio maakt een schaalsprong. Dit genereert nieuwe kansen voor onze regio in meer bedrijvigheid, banen en een toenemend verdienvermogen. Maar het leidt ook tot een groeiende vraag naar woningen, bedrijventerreinen, arbeidskrachten en mobiliteit. Deze opgaven vragen om een zorgvuldige en toekomstgerichte aanpak, waarbij brede welvaart ons leidend principe is.

Brede welvaart gaat in essentie over het welzijn van mensen. Het is een maatstaf voor alles dat mensen van waarde vinden. Naast materiële welvaart gaat het ook om zaken als gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, leefbare kernen, veiligheid.
Deze uitgangspunten zijn verwerkt in deze programmabegroting.

Als gemeente laten we ons leiden door wat er buiten nodig is en voeren we onze gemeentelijke taken uit op een manier die daarbij past. We willen een gemeente zijn waarin iedereen mee kan doen. Zo werken we aan een toekomstbestendige en complete gemeente waar het fijn is te wonen, te werken en te recreëren. Het uitgangspunt is dat we blijven voortbouwen op de kracht van **Samen Doen**!

Burgemeester en wethouders van Reusel-De Mierden,

de secretaris,	de burgemeester,
dhr. J.P.P.S. Ruyters.	mw. A.J.M.H. van de Ven.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1, coalitieprogramma en prioriteiten, wordt vooral ingegaan op zaken die vanuit het collegeprogramma 2022-2026 ‘Samen werken aan een vitale samenleving’ op de voorgrond staan en op andere relevante zaken die van belang zijn in relatie tot de prioriteiten die in deze begroting hun beslag hebben gekregen.

In hoofdstuk 2 worden de uitgangspunten voor de voorliggende programmabegroting weergegeven. De uitgangspunten worden met een korte opsomming aangehaald. Ook het meerjarenbegrotingsbeeld vindt u in dit hoofdstuk.

Hoofdstuk 3 bevat de paragrafen. De gemeente dient op basis van het Bbv (Besluit begroting en verantwoording) 7 verplichte paragrafen op te nemen in de begroting. In de paragrafen wordt als een soort van dwarsdoorsnede over alle programma’s heen informatie gegeven over een aantal belangrijke thema’s.

De programma’s komen in hoofdstuk 4 aan bod. Een programma is een geheel van activiteiten om beoogde maatschappelijke effecten te bereiken. In een programma is dus een bepaalde samenhang tussen de activiteiten aanwezig. In onze gemeente is ervoor gekozen om de programma-indeling gelijk te laten zijn aan de wettelijk voorgeschreven indeling in taakvelden. De programmabegroting bestaat uit 9 programma’s, die in onze situatie overeenkomen met de taakvelden die vanuit het BBV zijn voorgeschreven.

Ieder programma is onderverdeeld in producten en heeft een vaste indeling, waarin het volgende is opgenomen:

- Ambitie:
  Hier is een korte samenvatting opgenomen van wat de ambitie is.
- Maatschappelijk resultaat:
  Hier wordt kort aangegeven welke maatschappelijke effecten we verwachten van ons handelen.
- Inspanning 2026:
  De verwachte inspanningen die we in 2026 gepland hebben om de gestelde ambitie c.q. het maatschappelijke resultaat te bereiken (of daar naar toe te groeien). We hebben getracht daarbij zoveel mogelijk rekening te houden met zaken die in het collegeprogramma zijn opgenomen.
  Hierbij moet bedacht worden dat het reguliere werk niet in deze beschrijvingen is meegenomen. Er zijn dus bijvoorbeeld geen omschrijvingen opgenomen van paspoorten of omgevingsvergunningen die we afgeven, want dat is regulier werk.
- Wat mag het kosten?
  Hier worden de kosten van het programma weergegeven, gesplitst per product.

Middels bijlagen worden enkele aspecten nog nader uitgediept of toegelicht. Een van de belangrijkste bijlagen is de bijlage ‘Nieuw beleid en vervangingsinvesteringen’. De begroting gaat uit van bestaand beleid en in de ‘lijst nieuw beleid en vervangingsinvesteringen’ brengen we de consequenties in beeld van nieuwe beleidsvoornemens. Nieuw beleid kan noodzakelijk zijn vanuit Rijksbeleid, maar kan ook ingestoken worden vanuit prioriteiten of wensen vanuit de raad. Op de lijst nieuw beleid staan ook de vervangingsinvesteringen vermeld. Ofschoon vervanging van afgeschreven activa geen nieuw beleid is, brengen we ze toch op deze lijst in beeld omdat het vervangingsmoment vaak een goed moment is om na te denken of doelstellingen wellicht op een andere wijze beter zouden kunnen worden gerealiseerd.

De geprognosticeerde balans en het totaaloverzicht van baten en lasten met staat van incidentele baten en lasten zijn verplichte bijlagen.

Als laatste is er een bijlage met beleidsindicatoren. Voor de indicatoren wordt een beroep gedaan op bestaande cijfers, veelal vanuit de site waarstaatjegemeente.nl. Die indicatoren zijn niet altijd even actueel en daarom is het jaar vermeld waarop de indicator betrekking heeft. Indien een indicator niet beschikbaar is, wordt dit aangegeven met ‘gegevens niet beschikbaar’. Naast de verplichte indicatoren voor Reusel-De Mierden zijn de vergelijkende gemiddelde indicatoren voor gemeenten tot 25.000 inwoners uit heel Nederland vermeld. Wij wijzen erop dat een eenvoudige vergelijking tussen gemeentelijke cijfers en de landelijke gemiddelden vaak lastig zal zijn omdat verschillende gemeenten anders in elkaar steken.

GEMEENTE
Reusel-De Mierden

1. Coalitieprogramma en prioriteiten

1.1 Coalitieakkoord 2022-2026: ‘Samen werken aan een vitale samenleving’

Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 hebben de partijen Samenwerking Reusel-De Mierden en VVD een coalitie gevormd en hun ambities voor de jaren 2022-2026 vastgelegd in het coalitieakkoord. Met het coalitieakkoord wordt richting gegeven aan de bestuurlijke koers van de gemeente Reusel-De Mierden ook voor dit laatste jaar, in aanloop naar nieuwe gemeentelijke verkiezingen.

Belangrijke thema’s uit het coalitieprogramma zijn:

Aandacht voor de schaalsprong-ontwikkelingen die in de Brainportregio op ons afkomen

We proberen van deze krachtige economische ontwikkeling te profiteren en daarmee juist een hefboomeffect te creëren om onze samenleving een impuls te geven. We trekken daarin gezamenlijk op met andere gemeenten. Dit vergt een integrale benadering waarbij wonen, mobiliteit, economie en energietransitie zich in samenhang met elkaar ontwikkelen. Dit alles kan bijdragen aan het verhogen van de leefbaarheid in onze kernen op allerlei gebieden, zoals meer woningbouw, voorzieningen en verbeteren bereikbaarheid.

Behoud van leefbare kernen staat voorop

Dat betekent dat er in elke kern voldoende woningbouw naar behoefte moet zijn, elke kern een ontmoetingsruimte en basisschool moet hebben en dat de bereikbaarheid zowel in de kern als daarbuiten goed moet zijn. Nu de meeste omleidingsroutes gereed zijn gaan we echt werk maken van het weren van het zwaar vracht- en landbouwverkeer uit de kernen.
In onze kernen zit veel vitaliteit en kracht die op een positieve wijze bijdraagt aan het nemen van meer verantwoordelijkheid door inwoners zelf om de leefbaarheid en het welzijn van de eigen kern te behouden. Als gemeente betekent dit dat we willen luisteren naar ideeën van inwoners en ruimte willen geven om te experimenteren om mooie dingen in onze samenleving te laten ontstaan. Dat is voor ons ‘**Samen Doen**’. Hierdoor wordt de eigen kracht van onze inwoners alleen maar beter benut.

Voorkomen is beter dan genezen

We richten onze aandacht op preventie en vroeg-signalering en op het stimuleren van een gezonde leefstijl in het kader van vitaliteit. Hiermee willen we voorkomen dat inwoners in een situatie komen die deelname aan de maatschappij in de weg staat. Een integrale aanpak is nodig zodat de beweging van nazorg naar voorzorg vanuit alle beleidsvelden actief en met overtuiging wordt ingezet. Speciale aandacht gaat hierbij uit naar onze jongeren, die hun hele toekomst nog voor zich hebben, maar ook naar onze ouderen en mensen met een beperking. ‘**Iedereen doet mee**’, wat ons betreft.

In de afgelopen jaren heeft het gemeentebestuur hard gewerkt om de basis op orde te krijgen, in de komende vier jaren bouwen we samen verder aan een vitale samenleving. Want dat is nodig. De huidige ontwikkelingen in de wereld vragen om een samenleving die vitaal is en kijkt naar de toekomst.

1.2 Collegeprogramma 2022-2026

Op basis van het coalitieakkoord is door het college een meerjarig uitvoeringsprogramma opgesteld in de vorm van een collegeprogramma. Het collegeprogramma bevat de nadere uitwerking op de aspecten te bereiken resultaten, inhoud en planning. De financiële uitwerking is terug te vinden in de jaarlijkse programmabegroting. Het college wil met het collegeprogramma aan de raad een leidraad bieden voor haar kaderstellende en controlerende rol.

Het college wil aanspreekbaar zijn en werken vanuit verbinding met inwoners, organisaties en ondernemers en aanwezig zijn waar de energie in de samenleving is om zaken voor elkaar te krijgen. We stellen ons ten doel ondernemerschap in de samenleving te stimuleren en kennis en ervaring te benutten. We hebben regelmatig overleg met onze verschillende partners in de kernen en vragen hen mee te denken over het gemeentelijk beleid. Zij weten doorgaans heel goed wat er in hun omgeving speelt en wat de gemeente daarin kan betekenen. Daarnaast werken we aan een goede samenwerking met andere (Kempen)gemeenten en verbonden partijen en focussen daarbij op wat we in verbinding met elkaar kunnen bereiken.

Het college wil transparant zijn en in begrijpelijke taal communiceren met de inwoners. Daarbij is persoonlijk contact altijd mogelijk maar ook onze digitale dienstverlening willen we op een goed niveau houden. We geven daarbij uitvoering aan onze servicenormen. Zo weet een inwoner wat hij of zij mag verwachten en wat hij of zij zelf kan doen om snel en goed geholpen te worden.
Op het gebied van ruimtelijke ontwikkelingen liggen er veel mooie plannen, zoals het centrumplan Reusel, waarvoor het bestemmingsplan nu onherroepelijk is, zodat we komende jaren ook daadwerkelijk de realisa-

tie ter hand kunnen gaan nemen. Daarnaast biedt onze mooie groene omgeving veel uitdagingen in het samenspel tussen bedrijvigheid, recreatie en vervoer. Ook in die trajecten biedt het college aan inwoners en ondernemers de mogelijkheid om mee te denken.

Het Sociaal Domein is en blijft een aandachtspunt. Het Rijk vraagt gemeenten om steeds meer zelf op te lossen en dat is niet altijd gemakkelijk. Gelukkig hebben we in onze gemeente een groot aantal vrijwilligers die hulp wil bieden aan mensen die een steuntje in de rug nodig hebben. Dit sociale netwerk verbetert de kwaliteit van zorg en leven. Hulp dicht bij huis is belangrijk, bovendien kan het eventuele mantelzorgers en naasten ontlasten. Het is voor iedereen met een hulpvraag belangrijk om zoveel mogelijk op eigen kracht te kunnen blijven doen. Daarom gaan we samen op zoek naar wat het beste past bij de hulpvraag. Ook dat is Samen Doen.

Preventie is belangrijk om problemen in de toekomst te voorkomen. Het college zet in op tijdig signaleren en bieden van zorg, omdat dit mede ten goede kan komen aan de veiligheidsbeleving van onze inwoners. Want inwoners voelen zich in het algemeen in onze gemeente veilig en letten op elkaar. De meldingsbereidheid op het gebied van veiligheid is laag. We stimuleren onze inwoners om eerder een signaal af te geven als er zaken niet ‘pluis’ voelen.

Het is in het kader van vitaliteit belangrijk om jong en oud, met of zonder beperking, in beweging te krijgen. Bewegen is gezond en vergroot ook het sociale netwerk, zodat iedereen voortaan echt mee kan doen.

Het college streeft naar het gezond houden van de gemeentelijke financiën. Dat wordt steeds moeilijker doordat steeds meer nieuwe taken op het bordje van de gemeente worden geschoven en die taken ook toenemen in complexiteit. Daarbij kort het Rijk op bijbehorende budgetten. De huidige economische situatie maakt op Rijksniveau bezuinigingen noodzakelijk, terwijl gemeenten zich inspannen om van het Rijk méér middelen te ontvangen, zodat taken en middelen weer meer met elkaar in evenwicht komen. Samen met oplopende kostenniveaus op heel veel terreinen, maakt dat we voor immens grote uitdagingen staan om de begroting de komende jaren sluitend te houden c.q. te krijgen.

Het college vertrouwt erop dat het collegeprogramma 2022-2026 en de uitwerking daarvan in de voorliggende programmabegroting 2026-2029 een afronding vormt van deze raadsperiode. Voor de nieuwe periode kan dit de basis zijn om samen verder te bouwen aan een vitale samenleving. Ontwikkelingen in en buiten onze gemeente leiden niet zelden tot doorkruising van plannen en beperkingen in de realisatiemogelijkheden. De bezuinigingsmaatregelen die we hebben moeten opnemen in deze begroting, zijn een voorbeeld hiervan. Komende jaren zullen we daar flexibel op moeten inspelen.

GEMEENTE
Reusel-De Mierden

2. Uitgangspunten en begrotingsbeeld 2026-2029

2.1 Uitgangspunten

In dit hoofdstuk worden de uitgangspunten geformuleerd, die bij de samenstelling van de begroting 2026-2029 zijn gehanteerd. Vanzelfsprekend sluiten deze zoveel mogelijk aan bij de uitgangspunten, zoals die in voorgaande jaren zijn vastgesteld. Wij volstaan hier met een korte opsomming:

Bestaand beleid uit de begroting 2025-2028 inclusief inflatie

Het vertrekpunt voor het opstellen van de begroting wordt gevormd door ongewijzigd beleid zoals opgenomen in de begroting 2025-2028. Bij het opstellen van de begroting wordt rekening gehouden met prijsontwikkelingen (inflatie). De meicirculaire houdt inflatiecijfers aan voor de berekening van de hoogte van de algemene uitkering. Het is dan ook voor de hand liggend om in de meerjarenbegroting dezelfde percentages te hanteren. In de meicirculaire 2025 is hiervoor deze tabel opgenomen:

Tabel 4.2.2 Prijsindexen CPB* CEP 2025

mutaties per jaar in %	2025	2026	2027	2028	2029	2030**
Prijs bruto binnenlands product (pbbp)	3,6	2,7	2,5	2,6	2,5	2,5
Prijs nationale bestedingen (pnb)	3,3	2,6	2,5	2,6	2,5	2,5
Nationale consumentenprijsindex (cpi)	3,2	2,6	2,3	2,2	2,2	2,2
Loonvoet sector overheid	6,0	2,0	5,1	4,2	4,5	4,5
Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers	6,2	1,8	5,7	4,6	4,3	4,3
Prijs bruto overheidsinvesteringen (iboi)	3,3	3,0	2,5	2,6	2,4	2,4
Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc)	2,9	2,1	2,2	2,2	2,3	2,3

* toelichting/ verduidelijking bij de kerngegevens is te vinden op: https://www.cpb.nl/artikel/toelichting-bij-kerngegevenstabel
** cijfers 2029 zijn doorgetrokken naar 2030

Voor de indexering van de loonkosten kiezen we ervoor niet de Loonvoet sector overheid 2,0% uit 2026 door te trekken over 2027 en verder, zoals in eerdere jaren gebruikelijk was. Om tot een reëlere raming te komen hebben we de gespecificeerde percentages per jaar toegepast, dus als inflatiepercentage op de loonkosten voor 2027 hanteren we 5,1%, voor 2028 4,2% en voor 2029 4,5%.
Voor indexering van inkopen van algemene goederen en diensten hanteren we “pbbp” 2,7% voor alle jaren en voor inkomsten en uitgaven van overheidsinstellingen “imoc” rekenen we met 2,1% meerjarig.

Personeelsbudget

In de begroting 2026-2029 vormt de huidige formatieomvang het uitgangspunt voor de raming van de personeelsbudgetten (exclusief nieuw beleid). De loonkostenontwikkeling op basis van de CAR/UWO zal gevolgd moeten worden. Tevens zijn de algemene salariskostenontwikkelingen van invloed op de personeelskosten. Bij de meerjarige berekeningen van de loonkosten gaan wij uit van het stijgingspercentage zoals hierboven is beschreven.

Rente

A. Omslagrente (= rente die aan taakvelden toegerekend wordt)
De omslagrente dient te worden berekend aan de hand van de geraamde rentelasten en de geraamde boekwaarden van investeringen, afgerond op een veelvoud van 0,5%. De omslagrente voor 2026 bedraagt 0,5% en de berekening treft u aan in paragraaf 3.4.

B. Rente toe te rekenen aan alléén de grondexploitatie
In de Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2023) van de BBV is een vereenvoudiging ingevoerd. Voor grondexploitaties mag voortaan ook gebruik gemaakt worden van de reguliere omslagrente (of de specifieke rente van de projectfinanciering indien van toepassing). Hiermee sluit de werkwijze volgens BBV aan bij de fiscale regelgeving.

Algemene uitkering

In de begroting 2026-2029 is de algemene uitkering opgenomen op basis van de meicirculaire 2025. Tevens hebben wij de onderbesteding van het BTW-compensatiefonds geactualiseerd. Indien het BTW-compensatiefonds niet volledig wordt benut, wordt het overschot (achteraf) teruggestort in de algemene uitkering. Dit mag structureel meegenomen worden.

Belastingen en heffingen

Ten aanzien van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing wordt een kostendekkende tariefstelling aangehouden. In de raadsvergadering van 14 november 2023 is de nieuwe Visie Water en Riolering vastgesteld. Op basis daarvan is ook een Plan Water en Riolering opgesteld. Op dit plan zijn zowel de exploitatielasten als de investeringen gebaseerd.

Vorig jaar is een verhoging van 12% van de Onroerende Zaakbelasting doorgevoerd vanwege een achterstand in de indexering en de fors negatieve begrotingssaldi. Hiermee lopen we nog steeds achter op het landelijk gemiddelde tarief.
Voor 2026 rekenen we uitsluitend met een aanpassing van het tarief op basis van de CBS index van 2,1%.

Toeristenbelasting
In december 2024 is de Toeristenbelasting per amendement door de raad vastgesteld op van € 2,00 per overnachting. Voor 2026 blijft dit ook het geldende tarief.

Woonforensenbelasting
Deze heffing op basis van WOZ-waarde van recreatiewoningen is voor 2025 vastgesteld op 0,775% van de WOZ-waarde met een maximum van € 1.390 per jaar. Dit tarief wordt voor 2026 gehandhaafd. De inkomsten uit deze woonforensenbelasting kan wel variëren door waardestijging of toe- of afname van recreatiewoningen. Bij de voorstellen tot maatregelen in paragraaf 3.9 hoort ook een verhoging van de forensenbelasting die ingezet kan worden in de komende jaren.

Leges
Voor de leges geldt het uitgangspunt van kostendekkendheid. Winst maken op het totaal van legesopbrengsten is niet toegestaan. Uiteraard speelt inflatiecorrectie een rol in de tariefberekening. Ook in deze begroting hanteren wij het uitgangspunt van kostendekkendheid.
In 2025 is een extern onderzoek gestart naar de kostendekkendheid van al onze leges. Op basis van de eerste uitkomsten zijn de inkomsten uit leges voor een deel al vanaf 2026 verhoogd. Mogelijk dat later nog meer extra inkomsten daaruit voort zullen vloeien. Daarover zullen we uw raad tijdig informeren.

Basisgegevens

Voor de aantallen inwoners en woningen vormen de werkelijke aantallen per 1 januari 2024 het uitgangspunt. Ramingen voor aantallen inwoners en woningen worden gebaseerd op globale inschattingen vanuit ervaringsgegevens. Bovendien wordt voor iedere begrotingscyclus de uitgangssituatie bepaald op de laatst bekende werkelijke aantallen. Waar mogelijk wordt rekening gehouden met concrete woningbouwplannen en de status van die plannen. De financiële impact van dit soort relatief geringe inschattingsafwijkingen zijn dermate klein, dat het niet lonend is om veel tijd te steken in een verdere nauwkeurigheid van de schattingen. Als concrete bouwprojecten zover gevorderd zijn dat deze in het begrotingsjaar gereed zijn, wordt daar rekening mee gehouden indien dat substantieel afwijkt van de reguliere inschattingen.

2.2 Methodiek

De meerjarenbegroting wordt op basis van lopende prijzen vastgesteld. Dit wil zeggen dat in de verschillende jaren de verwachte inflatie, loonontwikkelingen en inkomensmutaties verwerkt zijn. Resultaat is een begroting die een reëler inzicht in het meerjarenperspectief geeft.

De begroting maakt onderscheid tussen structurele en incidentele middelen. Structurele middelen zijn jaarlijks terugkerende middelen. Incidentele middelen zijn eenmalig of voor een beperkt aantal jaren terugkerende middelen en welke naar hun aard in elk geval een zeker eindmoment hebben.

Om het huishoudboekje van de gemeente gezond te houden is het van belang om de jaarlijks terugkerende lasten te kunnen betalen uit de jaarlijks terugkerende inkomsten. Dat heet dan een structureel en reëel sluitende begroting.
Uitgangspunt is dat de begroting bestaat uit structurele lasten en baten. Incidenteel is de uitzondering en de uitzondering moet altijd goed gemotiveerd worden. Hier volgen we de Notitie Structurele en Incidentele Baten en Lasten 2024 van BBV en de Handreiking van de toezichthouders uit 2021 over dit thema.

Als tweede uitgangspunt is ook de looptijd van de last (of baat) van belang. In zijn algemeenheid geldt dat een langere looptijd eerder aanleiding geeft om een last of baat als structureel te (moeten) beschouwen.

2.3 Begrotingsbeeld

De meerjarenbegroting (inclusief nieuw beleid) is structureel sluitend in het laatste jaar.
We hoeven in 2029 geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een deel van de vrije algemene reserve in te zetten.
Voor 2026 en 2028 zie we nog wel een negatief structureel begrotingssaldo.

Een pakket van bezuinigingsmaatregelen (zie paragraaf 3.9) dat wordt ingezet maakt dat het saldo jaarlijks verbetert.
Voor een verklaring van de verschillen met de vorige begroting verwijzen wij naar de analyse daarvan in bijlage 1 van deze programmabegroting.
In bijlage 4 is een overzicht van baten en lasten per programma opgenomen en in bijlage 5 een nadere toelichting bij het incidentele saldo.

GEMEENTE
Reusel-De Mierden

3. Paragrafen

3.1.Bedrijfsvoering

3.1.1 Inleiding

De afdeling Bedrijfsvoering heeft een belangrijke rol in het ontzorgen van de organisatie in de realisatie van de beleidsdoelen van de gemeente. Het ondersteunt de primaire processen, dienstverlening aan burgers en beleids- en bestuurlijke processen. Wij streven naar een bedrijfsvoering die zodanig is ingericht, dat de uitvoering van de programmabegroting door de ambtelijke organisatie op een zo efficiënt mogelijke wijze kan gebeuren. In deze paragraaf geven we inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen en ambities in 2026 op het gebied van bedrijfsvoering.

De belangrijkste ambities vanuit de raad en het college met betrekking tot de bedrijfsvoering zijn:

- Vergroten van de bestuurskracht;
- Samen Doen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners, gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie;
- Verbeteren van de communicatie;
- Adequate en zorgvuldige dienstverlening;
- Financiële huishouding gemeente op orde.

3.1.2. Vergroten van de bestuurskracht

Als kleine gemeente is de zeggenschap in de regio, richting provincie, het rijk en ook internationaal beperkt. Daarom is het voor Reusel-De Mierden belangrijk om continu de samenwerking met anderen op te zoeken om haar doelen te bereiken en onze inwoners beter te vertegenwoordigen in de regio, richting de provincie, het rijk en internationaal. Dit doen we door kansen te benutten van (internationale) samenwerking met aangrenzende gemeenten. Internationaal blijven we deelnemen aan Benego (Belgisch Nederlands grensoverleg). Daarnaast werken we zoveel mogelijk samen op gebieden waar dit de kwaliteit van de dienstverlening aan onze inwoners ten goede komt, gebaseerd op drie pijlers: kwaliteit, efficiency en het voorkomen van kwetsbaarheid. We zijn aangesloten bij de K-80 (kleine gemeentes) met als doel een grotere stem richting het Rijk te hebben en vinden er samenwerkingsvormen op allerlei gebied plaats met andere Kempengemeenten. Vanuit de K-80 zijn we actief betrokken bij de projectgroep ‘Aantrekkelijk Werkgeverschap’ en zijn er vanuit de K-80 moties (ook gesteund door onze gemeente) ingediend bij het Rijk.

3.1.3. Samen Doen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners, gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie

Samen Doen is onze visie binnen onze manier van werken. Voor onze medewerkers is het onderdeel van hun dagelijks werk. Samen met onze inwoners hebben we al veel projecten op kunnen pakken en dit zal ook in 2026 een vervolg krijgen. Doorontwikkeling van Samen Doen is en blijft belangrijk om nog beter te kunnen voorzien in wat onze inwoners van ons nodig hebben. In 2026 willen we hiertoe onze organisatie nog verder ontwikkelen en wordt o.a. een participatieverordening opgesteld.

3.1.4. Verbeteren van de communicatie

De focus blijft op proactieve communicatie om als organisatie te kunnen laten zien wie we zijn en waar we voor staan. We willen enerzijds vernieuwend zijn en blijven en anderzijds aanhaken bij en tegemoet blijven komen aan de behoeften op dit gebied van onze inwoners.

3.1.5. Adequate en zorgvuldige dienstverlening

We blijven uitvoering geven aan een goede bereikbaarheid van de gemeentelijke organisatie (zowel telefonisch als per e-mail) zodat we nog beter uitvoering kunnen geven aan onze servicenormen en net dat stapje extra zetten voor onze inwoners.
De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv), die naar verwachting per 1 januari 2026 in werking treedt, regelt dat inwoners en bedrijven hun zaken die ze met de overheid moeten doen, digitaal kunnen afhandelen. Zij krijgen daarmee het recht om officiële berichten, zoals aanvragen voor vergunningen en bezwaarschriften, elektronisch aan het bestuursorgaan te zenden. Daarnaast verbetert hun rechtspositie in het digitale contact met de overheid. De mogelijkheid om per post met de overheid te communiceren blijft; inwoners en bedrijven hebben de keuze tussen de papieren of de digitale weg. Wij blijven de digitale ontwikkelingen volgen om blijvend te voldoen aan de wens van de inwoner om zaken snel en eenvoudig vanuit huis te regelen. Deze dienstverlening blijft uiteraard ook fysiek vanuit het gemeentehuis mogelijk.

3.1.6. Financiële huishouding

In de meerjarenbegroting zagen we vorig jaar oplopende tekorten door stijgende kosten en dalende inkomsten van het Rijk.
Om voor het jaar 2025 de begroting sluitend te krijgen is toen een 2 sporen aanpak ingezet, waarbij in Spoor 1 is gekeken naar de budgetten, investeringen en reserves waar geen tot een beperkte beleidskeuze voor gemaakt hoeft te worden. Ook is een inhaalslag gedaan in de inkomsten van de gemeente, door de achterstand op het landelijk gemiddelde deels in te lopen op de Onroerende Zaak Belasting (OZB)

Daarna is in Spoor 2 voor de jaren na 2025 gekeken naar beperking van lasten en waar mogelijk verhoging van inkomsten. De uitkomsten hiervan zijn in deze meerjarenbegroting 2026-2029 verwerkt om zo tot een structureel sluitende begroting in 2029 te komen. Structureel sluitend houdt in dat de begroting structureel in evenwicht is: jaarlijks terugkerende lasten zijn gedekt door jaarlijks terugkerende baten. Hierop wordt de begroting beoordeeld door het toezichthoudend orgaan, provincie Noord-Brabant.

De provincie bekijkt in hoeverre de raming (de schets van de begroting) realistisch is.

- Een raming moet gebaseerd zijn op beleidskeuzes. Wanneer een gemeente de begroting aanpast, dan moet ook beschreven worden welke taken of functies daarmee wijzigen.
- Wanneer een gemeente bezuinigingen of taakstellingen in de begroting opneemt, moet de gemeente laten zien dat bezuinigingen en taakstellingen realistisch en haalbaar zijn.
- Een gemeente mag niet jaar op jaar een begroting vaststellen met een meerjarenraming waarvan alleen de laatste jaarschijf sluit.

In een nieuwe toegevoegde paragraaf Bezuinigingen worden de maatregelen uit Spoor 2 verder toegelicht.

3.1.7. Informatiebeveiliging

Informatiebeveiliging betreft het totale pakket aan maatregelen om de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van de gemeentelijke informatiesystemen te waarborgen. Met de Cyberbeveiligingswet, welke naar verwachting in het tweede kwartaal van 2026 in werking zal treden, worden de NIS2-richtlijn en de opvolger van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), de BIO2, geïmplementeerd. Als gevolg hiervan zal ook het informatiebeveiligingsbeleid herzien moeten worden.
De gemeente verantwoordt zich jaarlijks aan de gemeenteraad en betrokken ministeries over informatiebeveiliging via het verantwoordingsstelsel ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). Omdat een van de belangrijkste factoren die van invloed is op de mate van informatieveiligheid de factor ‘mens’ is, wordt er veel tijd gestoken in bewustwording onder medewerkers. Dit blijft een constant proces en behoeft regelmatig aandacht. Als organisatie moeten we rekening blijven houden met de mogelijkheid dat medewerkers misleid worden. Periodiek worden er verplichte trainingen aangeboden waarvan deelname gemonitord wordt. Ook vinden er phishingtests plaats waarbij het handelen van medewerkers gemonitord en opgevolgd wordt. Bij deze trainingen wordt ook aandacht besteed aan het veilig toepassen van kunstmatige intelligentie.
In het dreigingsbeeld informatiebeveiliging 2025-2026 van de informatiebeveiligingsdienst (IBD) wordt ransomware wederom genoemd als de grootste dreiging voor gemeenten. De impact van een ransomware aanval is aanzienlijk: Naast hoge reparatie en herstelkosten leidt een ransomware aanval ook tot schending van privacy van inwoners en medewerkers, imagoschade voor de gemeente en verlies van vertrouwen in de overheid.

3.1.8. Personeel & Organisatie

In 2025 is binnen de organisatie verder gewerkt aan de doorontwikkeling, voortvloeiend uit de herstructurering van het leidinggevend kader in 2024. Tevens zijn er belangrijke stappen gezet in de ontwikkeling van de teams. Ook in 2026 blijft het aantrekken van gekwalificeerde medewerkers prioriteit, met blijvende aandacht voor een zorgvuldig onboardingproces en het ‘binden en boeien van medewerkers’ gericht op het beperken van uitstroom en het behouden van kennis en continuïteit binnen de organisatie.
Op het gebied van personeel en organisatie zijn in 2025 diverse projecten afgerond. Sommige thema’s, zoals interne en externe veiligheid, blijven echter structurele aandacht vragen. Een belangrijke mijlpaal in 2025 was de implementatie van de landelijke functieprofielen (HR21). De financiële effecten van HR21 zijn in deze begroting verwerkt. In 2026 wordt hierop voortgebouwd met de invoering van competentiemanagement. Ook het strategisch HR-beleid zal een vervolg krijgen in 2026.

3.1.9. Personeelsbudget

Onderstaand een overzicht van het begrote personeelsbudget per 1 januari 2026, zoals dat in deze meerjarenbegroting is opgenomen:

Organisatieonderdeel / team:	Loonkosten inclusief sociale lasten			
Bedragen in €	2026	2027	2028	2029
Gemeenteraad	285.000	299.500	312.100	326.100
Burgemeester en wethouders	487.500	512.400	533.900	557.900
Griffie	156.700	164.600	171.600	179.300
Gemeentesecretaris	151.100	158.800	165.500	172.900
Afdeling Ontwikkeling en Dienstverlening	5.391.900	5.666.800	5.904.800	6.170.400
Afdeling Bedrijfsvoering	3.008.800	3.162.100	3.295.000	3.443.300
Totale loonkosten inclusief sociale lasten:	**9.481.000**	**9.964.200**	**10.382.900**	**10.849.900**

3.1.10 Gebruik gemeentehuis

Er lopen gesprekken met de directie van de GRSK voor huisvesting van 50 werkplekken van het onderdeel Maatschappelijke Dienstverlening (MD) van de GRSK. Daarmee is commerciële verhuur van de plint voorlopig van de baan. Voor deze huisvesting denken we aan een combinatie van reeds bestaande faciliteiten en werkplekken en (een deel van) de plint. Dit zal nog wel een aanpassing van het gebouw vergen, want er moet dan ook gekeken worden naar sanitaire ruimtes, vergaderruimtes etc. De focus ligt nu op de huisvesting van MD. Zodra dit gerealiseerd is, zal gestart worden met een algeheel huisvestingsplan voor de toekomst. Doel is en blijft het hebben en houden van een toegankelijk gemeentehuis voor onze inwoners en een goede werkomgeving voor onze medewerkers.

3.2 Lokale heffingen

3.2.1. Algemeen

De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. De uitvoering van gemeentelijk beleid raakt daarmee elke burger, bedrijf of instelling direct in zijn/haar portemonnee. Zij wensen -terecht- waar voor hun geld. Lokale belastingen en heffingen staan dan ook sterk in de belangstelling. Het doel van deze paragraaf is om integraal informatie te geven over alles wat met lokale heffingen te maken heeft.

3.2.2. Geraamde opbrengsten

Een totaaloverzicht van de opbrengsten belastingen en heffingen:

Soort	Rekening	Begroot				
Bedragen in €	2024	2025*	2026	2027	2028	2029
Onroerende zaakbelasting	3.066.000	3.659.000	3.779.000	3.859.000	3.940.000	4.022.000
Toeristenbelasting	262.000	198.000	202.000	206.000	210.000	217.000
Woonforensenbelasting	39.000	37.000	37.000	38.000	39.000	40.000
Afvalstoffenheffing	873.000	1.144.000	1.137.000	1.195.000	1.245.000	1.301.000
Rioolheffing	1.647.000	2.024.000	1.989.000	2.040.000	2.166.000	2.232.000
Marktgelden	39.000	38.000	39.000	39.000	40.000	42.000
Leges omgevingsvergunningen	660.000	609.000	614.000	621.000	636.000	662.000
Leges bestemmingsplannen	39.000	44.000	45.000	46.000	47.000	81.000
Overige leges (burgerzaken, rijbewijzen, reisdocumenten, bijzondere wetten enz.)	320.000	318.000	320.000	312.000	306.000	267.000
Totaal	**6.945.000**	**8.071.000**	**8.162.000**	**8.356.000**	**8.629.000**	**8.864.000**

** Inclusief nieuw beleid en begrotingswijzigingen*

De lijn van gestegen tarieven op afvalstoffen en rioolheffing die in 2025 is ingezet omdat de kosten sterk zijn gestegen is doorgezet in de huidige begroting. Bij de onroerende zaak belasting is de stijging van 12% in 2025 zichtbaar in vergelijking met 2024.

Doordat onderliggende aantallen in de loop van de tijd wijzigen, zijn de bedragen in bovenstaande tabel niet altijd te herleiden naar een bijstelling met het inflatiepercentage.

3.2.3. Ontwikkelingen

Wet Waardering onroerende zaken (WOZ)
De WOZ-waarde wordt vastgesteld naar het waardepeil per 1 januari van het jaar voorafgaande aan het belastingjaar. In 2026 wordt de waarde dus vastgesteld naar het peil van 1 januari 2025. Volgens de voorlopige waarden 2026 is er nog steeds sprake van een waardestijging. Wat al die ontwikkelingen precies gaan betekenen voor de OZB-tarieven is heden niet duidelijk.
Het aantal bezwaar- en beroepsprocedures is in 2025 afgenomen met circa 30% ten opzichte van het jaar daarvoor. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door wetgeving waardoor het voor de no-cure-no-pay (nccp) bureaus financieel minder interessant wordt om namens een client bezwaar en/of beroep aan te tekenen. Anderzijds is er sprake van een toename van de kwaliteit van het taxatieproces.

Leges
Voor de leges geldt het uitgangspunt van kostendekkendheid. Winst maken op het totaal van legesopbrengsten is niet toegestaan. Ook in deze begroting hanteren wij het uitgangspunt van kostendekkendheid. Vorig jaar hadden wij de opinie dat naar de huidige wet- en regelgeving we meer kosten zouden kunnen toerekenen aan onze producten en diensten. Dat zou dus betekenen dat we de 100% kostendekking niet halen en dat we dus extra opbrengsten zouden kunnen genereren. In 2025 is gestart met een onderzoek naar de kostendekkendheid van onze tarieven. De bevindingen van dit onderzoek worden opgepakt en daarmee zijn hogere leges-inkomsten te verwachten voor 2026 en verder.

In de kosten, die ten grondslag liggen aan de legestarieven wordt rekening gehouden met de te betalen BTW én met de overheadkosten. De overheadkosten en de BTW worden niet geraamd en verantwoord op de programma's en producten. De overhead wordt centraal inzichtelijk gemaakt op het taakveld 'overhead' in de begroting. Zoals bij dat taakveld is beschreven, worden de overheadkosten extracomptabel bepaald ten

behoeve van de tariefbepaling. De systematiek, welke daarvoor wordt gebruikt, is beschreven in de 'Financiële Verordening' en komt erop neer dat de overheadkosten worden verdeeld naar rato van het aantal uren dat aan een product wordt besteed.

Berekening kostendekkendheid leges	*Bedragen in €*
(kosten incl. overhead)	
Omgevingsvergunningen	763.975
Bestemmingsplannen	85.307
Burgerzaken c.a.	208.758
Overige	81.698
Totaal lasten	1.139.738
Opbrengst leges	975.929
Dekkingspercentage	**85,63%**

3.2.4. Beleid en tariefstelling

Algemene uitgangspunten
De algemene uitkering uit het gemeentefonds is de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente. De gemeentelijke belastingen en heffingen zijn de belangrijkste, door de gemeente te beïnvloeden, inkomstenbronnen. Bij de riool- en afvalstoffenheffing en de leges is 100% kostendekking het uitgangspunt. De tarieven worden dus bepaald door de raming van de kosten. De overige tarieven stijgen in beginsel met het inflatiepercentage van 2,1%, waarmee ook in de algemene uitkering wordt gerekend.

OZB-tarieven
Het OZB-tarief wordt uitgedrukt in een percentage van de WOZ-waarde. De nieuwe WOZ-waardes voor 2026 zijn nog niet allemaal bekend. Bij de definitieve vaststelling van de verordeningen met de tarieven voor 2026 zullen de tarieven uiteraard aangepast worden aan de waardemutaties (lagere tarieven bij een waardestijging of hogere tarieven bij een waardedaling). Voor de OZB-opbrengst wordt in deze begroting uitgegaan van een aanpassing met inflatiecorrectie (2,1%), alsmede met een toename van het areaal. Dit ten gevolge van bijvoorbeeld nieuwbouwprojecten en aan- en verbouwingen.
De verwachting is dat het tarief voor woningen zal dalen van 0,0919% naar 0,0871% en voor niet-woningen (gebruikers en eigenarenbelasting tezamen) wordt een daling verwacht van 0,4486% naar 0,4455%.

Tarief afvalstoffenheffing
Voor de afvalstoffenheffing 2026 worden de ervaringen van de afgelopen jaren meegenomen bij het vaststellen van de nieuwe tarieven. De tarieven voor 2026 worden zoals gebruikelijk in de raadsvergadering van december vastgesteld. Op basis van huidige inzichten gaan we uit van € 4,00 (gelijk aan 2025) voor een tariefzak voor restafval en € 3,72 per lediging (gelijk aan 2025) van een 140-liter GFT-container. Het vastrecht stijgt naar € 157,93 (was € 142,92).

Berekening kostendekkendheid	*Bedragen in €*
Afvalstoffenheffing	
Kosten taakveld incl. (omslag)rente	1.291.971
Inkomsten taakveld excl. heffingen	418.927
Netto kosten taakveld	873.044
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	68.240
BTW en Vpb	195.494
Totale kosten	1.136.778
Opbrengst heffingen	1.136.778
Dekkingspercentage	**100,00%**

Tarief rioolheffing
Voor de rioolheffing geldt als algemene regel dat de lasten worden gebaseerd op het Programma Water en Riolering 2024-2028. Het verschil tussen lasten en baten wordt geëgaliseerd via de egalisatievoorziening riolering. Zodoende worden grote pieken en dalen in de tarieven voorkomen.

In december 2023 is de Visie Water en Riolering 2024-2028, de opvolger van het VGRP, in de raad vastgesteld. Hierbij zijn ook nadrukkelijker de nieuwe wettelijke taken met betrekking tot de watertaken betrokken. Het bredere takenpakket heeft ook gevolgen voor de Verordening Rioolheffing. Hierdoor is de afgelopen jaren het tarief substantieel verhoogd. In 2025 steeg het tarief van € 2,43 naar € 2,88. Op basis van het door de raad vastgestelde beleidsplan wordt het bedrag in 2026 gehandhaafd op € 2,88 per kubieke meter water.

Berekening kostendekkendheid	*Bedragen in €*
Rioolheffing	
Kosten taakveld incl. (omslag)rente	1.509.062
Inkomsten taakveld excl. heffingen	-
Netto kosten taakveld	1.509.062
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	298.910
BTW	223.025
Totale kosten	2.030.996
Opbrengst heffingen	1.989.375
Onttrekking egalisatievoorziening riolering	41.622
Totaal inkomsten	2.030.997
Dekkingspercentage	**100,00%**

Voorzieningen riolering en afvalstoffenheffing
Voor de rioolheffing en voor de afvalstoffenheffing bestaan egalisatievoorzieningen waaraan eventuele overschotten in de opbrengsten worden toegevoegd of waaruit eventuele tekorten worden gedekt. Kosten en opbrengsten worden dus verevend.

In de begroting lijken de opbrengsten de uitgaven te overstijgen. Dat komt doordat de BTW-component en de overhead wel worden doorberekend middels de tarieven, maar niet worden geraamd en verantwoord op deze producten. In bovenstaand overzicht wordt gerekend met overhead en BTW en komt na een onttrekking aan de egalisatievoorziening de dekking op 100%.

Toeristenbelasting en woonforensenbelasting
Voor de Toeristenbelasting heeft de raad in 2021 bij amendement besloten om de tarieven niet jaarlijks met de inflatiecorrectie aan te passen, maar periodiek te verhogen met iets grotere stappen, voor het eerst ingaande 2025. In de laatste raadsvergadering van 2024 werd, bij amendement, bepaald om het tarief toeristenbelasting vast te stellen op € 2,00 per overnachting. Dit voor de duur van twee jaar, tot 2027.

Voor het tarief voor de Woonforensenbelasting houden we rekening met inflatiecorrectie van 2,1%. Omdat de waarde hier mede bepalend is voor het tarief, kunnen we het exacte tarief nu nog niet melden. Voor deze heffing geldt een maximum per woning van € 1.419,00.

3.2.5. Lokale lastendruk 2026 per huishouden

Uitgangspunten:
- OZB: op basis van gemiddelde woningwaarde € 454.000 en tarief eigenaren verlaagd van 0,0919% naar 0,0871% (gecorrigeerd voor gemiddelde stijging woningwaarde en inflatiecorrectie van 2,2% naar 2,1%)
- Afval: 7 GFT-ledigingen à € 3,72 + 2,2 restafvalzakken à € 4,00 + vastrecht
- Riool: 95 m³* waterverbruik à € 2,88 (tarief volgens vastgestelde Visie Water en Riolering)
  *(vlgs Brabant Water 124 liter gebruik per persoon per dag 2025 – gemiddeld gezinssamenstelling 2,1 personen)

Op basis van de meest actuele gegevens is een inschatting gemaakt van de basisgegevens, zoals gemiddelde woningwaarde, aantal GFT-ledigingen en afvalzakken en gemiddeld waterverbruik. De gegeven uitgangspunten leiden tot het volgende beeld van de gemiddelde belastingdruk per huishouden:

Bedragen in €	**Werkelijk 2024***	**Raming 2025***	**Raming 2026**
Onroerende zaakbelastingen eigenarengedeelte	€ 341,82	€ 397,92	€ 395,43
Afvalstoffenheffing	€ 147,83	€ 177,76	€ 192,77
Rioolheffing	€ 291,60	€ 336,96	€ 339,96
Totaal per huishouden	**€ 781,25**	**€ 912,64**	**€ 925,16**

**Werkelijk 2024 en raming 2025 afkomstig uit respectievelijk jaarstukken 2024 en het raadsvoorstel belastingtarieven 2025 (RA 24.082).*

3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

3.3.1. Algemeen

We geven in deze paragraaf inzicht in welke mate de gemeente Reusel-De Mierden in staat is financiële risico's op te vangen, zonder de uitvoering van haar taken in gevaar te brengen.

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de weerstandscapaciteit (de middelen waarover de gemeente kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en het totaal aan gekwantificeerde risico's, waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen, verzekeringen zijn afgesloten of waar ook anderszins geen beheersmaatregelen tegenover staan.

Voor de raad is het weerstandsvermogen van belang omdat er nooit een situatie zal zijn, waarin geen risico's meer bestaan. De raad moet vanuit de kaderstellende en controlerende taak inzicht hebben in de ruimte die er is om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen. Als die ruimte onvoldoende groot is, moeten aanvullende maatregelen genomen worden.

3.3.2. Beleid

Bij raadsbesluit van 7 juli 2020 is de nota 'Reserves, voorzieningen & afschrijvingsbeleid' herzien. Hierin zijn onder andere regels opgenomen over hoe om te gaan met reserves en voorzieningen en op welke wijze afschrijving plaatsvindt op activa. In het kader van deze paragraaf is van belang dat in het beleid is bepaald dat de algemene reserve bestaat uit 2 delen:

- Een niet besteedbaar deel wat nodig is ter dekking van de gekwantificeerde risico's, vermenigvuldigd met de vastgestelde ratio (1,8);
- Een vrij besteedbaar deel.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende onderdelen:

a. Algemene reserve
b. Post onvoorzien
c. Onbenutte belastingcapaciteit
d. Begrotingsruimte

Ad a. Algemene reserve

De stand van de algemene reserve per 1-1-2025 € 20.229.000

- Niet besteedbaar ter afdekking van risico's (incl. ratio) € 4.910.000
- Vrij besteedbaar € 15.319.000

Voor de bepaling van het niet besteedbare deel van de algemene reserve zijn de regels toegepast uit het in juli 2020 vastgestelde beleid op dit gebied. Daarom zijn de gekwantificeerde risico's vermenigvuldigd met een factor 1,8, hetgeen tot een bedrag leidt van afgerond € 4.910.000 (zie paragraaf 3.3.4)

De bestemmingsreserves laten we buiten de berekening van de weerstandscapaciteit. Bestemmingsreserves moeten min of meer gezien worden als verplichtingen (er staat een bestedingsdoel tegenover). Daarom nemen we die niet mee in de berekening. De raad is overigens te allen tijde bevoegd om de bestemming van reserves aan te passen.

Ad b. Post onvoorzien

Jaarlijks wordt in de begroting een verplichte post onvoorzien opgenomen , bedoeld voor bijzondere, niet voorziene kosten. Deze post is al jarenlang niet nodig gebleken. In het kader van het structureel sluitend maken van de begroting (Spoor 2) is voorgesteld deze post nu voor slechts € 1,= op te nemen.

Ad c. Onbenutte belastingcapaciteit

De omvang van de belastingcapaciteit is de ruimte tussen de feitelijk te verwachten opbrengst en de opbrengst die de gemeente zou moeten realiseren wanneer zij een beroep doet op artikel 12 van de Financiële verhoudingswet (de zogenaamde artikel 12-norm). Volgens die norm moet de afvalstoffenheffing en het rioolrecht kostendekkend zijn. Dat uitgangspunt hanteren wij ook. Dan blijft de onbenutte capaciteit van de onroerende zaakbelasting over. De meest recente factor daarvoor bedraagt 0,1648% (afkomstig uit de Meicirculaire) van de totale WOZ-waarde, hetgeen resulteert in een onbenutte belastingcapaciteit voor Reusel-De Mierden van afgerond € 1.265.000.

Ad d. Begrotingsruimte
Indien sprake is van een positief totaal begrotingssaldo wordt dit meegerekend in de weerstandscapaciteit.

Stille reserves

Stille reserves zijn activa die te laag of tegen nul zijn gewaardeerd, maar die in principe direct verkoopbaar zijn. Van de omvang van de stille reserves is de volgende indicatie te geven (Jaarrekening 2024):

Object	Oppervlak	Boekwaarde	Aanduiding boekwaarde	Waarde	Basis waardeberekening	Verschil
Landbouwgrond, geliberaliseerde pacht	37,82 ha	€ -		€ 3.782.000	378.200m² x € 10,00	€ 3.782.000
Landbouwgrond, vaste pacht	88,8 ha	€ -		€ 5.328.000	888.000 m² x € 6,00	€ 5.328.000
Bossen, visvijver, landschapelementen	944 ha	€ -		€ 11.800.000	944.000 m² x 1,25	€ 11.800.000
Gemeentehuis/bibliotheek		€ 1.736.723	Boekwaarde 1-1-2024	€ 2.990.000	WOZ-waarde 1-1-2024	€ 1.253.277
Gemeentewerf		€ -	Boekwaarde 1-1-2024	€ 508.000	WOZ-waarde 1-1-2024	€ 508.000
Sportzaal Den Houtert Lage Mierde		€ -	Boekwaarde 1-1-2024	€ 2.466.000	WOZ-waarde 1-1-2024	€ 2.466.000
Sporthuis Reusel		€ 1.814.988	Boekwaarde 1-1-2024	€ 2.369.000	WOZ-waarde 1-1-2024	€ 554.012
Brede School Plus Lage Mierde (Opstap+Ster)		€ 2.069.839	Boekwaarde 1-1-2024	€ 2.958.000	WOZ-waarde 1-1-2024	€ 888.161
Basisschool De Akkerwinde Hooge Mierde		€ 419.472	Boekwaarde 1-1-2024	€ 1.428.000	WOZ-waarde 1-1-2024	€ 1.008.528
Basisschool St. Clemens Hulsel		€ -	Boekwaarde 1-1-2024	€ 606.000	WOZ-waarde 1-1-2024	€ 606.000
Basisschool De Torelaar Reusel		€ 198.873	Boekwaarde 1-1-2024	€ 1.281.000	WOZ-waarde 1-1-2024	€ 1.082.127
Basisschool De Leilinde Reusel		€ 1.336.526	Boekwaarde 1-1-2024	€ 3.279.000	WOZ-waarde 1-1-2024	€ 1.942.474
Basisschool De Klimop Reusel		€ 1.046.423	Boekwaarde 1-1-2024	€ 1.464.000	WOZ-waarde 1-1-2024	€ 417.577
MFA De Kei Reusel		€ 1.996.645	Boekwaarde 1-1-2024	€ 1.996.645	nog geen WOZ bekend	€ -
Brandweerkazerne Reusel		€ 102.551	Boekwaarde 1-1-2024	€ 373.000	WOZ-waarde 1-1-2024	€ 270.449
Sportpark Den Hoek Reusel		€ 454.382	Boekwaarde 1-1-2024	€ 2.530.000	WOZ-waarde 1-1-2024	€ 2.075.618
Sportpark De Leeuwerik Hooge Mierde		€ 167.407	Boekwaarde 1-1-2024	€ 365.000	WOZ-waarde 1-1-2024	€ 197.593
Sportpark D'n Daalacker Lage Mierde		€ 16.571	Boekwaarde 1-1-2024	€ 669.000	WOZ-waarde 1-1-2024	€ 652.429
Sportpark 't Kantje Hulsel		€ 58.847	Boekwaarde 1-1-2024	€ 111.000	WOZ-waarde 1-1-2024	€ 52.153
Gildeterrein Broekkant Lage Mierde		€ -	Boekwaarde 1-1-2024	€ 213.000	WOZ-waarde 1-1-2024	€ 213.000
Woning Sportpark 1 Reusel		€ -	Boekwaarde 1-1-2024	€ 437.000	WOZ-waarde 1-1-2024	€ 437.000
Kinderdagverblijf Dooleg Reusel		€ 113.973	Boekwaarde 1-1-2024	€ 304.000	WOZ-waarde 1-1-2024	€ 190.027
Terrein voormalige werf Denestraat		€ -	Boekwaarde 1-1-2024	€ 28.000	WOZ-waarde 1-1-2024	€ 28.000
Willibrordlaan 13 Hulsel		€ 470.000	Boekwaarde 1-1-2024	€ 470.000	WOZ-waarde 1-1-2024	€ -
		€ 12.003.218		€ 47.755.645		€ 35.752.427

De stille reserves hebben dus een omvang van € 35,7 miljoen. Het is op basis van het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) niet toegestaan om een waarde aan stille reserves toe te kennen en die waarde vervolgens mee te rekenen in de reservepositie. De reservepositie kan vanuit de stille reserves dus alleen toenemen door deze stille reserves om te zetten in geld (te gelde maken middels verkoop).
Dat neemt niet weg dat in relatie tot de capaciteit om onverhoopte tegenvallers op te vangen de stille reserve wel een betekenis hebben.

3.3.3. Risico's

De samenloop van risico's is een ander aspect van het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers op te vangen (=weerstandsvermogen). Inventariseren van risico's, een inschatting maken van de kans op deze risico's en het beheersen en managen van risico's is hierbij van wezenlijk belang.

Hierna wordt een overzicht gegeven van de risico's in het licht van het weerstandsvermogen. De weerstandscapaciteit kan dan afgezet worden tegen de samenloop van de geïnventariseerde risico's, zodat 'beoordeeld' kan worden of het weerstandsvermogen afdoende is. De vertaling van deze risico's in bedragen is gebaseerd op inschattingen. Indien er sprake is van nauwkeurige berekeningen van concrete verplichtingen is vorming van voorzieningen nodig.
Deze paragraaf geeft dan ook geen raming van budgetten die worden aangehouden om tegenvallers op te vangen, maar slechts een indicatie van het vermogen om tegenvallers op te kunnen vangen. Dat vermogen zit dan vooral in de reserves.

De gemeente Reusel-De Mierden raamt altijd zo reëel mogelijk. Het blijven echter ramingen, zodat er altijd een risico is, dat de werkelijkheid anders is dan de ramingen. Wij achten dat risico niet dusdanig dat daarmee in de sfeer van weerstandsvermogen rekening moeten worden gehouden.
Reëel ramen betekent echter ook dat er geen 'lucht' in de ramingen zit 'voor het geval dat'. Als bepaalde risico's, zoals bijvoorbeeld inbraakschade, verzekerd zijn, dan ramen wij geen kosten voor die schade, óók niet voor een eventueel (beperkt) eigen risico. Mochten zich dan onverhoopt toch schades voordoen, dan kunnen ramingen dus tekort schieten. Daarover wordt dan gerapporteerd via bestuursrapportages.
Hetzelfde geldt voor bijzondere omstandigheden. Zo kunnen extreme weersomstandigheden tot extra kosten leiden (extra gladheidbestrijding, stormschades enz.). Gelet op de ervaringen ter zake achten wij het niet nodig om op dit gebied in het kader van het weerstandsvermogen met bijzondere risico's rekening te houden.

Grondexploitatie / Bestemmingsplannen
De mogelijkheid bestaat dat onevenredige schade als gevolg van bestemmingswijziging moet worden vergoed. Hiervoor zijn geen specifieke middelen gereserveerd. In principe worden eventuele claims op de ontwikkelaars van een plan afgewenteld. Indien de gemeente de planschade moet vergoeden, wordt deze opgevangen binnen de grondexploitatie.
Daarnaast vormt de grondexploitatie zelf, als gemeentelijke activiteit, een voortdurend risico (economische ontwikkelingen, kredietbeleid van banken, stagnerende markten, veranderende wetgeving, fluctuerende rentes en dergelijke). Het feit dat deze activiteit in principe in vier kernen en op een kleinschalige wijze wordt uitgevoerd, versterkt dit risico. De markt is voor zowel woningbouwgrond als bedrijfsgrond op dit moment gunstig, hetgeen zich uit in een toegenomen vraag.
De grondexploitaties worden jaarlijks opnieuw berekend, waarbij ook een inventarisatie plaatsvindt van risico's dan wel te optimistische inschattingen. Op basis van de meest recente berekeningen zijn voorzieningen gevormd voor de gecalculeerde nadelige saldi.
In rapportages, zoals die voor alle grondexploitaties zijn opgesteld, is een risicoanalyse en risicoberekening opgenomen. Het gaat dan om risico's als extra hoge kostenstijgingen, grondprijsverlaging, rentestijgingen e.d.. Voor zover risico's binnen de (positieve) resultaten van de grondexploitatie kunnen worden opgevangen, is geen aanvullend weerstandsvermogen nodig. Bij de plannen voor De Leeuwerik, Kleine Hoeven en Hart van Reusel is dat niet het geval. De contante waarde van de risico's voor die plannen zijn berekend op:

De Leeuwerik	€	6.000
Hart van Reusel	€	226.000
Kleine Hoeven	€	894.000
Totaal	€	1.126.000

Doordat jaarlijks een actualisatie van de grondexploitatieprojecten plaatsvindt, inclusief een analyse van risico's en kansen, zijn risico's goed in beeld en kan tijdig gestuurd worden op risicobeperking. De meeste grondexploitaties zijn ook zover gevorderd dat de risico's kleiner worden. Immers aan het begin van een grondexploitatieproject moeten gronden nog verworven worden, kunnen planschades optreden, kunnen er tegenvallers zijn in kosten van bouwrijp maken enz. De risico's zijn dan groter. De nu actieve grondexploitaties zijn zover gevorderd dat daarin geen grondverwerving meer hoeft plaats te vinden, bouwrijp maken al achter de rug is en zelfs woonrijp maken deels al heeft plaatsgevonden. Daardoor zijn de risico's afgenomen. Bij het opstarten van nieuwe grondexploitatieprojecten kunnen de risico's weer toenemen.

Intergemeentelijke samenwerking
Onze gemeente neemt deel in een aantal verbonden partijen. Voor deze paragraaf zijn de belangrijkste:
- GGD Brabant-Zuidoost
- GRSK (Samenwerking Kempengemeenten)
- MRE (Metropoolregio Eindhoven)
- VRBZO (Veiligheidsregio Brabant Zuidoost)
- KempenPlus
- ODZOB (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant)
- Stichting Bizob (Bureau inkoop en aanbestedingen zuidoost Brabant)
- BeNeGo (Belgisch Nederlands Grensoverleg)
- Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost

In de paragraaf verbonden partijen treft u meer gegevens aan over de gemeenschappelijke regelingen.
Het betreft deels verplichte samenwerkingen (VRBZO, ODZOB), deels samenwerkingen die weliswaar vrijwillig zijn, maar waar nauwelijks een reëel alternatief voor bestaat (GGD, MRE), maar ook deels volledig vrijwillige samenwerkingsvormen (GRSK, KempenPlus, KBP enz.). Ook al zijn samenwerkingen vrijwillig, kunnen er wel ingrijpende gevolgen kleven aan uittreding uit de betreffende partij.
Samenwerking binnen gemeenschappelijke regelingen geeft een risico in de vorm van beheersbaarheid van de eigen organisatie. Door deelname in de verschillende bestuurslagen van gemeenschappelijke regelingen heeft onze gemeente invloed op die organen, maar de gemeente moet zich aansluiten bij besluiten die in gezamenlijkheid genomen worden. Minderheidsstandpunten kunnen, hoe belangrijk deze voor individuele gemeenten ook mogen zijn, in het grote geheel te licht bevonden worden. Samenwerken is daarmee altijd een stukje inleveren van invloed. Overigens leert de ervaring dat de 'winst' van het samen optrekken vooral zit in de toename van professionaliteit en kwaliteit die wordt bereikt en in het borgen van de continuïteit op vitale bedrijfsprocessen.

Net als bij gemeenten worden ook door besturen van Gemeenschappelijke Regelingen besluiten genomen inzake wijzigingen in ambitieniveaus op basis van allerlei ontwikkelingen. Daardoor bestaat het risico, dat gemeentelijke bijdragen aan Gemeenschappelijke Regelingen (GR) sterker dan trendmatig gaan stijgen. Er zijn al kostenstijgingen aangekondigd voor komende jaren van bijvoorbeeld GGD, ODZOB en VRBZO. Voor zover die ontwikkelingen meelopen in het begrotingsproces van de betreffende GR zijn deze tijdig in beeld. In die gevallen moeten de financiële gevolgen worden opgenomen in de gemeentebegroting. Er is dan dus geen sprake meer van risico.
Daarnaast houden sommige verbonden partijen zelf een vorm van weerstandsvermogen aan. De vier grootste Gemeenschappelijke Regelingen (GGD, VRBZO, MRE en ODZOB) hebben samen afspraken gemaakt over het aan te houden weerstandsvermogen. Een verbonden partij als de GRSK houdt echter zelf helemaal geen weerstandsvermogen aan, maar KempenPlus doet dat wel. En de ene verbonden partij legt in haar stukken een relatie tussen (gekwantificeerde) risico's en de ander doet dat niet of slechts in beperkte mate. Dit is van belang voor de inschatting van de gemeentelijke risico's. Immers als een verbonden partij haar risico's zelf op kan vangen, is er geen risico voor de gemeente. Heeft een verbonden partij slechts deels of geen weerstandsvermogen, dan ontstaat er een risico voor de gemeente naar rato van haar deelname in die partij (bijvoorbeeld naar rato van inwonertal).
Het risicobedrag waarmee de gemeente rekening moet houden, is dus afhankelijk van de mate waarin verbonden partijen zelf weerstandsvermogen aanhouden. Dat is per partij verschillend. Om toch een inschatting te doen van risico's voor de gemeente, gaan we uit van de jaarbijdrage van onze gemeente aan de diverse verbonden partijen. De meest recente gegevens (begrotingen 2026 van de betreffende partijen), afgerond op € 1.000, wat dat betreft zijn:

• GGD Brabant-zuidoost	€ 636.000
• GRSK (Samenwerking Kempengemeenten)	€ 4.101.000
• MRE (Metropoolregio Eindhoven)	€ 228.000
• VRBZO (Veiligheidsregio Brabant Zuidoost)	€ 1.011.000
• KempenPlus	€ 4.581.000
• ODZOB (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant)	€ 505.000
• Stichting Bizob (Bureau inkoop en aanbestedingen zuidoost Brabant	€ 126.000
• BeNeGo (Belgisch Nederlands Grensoverleg)	€ 1.000
• Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost	€ 5.000
• TOTAAL	€ 11.194.000

We schatten het algemene risico in op kostenoverschrijdingen tot 10% met een kans op voordoen van 25%, hetgeen het risico bepaalt op 25% x 10% x € 11.194.000 = € 280.000 (afgerond).

Informatiebeveiliging en privacy
De gemeente verwerkt en beheert voor de uitvoering van haar taken informatie en persoonsgegevens en werkt daarnaast met persoonsgegevens die ook regelmatig worden uitgewisseld met andere partijen. Informatie moet beschikbaar, integer en vertrouwelijk zijn. Daarnaast mogen informatie en persoonsgegevens alleen voor bevoegden inzichtelijk zijn. Cyberdreigingen komen op gemeenten af in een tijd waarin ze voor steeds meer taken verantwoordelijk zijn en dus ook steeds meer data in beheer hebben. Dit maakt gemeenten interessant voor cybercriminelen. Tegelijkertijd is het beveiligen van de systemen een grote kostenpost geworden die niet iedere gemeente even makkelijk kan betalen. De rekening van preventie staat echter niet in verhouding tot de kosten van een incident. Naast de impact van een incident op medewerkers is een getroffen organisatie vaak weken of maanden bezig om de ICT en de bedrijfsprocessen weer aan de praat te krijgen. Verder schaden beveiligings- en privacy-incidenten het vertrouwen van inwoners in de overheid en de reputatie van de gemeente en haar bestuurders.

Het aantal cyberaanvallen op Nederlandse gemeenten is de afgelopen jaren steeds toegenomen. In het Dreigingsbeeld 2025-2026 van de Informatiebeveiligingsdienst (IBD) wordt benoemd dat digitale veiligheid geen luxe is, maar een voorwaarde voor continuïteit en vertrouwen in gemeentelijke dienstverlening. In hetzelfde rapport wordt ransomware als de nummer één dreiging voor gemeenten genoemd. De uitdaging om

dergelijke dreigingen het hoofd te bieden, blijven onverminderd groot, het wordt steeds complexer om ze het hoofd te bieden en de impact is steeds ernstiger. Criminelen aarzelen niet om privacygevoelige gegevens van inwoners, bedrijven en medewerkers online te publiceren.

Door het nemen van passende beveiligingsmaatregelen proberen we het risico op beveiligingsincidenten te verlagen en beperken we de mogelijke negatieve impact van dergelijke incidenten op privacy en de gemeentelijke informatievoorziening en daarmee ook het risico op imago- en financiële schade. Ook om onderbreking van de dienstverlening in het geval van een cyberaanval zoveel mogelijk te beperken zijn deze maatregelen van belang. Daarvoor is in 2023 een crisisplan vastgesteld wat in 2025 en verder nader wordt uitgewerkt.

De hoogte van mogelijke financiële schade is op voorhand echter moeilijk in te schatten en kan, afhankelijk van de omvang, het soort en het tijdsverloop van een incident, zeer divers zijn. Om die reden nemen we voor dit risico in 2026 geen concreet bedrag aan weerstandsvermogen op. Naast financiële schade is er namelijk ook imagoschade en politieke schade op het moment dat de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie(systemen) worden beschadigd.

Het afgelopen jaar zijn er binnen onze gemeente verschillende beveiligingsmaatregelen uitgevoerd. Omdat menselijk handelen een van de grootste risico's blijft, zijn naast technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen verschillende acties opgepakt om ook de bewustwording op het gebied van informatiebeveiliging en privacybescherming te vergroten. Ook het laagdrempelig melden en bespreken van incidenten en datalekken wordt gestimuleerd. Dit onderwerp heeft voortdurend de aandacht binnen onze organisatie, door uitleg en training, nieuwsbrieven, berichten op intranet en het elkaar aanspreken op onveilig gedrag. Medewerkers worden doorlopend getraind in het herkennen van beveiligingsincidenten, het signaleren ervan en het zorgen voor een juiste afhandeling. Deelname aan deze training is verplicht en wordt gemonitord en opgevolgd. Op deze manier proberen we enerzijds beveiligingsincidenten te voorkomen en anderzijds de schade van incidenten te beperken.

Gegarandeerde geldleningen
De gemeente staat garant voor de betaling van rente en aflossing over een aantal door derden aangegane geldleningen. Daarbij is een onderscheid te maken tussen garantstellingen aan woningcorporaties op basis van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en overige garantstellingen.
Voor geldleningen onder het regime van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw geldt dat bij problemen eerst het WSW aangesproken wordt en pas als deze niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen, staan Rijk en gemeenten ieder voor 50% garant. Het totaalbedrag waarvoor onze gemeente onder het regime van het WSW een afgeleide garantstelling heeft afgegeven bedroeg per 31 december 2023 € 31,8 miljoen.
De totale marktwaarde van de onroerende zaken waarop de garantie betrekking heeft, bedroeg in 2023 € 128,3 miljoen. Wij hebben geen signalen, die zouden kunnen duiden op een concreet risico dat wij binnen afzienbare termijn aangesproken worden op onze waarborgverplichtingen.
In het kader van het WSW is de verhouding tussen afgegeven garanties in relatie tot de waarde van het daar tegenover staande woningbezit nog dermate gunstig, dat de risico's in de praktijk erg klein zijn. Daarom is het niet nodig hiermee in de berekening van de weerstandscapaciteit rekening mee te houden.
Er is geen sprake meer van overige garantstellingen. De gemeente is terughoudend in het afgeven van garanties.

Sociaal domein
Binnen het sociaal domein is vrijwel altijd sprake van open-eind regelingen. De kosten voor de gemeente hangen enerzijds af van de prijs zorgproducten en anderzijds van de vraag naar die producten. Getracht wordt om de ontwikkelingen in de vraagzijde zo goed mogelijk in te schatten en op basis daarvan zo realistisch mogelijk te ramen. Maar sommige zorgtrajecten zijn erg duur, soms wel € 100.000 per persoon per jaar. Als een relatief kleine gemeente dan geconfronteerd wordt met een afwijkend vraagpatroon, is de impact op de ramingen meteen aanzienlijk.
Heel actueel is tegenwoordig de indexering van de kostprijs, welke door loon- en prijsontwikkelingen veel hoger is dan we gewend zijn. Ook hiervoor maken we gebruik van de reguliere methodieken om dit soort indexeringen in te schatten. Het is echter niet uit te sluiten dat kosten zich toch in korte tijd anders ontwikkelen dan was ingeschat (bijvoorbeeld als gevolg van CAO-afspraken). Gemeenten hebben de plicht om realistische tarieven te betalen voor afgenomen zorg. Het kan dan ook voorkomen dat zorgaanbieders een beroep doen op aanvullende indexering van tarieven omdat zij anders hun financiën niet meer rond krijgen en daardoor de noodzakelijke zorg niet meer kunnen verlenen. Zeker bij zeer specialistische zorg is er dan al snel een probleem, waarvan de zorgvrager de dupe wordt als gemeenten niet bijspringen. In

hoeverre de reguliere en extra indexeringen gecompenseerd worden door hogere uitkeringen van het Rijk is op voorhand niet te zeggen. Er is dus sprake van een risico op kostenoverschrijdingen.
Wij ramen 50% kans op € 500.000 aan extra kosten, hetgeen neerkomt op € 250.000.

Claims intensieve dierhouderij
Rondom de intensieve dierhouderij spelen ontwikkelingen, welke doorwerken in regelgeving vanuit de landelijke en provinciale overheid, maar ook in gemeentelijk beleid, zoals omgevingsvisie, bestemmingsplannen en dergelijke. Al deze ontwikkelingen kunnen wellicht beperkingen inhouden voor de ontwikkeling van een aantal bedrijven in die sector. Het is op dit moment geenszins in te schatten wat de slagingskans voor planschade-claims zal zijn. Desalniettemin moeten we rekening houden met de kosten van afhandeling van eventuele claims en bestaat altijd het risico dat claims toegewezen worden. We maken een inschatting van twee casussen per jaar. Op basis van min of meer vergelijkbare toegekende schadevergoedingen kan een gemiddelde schade van circa € 50.000 per casus berekend worden, waarvoor ook € 20.000 afhandelingskosten worden ingeschat. Wij houden daarom rekening met een risico van in totaal € 120.000.

Voorzieningen
De voorzieningen worden bij de opstelling van de jaarrekening herrekend op basis van de dan bekende, meest recente informatie. Dat zijn echter altijd momentopnamen, zodat er altijd een risico bestaat dat voorzieningen onvoldoende hoog zijn. De onzekerheid over het al dan niet toereikend zijn van voorzieningen kan toe- of afnemen door tijdsverloop of door de aard van de voorziening.
De voorzieningen voor wegen en gebouwen en riolering worden eens in de 4 à 5 jaar geactualiseerd. Voor wegen en riolering is dat recent gebeurd. De actualisering van de onderhoudsvoorziening gebouwen heeft in 2019 plaatsgevonden.
Voorzieningen voor wachtgeld- en Appa-verplichtingen worden jaarlijks geactualiseerd voorafgaand aan de samenstelling van de jaarrekening. De voorziening wachtgelden is gebaseerd op inschattingen ten aanzien van met name de duur van de wachtgeldverplichting. Die duur is meestal redelijk nauwkeurig te bepalen, maar kan onzeker worden als zich zaken voordoen als arbeidsongeschiktheid tijdens de wachtgeldperiode. Daardoor kan de wachtgeldverplichting langer doorlopen, terwijl de tijd dan moeilijk in te schatten is. De gemeente Reusel-De Mierden heeft één doorlopende wachtgeldverplichting vanwege arbeidsongeschiktheid. Deze loopt af in de loop van 2025.
Omdat alle voorzieningen op basis van de meest recente gegevens zijn berekend, achten wij het niet nodig om hiervoor een aanvullend risicokapitaal aan te houden.

Krapte arbeidsmarkt
De krapte op de arbeidsmarkt laat zich in toenemende mate voelen, ook in onze organisatie. Mensen maken in deze tijden eerder een overstap naar een nieuwe functie, zodat er meer vacatures ontstaan. Afgelopen jaren hebben we een aanzienlijk personeelsverloop gekend. Dat betekent niet alleen een kennislek, lokale kennis moet opnieuw worden opgebouwd. Maar niet ingevulde vacatures vormen ook een bedreiging voor de voortgang van het werk. Daarom moet er meer ingehuurd worden en dat kost geld. Het is de verwachting dat er voorlopig geen verbetering in de arbeidsmarktsituatie op zal treden. Daarom achten wij het wijs om in de bepaling van het weerstandsvermogen rekening te houden met extra lasten ter grootte van 10% van de totale salarissom, derhalve afgerond € 950.000.

3.3.4. Resumé risicobedragen

Samenvatting beschreven risico	Benodigde weerstand *(Bedragen in €)*
Grondexploitaties	1.126.000
Intergemeentelijke samenwerking	280.000
Sociaal domein	250.000
Claims intensieve veehouderij	120.000
Krapte arbeidsmarkt	950.000
Totaal	**2.726.000**

Het geblokkeerde deel van de algemene reserve dient op basis van het in juli 2020 door uw raad vastgestelde beleid bepaald te worden op 1,8 maal de gekwantificeerde risico's, dus op 1,8 x € 2.726.000 = € 4.910.000 (afgerond).

3.3.5. Kengetallen

Op basis van artikel 11 van het Bbv moet de begroting en ook de jaarrekening in de risicoparagraaf een tabel met een aantal kengetallen bevatten. De volgende cijfers kunnen gegeven worden:

Kengetallen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Solvabiliteit	39,2%	35,4%	33,8%	30,3%
Netto schuldquote	66,9%	79,8%	89,6%	109,5%
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	67,0%	79,9%	89,6%	109,5%
Grondexploitatie	6,8%	6,5%	7,1%	6,9%
Structurele exploitatieruimte	-2,2%	0,0%	0,1%	1,6%
Belastingcapaciteit	87,9%	87,9%	87,9%	87,9%

Als we de kengetallen bezien, dan zien we ten opzichte van de begroting 2025 een verslechtering van de ratio's voor solvabiliteit en schuldquotes, hetgeen goed verklaarbaar is vanwege dalende reserveposities (als gevolg van onder meer negatieve begrotingssaldi) en een naar verwachting oplopende schuldpositie (vanwege een hoog investeringsniveau). Desondanks laten deze kengetallen nog acceptabele waarden zien.

De netto schuldquote en de netto schuldquote, gecorrigeerd voor verstrekte leningen, weerspiegelen het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten op de exploitatie. Omdat onze gemeente nauwelijks gelden heeft uitgeleend, zijn de beide percentages nagenoeg gelijk. In beginsel is een zo laag mogelijke quote het meest gunstig.

De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is haar financiële verplichtingen te voldoen. Een hoge schuld hoeft bijvoorbeeld geen probleem te zijn als er ook sprake is van veel eigen vermogen. De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen. Hoe hoger deze quote, hoe beter de gemeente er voorstaat. Door de geplande investeringen in de tabel Nieuw Beleid, die gefinancierd zullen moeten worden door leningen, stijgt de verwachte schuldenlast en daalt de solvabiliteit in komende jaren. Zolang deze echter boven de 20% blijft is de gemeente voldoende financieel gezond.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond in exploitatie) is ten opzichte van de totale geraamde baten. Aan deze quote is eigenlijk geen kwalificatie goed of slecht te hangen. Wel is een hoge quote een teken van grotere voorraad nog uit te geven grond, waardoor het risico op dat gebied groter is. Een lagere quote voor grondexploitatie betekent dus in het algemeen dat de gemeente minder risico's loopt op dat gebied.

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken (begrotingsoverschot). Uiteraard is hier een hogere quote altijd gunstiger.

Het kengetal belastingcapaciteit geeft inzicht in de gemeentelijke woonlasten (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Hierbij zijn de woonlasten voor een meerpersoonshuishouden met eigen woning leidend. De kwalificatie van deze quote is afhankelijk van politieke keuzes c.q. voorkeuren. Het hoeft geen doel te zijn om een lager belastingniveau te hebben dan het landelijk gemiddelde. Een score van 100% zou betekenen dat de gemeente precies op het landelijk gemiddelde zit.

De ratio voor belastingdruk is niet alleen afhankelijk van eigen beleid, maar ook van het landelijke gemiddelde. Een grotere landelijke stijging leidt tot een lager percentage voor onze gemeente.

3.4 Financiering

3.4.1. Algemeen

De gemeente Reusel-De Mierden maakt gebruik van zogenaamde totaalfinanciering (geen projectfinanciering). Dat betekent dat zowel de lopende uitgaven als de investeringen worden gedekt door de lopende inkomsten en eigen (financierings)middelen (liquide middelen, reserves e.d.) en opgenomen kort- en langlopende geldleningen. De zorg voor het permanent aanwezig zijn van voldoende financiële middelen behoort tot de treasuryfunctie.

De treasuryfunctie van de gemeente dient tot:
het tijdig aantrekken van voldoende middelen om de programma's binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting uit te kunnen voeren (beschikbaarheid);
het beheersen van de risico's verbonden aan de treasuryfunctie (risicominimalisatie);
het zoveel mogelijk beperken van de rentekosten van de leningen en het bereiken van voldoende rendement op overtollige middelen (rente-optimalisatie);
het beperken van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities (kostenminimalisatie).

De gemeentelijke liquiditeiten worden beïnvloed door de uitgaven- en de inkomstenstromen. Bij de uitgavenstromen is er naast de redelijk constante stroom van min of meer dagelijkse uitgaven, sprake van beïnvloeding door grote projecten, welke voor tijdelijke pieken in de uitgaven zorgen. Bij de inkomstenstromen zorgen de uitkeringen van het Rijk en de belastinginkomsten voor de redelijk constante stroom van inkomsten. Echter ook de inkomsten uit bijvoorbeeld bouwgrondverkopen hebben een grote invloed op de liquiditeitspositie.
De situatie op de financiële markten heeft een aantal jaren achtereen geleid tot een ongekend lage rente op aan te trekken financieringsmiddelen. Dat geldt voor zowel de langlopende geldleningen (looptijd > 1 jaar) als voor kort geld (looptijd ≤ 1 jaar). Inmiddels is de situatie op de geld- en kapitaalmarkt meer genormaliseerd, zijn negatieve rentepercentages verleden tijd en vertonen rentetarieven een stijgende trend. Met behulp van prognoses van onze geldstromen proberen we continu onze behoefte aan geld of kapitaal zo slim mogelijk af te dekken.

3.4.2. Treasury en renteontwikkeling

Voor de te hanteren rentepercentages gelden op basis van het Bbv regels die er eenvoudig gezegd op neer komen dat de rente die de gemeente hanteert meer geënt moet zijn op de werkelijke rente.
Het Bbv maakt daarbij onderscheid tussen de rente die aan de grondexploitatie mag (moet) worden toegerekend en de rente die aan producten wordt toegerekend (middels de kapitaallasten).
Op basis van de BBV Notitie grondbeleid 2023 is met ingang van 2025 de rente voor grondexploitaties gelijk aan de gemiddelde rente.

Voor de berekening van de te hanteren rentepercentages heeft het Bbv een standaard model ontwikkeld, dat gebruik maakt van gegevens uit de geprognosticeerde balans. Daaruit volgen de volgende cijfers:

RENTESCHEMA 2026

1	Externe rentelasten over de korte en lange financiering (te betalen rente)	443.000
2	Externe rentebaten over de korte en lange financiering	10.000
3	*SALDO rentelasten en rentebaten*	*433.000*
4	Doorbelaste rente naar grondexplotatie	81.489
5	Doobelaste rente aan projectfinanciering naar taakvelden	0
6	Rentebaat van doorverstrekte leningen in het kader van projectfinanciering naar taakvelden	0
7	*AAN TAAKVELDEN TOE TE REKENEN RENTE*	*351.511*
8	Rente over eigen vermogen	0
9	Rente over voorzieningen	0
10	*TOTAAL AAN TAAKVELDEN TOE TE REKENEN RENTE*	*351.511*
11	De aan taakvelden toegerekende rente	267.825
12	*RENTERESULTAAT op taakveld treasury*	*83.686*
13	Aan taakvelden toe re rekenen externe rente (= 10)	351.511
14	Vast activa boekwaarde 1-1-2025	74.730.748
15	GEMIDDELDE RENTE	0,47%
	OMSLAGRENTE (= gemiddelde rente, afgerond op 0,5%)	**0,5%**
	RENTE GRONDEXPLOITATIES (=omslagrente)	**0,5%**

Omslagrente
Om de rente die wordt gebruikt bij de berekening van kapitaallasten enigszins stabiel te houden, wordt gewerkt met een omslagrente. Die wordt berekend door de geraamde netto te betalen rente in 2026 te delen door de (geraamde) boekwaarde van de investeringen per 1 januari. De uitkomst daarvan wordt volgens de Financiële Verordening afgerond op een veelvoud van 0,5%. De berekende omslagrente voor de begroting (zie renteschema) is 0,5%.

Renteresultaat
Met de eerder in deze paragraaf vermelde gegevens wordt ook het renteresultaat berekend, dat als baat in de begroting is opgenomen. Het voordelige renteresultaat in 2026 bedraagt afgerond € 84.000.

3.4.3. Leningenportefeuille

Onze gemeente heeft per 1 januari 2026 naar verwachting voor een bedrag van afgerond € 14,7 miljoen aan opgenomen langlopende geldleningen. Afhankelijk van wanneer we inkomsten ontvangen uit met name grondverkopen zou de leningenportefeuille kunnen afnemen. Een toename is echter meer voor de hand liggend vanwege de grote investeringen die de komende jaren op stapel staan.

3.4.4. Kasgeldlimiet

Onder kasgeldlimiet wordt verstaan het maximale bedrag dat de gemeente met kortlopend geld mag financieren. Dit kan bijvoorbeeld door ‘rood’ staan bij de bank of door het aantrekken van kasgeld.
Wettelijk is vastgesteld dat de kasgeldlimiet 8,5% van de jaarbegroting (exclusief btw) is. De gemeente is verplicht om per kwartaal de kasgeldlimiet te toetsen en de provincie te informeren als deze meer dan twee achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden.

Berekening kasgeldlimiet op basis van de begroting 2026:

Omvang begroting	€ 44.785.000
Toegestane limiet	8,50%
Ruimte kasgeldlimiet	€ 3.806.725

3.4.5. Renterisiconorm

De renterisiconorm op basis van de Wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden) heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Er mag dus maximaal 1/5e deel van de langlopende schulden aan rentegevoeligheid onderhevig zijn. In onderstaand overzicht is deze norm voor de komende begrotingsjaren afgezet tegen de ingeschatte aflossingen.

Renterisiconorm Bedragen x € 1.000		2026	2027	2028	2029
1	Renteherzieningen	0	0	0	0
2	Aflossingen	3.425	2.150	2.100	2.100
3	Renterisico (1+2)	3.425	2.150	2.100	2.100
4a	Begrotingstotaal van betreffend jaar	44.770	44.502	43.674	44.895
4b	Percentage regeling	0	0	0	0
4	Renterisiconorm (20% van het begrotingstotaal)	8.954	8.900	8.735	8.979
5a	Ruimte onder de renterisiconorm (4 > 3)	5.529	6.750	6.635	6.879
5b	Ruimte boven de renterisiconorm (3 > 4)	0	0	0	0

Zichtbaar is dat we alle jaren onder de renterisiconorm blijven.
Overigens trachten wij renterisico's zoveel mogelijk te beperken door nieuwe leningen zoveel mogelijk in looptijd te spreiden. Zodoende voorkomen we dat veel leningen op hetzelfde moment moeten worden geherfinancierd, waarbij we dan afhankelijk zijn van de rentestand op dat moment.

3.4.6. EMU-saldo

Het Economische en Monetaire Unie (EMU)-saldo is het vorderingensaldo van de totale overheid (Rijk, decentrale overheden en premie gefinancierde sectoren als zorg en sociale zekerheid). Het EMU-tekort mag maximaal 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) bedragen. Hiermee wil men voorkomen dat de overheidsfinanciën van EMU-landen ontsporen. Zolang de uitkomst van onderstaand overzicht positief is, levert de gemeente geen bijdrage aan een (te) hoog Europees begrotingstekort, want dan zijn de uitgaven in EMU-opzicht lager dan de inkomsten. Er is geen directe sanctie op overschrijding van het EMU-saldo door een individuele gemeente. Op basis van de Wet Hof (Wet Houdbare overheidsfinanciën) komt een sanctie pas in beeld als sprake is van structurele overschrijding van de norm én na uitgebreid overleg. Zoals in onderstaand overzicht ook goed zichtbaar is, spelen de (geraamde) opbrengsten van grondverkopen in de grondexploitaties en het investeringsniveau een grote rol in de bepaling van het EMU-saldo.

De individuele referentiewaarde van het EMU-saldo voor Reusel-De Mierden is in de septembercirculaire 2024 bepaald op 2.138. Landelijk wordt nagedacht over een andere normering voor het EMU-saldo van gemeenten. Gebleken is dat gemeenten niet of nauwelijks kunnen sturen op het EMU-saldo in relatie tot een individuele referentiewaarde. Deze individuele referentiewaarde betreft overigens geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente heeft in de gezamenlijke (landelijke) norm. In de referentiewaarden van individuele overheden is naast het eigen aandeel ook het aandeel van openbare lichamen (verbonden partijen) opgenomen.
Pas als nationaal blijkt dat de gemeenten en hun verbonden partijen gezamenlijk het plafond van het EMU-tekort gaan overschrijden, kan van gemeenten worden gevraagd het individuele EMU-tekort van de lopende begroting te verminderen.

EMU-saldo	2024	2026	2027	2028	2029
Omschrijving	*x € 1000,-*	*x € 1000,-*	*x € 1.000*	*x € 1.000*	*x € 1.000*
	Jaarrekening	*Volgens meerjaren-raming in begroting 2026-2029*	*Volgens meerjaren-raming in begroting 2026-2029*	*Volgens meerjaren-raming in begroting 2026-2029*	*Volgens meerjaren-raming in begroting 2026-2029*
1. Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	2.776	-856	90	-154	237
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	7.161	8.175	4.476	2.775	10.275
3. Mutatie voorzieningen	1.794	-387	-115	-67	-71
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-1.346	1.426	-65	200	0
5. Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo (=1-2+3-4-5)	**-1.245**	**-10.844**	**-4.436**	**-3.196**	**-10.108**

3.5 Verbonden Partijen

3.5.1. Algemeen

Een verbonden partij is een instelling, buiten de eigen organisatie, waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft (Bbv, art. 1b).

Met een zetel in het bestuur van een instelling of met stemrecht heeft de gemeente een 'bestuurlijk belang'. Onder een 'financieel belang' wordt verstaan het ter beschikking stellen van middelen die de gemeente kwijtraakt bij faillissement van de verbonden partij of die bij financiële problemen van de verbonden partij op de gemeente verhaald kunnen worden.

We kunnen een verbonden partij zien als één van de drie vormen waarmee gemeenten hun taken (laten) uitvoeren: door een eigen dienst, een commerciële partij of door een verbonden partij.
Er kan een aantal redenen zijn, waarom een gemeente samenwerkt met een verbonden partij. Bijvoorbeeld vanwege de mogelijkheden van spreiding van risico's over de verschillende deelnemers of om een efficiëntere uitoefening van een wettelijke taak te realiseren.

De gemeente blijft verantwoordelijk voor het realiseren van de beoogde doelstellingen in de programma's. De raad dient hiervoor kaders te stellen en de verbonden partijen te controleren op de realisatie van de doelstellingen. Naast bovengenoemde taken is deze paragraaf belangrijk voor de raad vanwege de kosten en de financiële risico's die de gemeente kan lopen met verbonden partijen.

De wijze waarop de raad in voldoende mate invloed kan hebben op verbonden partijen is onderwerp van voortdurende aandacht. Mogelijke verbeteracties vinden mede plaats op basis van rekenkameronderzoek en landelijke ontwikkelingen.

3.5.2. Onderscheid gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en privaatrechtelijke verbondenheden

Op een aantal gebieden is binnen de gemeente sprake van verbonden partijen. Het belangrijkste onderscheid dat daarbij gemaakt kan worden, is dat in gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en andere privaatrechtelijke verbondenheden.

Bij gemeenschappelijke regelingen betaalt onze gemeente jaarlijks een bedrag voor exploitatiekosten van die gemeenschappelijke regeling naar rato van deelname in de regeling. Evenals bij stichtingen is bij de oprichting bijgedragen in de oprichtingskosten. Naar rato van de bijdragen loopt onze gemeente risico in een eventueel liquidatiesaldo van een gemeenschappelijke regeling/stichting. Verder lopen wij het risico dat een andere partij, die deelneemt in een gemeenschappelijke regeling/stichting, uittreedt. Op dat moment zal die partij uittreedkosten moeten betalen, die meestal bestaan uit kosten in de vorm van wachtgelden aan personeel. Voor de achterblijvende deelnemende partijen zal de bijdrage in de exploitatiekosten dan veelal stijgen, doordat algemene kosten, bijvoorbeeld overheadkosten, over minder deelnemers omgeslagen kunnen worden. Ook kan het draagvlak van een gemeenschappelijke regeling/stichting verminderen bij uittreding van een partner. Een volgend risico is er voor ons wanneer wij zelf uit een gemeenschappelijke regeling stappen. Op dat moment zijn wij ook verplicht tot het betalen van de eerder genoemde kosten.

Via de afvaardiging van leden in besturen van gemeenschappelijke regelingen kunnen risico's beïnvloed worden. De stem van de gemeente is meestal naar rato van de verhouding ten opzichte van het totaal aantal bestuursleden.

Naast gemeenschappelijke regelingen/stichtingen heeft onze gemeente ook belangen in partijen op privaatrechtelijke grondslag. Het financiële risico van dit soort belangen is beperkt tot de waarde van de effecten c.q. de geaccepteerde verantwoordelijkheid.

3.5.3. Overzicht verbonden partijen

Hieronder volgt een overzicht van de verbonden partijen van onze gemeente.
Naast het openbaar belang worden ook de relevante ontwikkelingen toegelicht.

Naam: Vestigingsplaats:	**GGD Brabant-Zuidoost** Eindhoven
Relatie programma:	Programma 6: Sociaal Domein
Bestuurlijk belang:	De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Openbaar belang:	Belangenbehartiging op het gebied van gezondheidszorg.
Financieel belang:	Gemeentelijke bijdrage 2026: € 636.248 Eigen vermogen (1-1-2024 / 31-12-2024):* € 6.957.000 7.746.000 Vreemd vermogen (1-1-2024 / 31-12-2024):* € 35.036.00 € 29.551.000 **Jaarrekening 2024*
Ontwikkelingen:	De ontwikkelingen waarmee de GGD te maken heeft zijn beschreven in de kadernota en het meerjarenbeleidsplan van de GGD. De belangrijkste ontwikkelingen zijn: ▪ De gevolgen van Covid-19 voor de volksgezondheid en versterking pandemische paraatheid. ▪ Verkleinen van gezondheidsverschillen. ▪ Bevorderen van een gezonde leefstijl in een gezonde leefomgeving. ▪ Bevorderen van een mentaal gezonde samenleving. ▪ Bevorderen van de seksuele gezondheid. ▪ Naar een sluitende aanpak in de openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ). ▪ Versterken van ambulancezorg als onderdeel van de acute zorgketen, waaronder het beter spreiden van ambulanceposten. ▪ Vernieuwing van de Jeugdgezondheidszorg. ▪ Het eerder in gang gezette programma Nu Niet Zwanger krijgt de komende jaren zijn vervolg. ▪ Versterking algemene Infectieziektebestrijding en Pandemische Paraatheid. ▪ Er wordt landelijk onderzocht of de uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma (RVP) voor volwassenen bij de GGD'en kan worden ondergebracht. ▪ Ondersteunen van gemeenten bij het uitwerken en implementeren van het Gezond en Actief Leven Akkoord en Integraal Zorg Akkoord, waarbij meer moet worden ingezet op preventie zodat de gezondheidszorg in de toekomst haalbaar en toegankelijk te houden. ▪ Het op orde brengen van informatieveiligheid, de informatiehuishouding en risicomanagement. ▪ Toenemende samenwerking met GGD Hart van Brabant bij forensische geneeskunde. ▪ Extra inspanningen nodig door de groeiende groep nieuwkomers/immigranten mede door de gevolgen van de schaalsprong in Brabant-Zuidoost. ▪ De omgevingswet betekent een taakuitbreiding (ondersteunende rol) van de GGD.
Risico's:	▪ Toenemende arbeidsmarktkrapte bij specifieke functies betekent dat vaker tijdelijk een andere invulling van de taakuitvoering moet worden georganiseerd (bv duurder personeel van derden / ZZP inhuren) om de noodzakelijke dienstverlening op peil te houden. ▪ Het risico dat er zich beveiligingsproblemen voordoen. Hierbij te denken aan risico's van stroomuitval, cybercrime en andere situaties waarin systemen uitvallen en/of gegevens (tijdelijk) niet beschikbaar zijn of dat er schade ontstaat vanwege misbruik. Vanwege toegenomen (inzicht in de) externe dreiging en ervaringen (o.a. datalek covid), de geconstateerde achterstand in informatiebeveiliging in combinatie met de grote hoeveelheid persoonsgegevens die de GGD zowel bij PG (Publieke Gezondheidszorg) als AZ (Ambulancezorg) beheert, wordt de omvang van dit risico hoger ingeschat. . ▪ De Corona-, M-Pox en Oekraïne-crises maken duidelijk dat rampen en pandemieën een enorme impact op de werkzaamheden van de GGD kunnen hebben. Veelal zal het Rijk de kosten daarvan echter vergoeden, zoals ze nu ook voor de genoemde crises heeft toegezegd; de daarvoor toegekende vergoedingsregeling vanuit VWS geeft op dit moment vertrouwen dat alle extra kosten vergoed worden. Er bestaat echter wel het risico op meer werk en kosten op de langere termijn als gevolg van een verslechterde algemene gezondheidssituatie van de burgers in onze regio.

Naam: Vestigingsplaats:	**Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK)** Reusel
Relatie programma:	Programma 0: Bestuur en ondersteuning / diversen voor programmakosten.
Bestuurlijk belang:	De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur.
Openbaar belang:	Het, met behoud van de huidige bestuurlijke schaal, vergroten van de bestuurskracht door bundeling van ambtelijke expertise op strategisch, tactisch en operationeel niveau, met als resultaat verhoogde kwaliteit, continuïteit en efficiëntie.
Financieel belang:	Gemeentelijke bijdrage 2026: € 4.101.103 Eigen vermogen (1-1-2024 / 31-12-2024):* € 19.814 -/- € 382.271 Vreemd vermogen (1-1-2024 / 31-12-2024):* € 9.624 € 290.025 Resultaat 2024 *) -/- € 606.000 *) Jaarrekening GRSK 2024
Ontwikkelingen:	▪ Wijziging regelingen (informatiebeveiliging, Wet open overheid, Hervormingsagenda Jeugd enz. ▪ Functiewaarderingssysteem HR21 ▪ Inkoop- en aanbestedingsbeleid
Risico's:	Gemeente Oirschot heeft in een voorlopig besluit aangegeven dat het de uitvoering van front-office taken Wmo, uitgevoerd door MD te willen beëindigen. Mogelijke frictiekosten veroorzaakt door de beëindiging zullen bij gemeente Oirschot in rekening worden gebracht.

Naam: Vestigingsplaats:	**Metropoolregio Eindhoven (MRE)** Eindhoven
Relatie programma:	Programma 0: Bestuur en ondersteuning Programma 3: Economie Programma 5: Sport, cultuur en recreatie (RhcE)
Bestuurlijk belang:	De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Openbaar belang:	Samenwerken op regionale taken op het terrein van: ▪ Economie ▪ Transitie landelijk gebied ▪ Energietransitie ▪ Mobiliteit Daarnaast is het Regionaal historisch centrum Eindhoven (RhcE) een samenwerkingsitem en overkoepelend is er samenwerking op het gebied van bestuurlijke samenwerking, organisatie, regionale strategie, overhead en landgoed Gulbergen.
Financieel belang:	Gemeentelijke bijdrage 2026 (incl. brainport en stimuleringsfonds) € 164.791 Gemeentelijke bijdrage 2026 RhcE € 63.327 Eigen vermogen (1-1-2026 / 31-12-2026):* € 20.246.792 €19.859.230 Vreemd vermogen (1-1-2026 / 31-12-2026):* € 21.938.009 €20.848.420 **Geprognosticeerde balans*
Ontwikkelingen:	▪ Realisatie en uitvoering regionale ruimtelijke strategie MRE.

	▪ Betrekken gemeenteraden bij Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant. ▪ Uitwerken dorpenstrategie met subregio's. ▪ Versnelling woningbouw en mobiliteit vanuit bestaande plannen. ▪ Uitvoering aanpak (H)OV-knopen. ▪ Realisatie van projecten uit de Bereikbaarheidsagenda, KTA(korte termijn aanpak) Brainport e.d. ▪ Toekomstig energiesysteem, met de visie om in 2050 klimaatneutraal te zijn. ▪ Duurzame opwekking van energie. ▪ Verduurzaming gebouwde omgeving. ▪ Toekomstbesteding en robuust economisch systeem. ▪ Toekomstbesteding landelijk gebied. ▪ Transitie voedselketen.
Risico's:	▪ Ontoereikendheid doelvermogen eeuwigdurende nazorg Gulbergen. ▪ Het niet of minder realiseren van externe financiering in relatie tot de uitbreiding van de taken in het samenwerkingsakkoord 2023-2026 en de omvang van de organisatie van de MRE qua personeel en middelen. ▪ Bezuinigingen bij gemeenten met als gevolg lagere gemeentelijke bijdragen MRE/RHCe.

Naam: Vestigingsplaats:	**Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)** Eindhoven
Relatie programma:	Programma 1: Veiligheid
Bestuurlijk belang:	De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Openbaar belang:	Samenwerkingsverband tussen 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant. Taken op het terrein van brandweerzorg, gemeenschappelijke meldkamer, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, ambulancezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.
Financieel belang:	Gemeentelijke bijdrage 2026: € 1.011.358 Eigen vermogen (1-1-2026 / 31-12-2026):* € 2.556.694 € 686.694 Vreemd vermogen (1-1-2026 / 31-12-2026):* € 47.349.853 €47.289.874 **Geprognosticeerde balans*
Ontwikkelingen:	▪ Nieuw meerjarig regionaal beleidsplan (2027-2030) zoals bedoeld in de Wet Veiligheidsregio's. ▪ Versterking (boven)regionale crisisbeheersing. ▪ Landelijke strategische agenda brandweerzorg en Crisisbeheersing. Waaronder; versterken (boven)regionale crisisbeheersing en daaraan gerelateerde informatievoorziening (aansluiting op KCR2); Het organiseren van toekomst vaste brandweerzorg; verbeteren en vereenvoudigen van het brandweeronderwijsstelsel, en inrichting van een daarop geïnspireerd stelsel voor crisisonderwijs. ▪ Dynamisch risicoprofiel brandweerzorg. ▪ Versterken weerbare samenleving. ▪ Inspelen op schaalsprong Brainport.
Risico's:	▪ Loonkosten in relatie tot vrijwilligers en WNRA ▪ 2e loopbaanbeleid ▪ Vakbekwaamheid ▪ Aansprakelijkheid bij brand boven verzekerd bedrag ▪ Beschikbaarheid voldoende vrijwilligers ▪ Kosten grootschalige of langdurige crisis of incident ▪ Kostenverhoging in verband met kwaliteitsslag ▪ Gebruikersonderhoud huisvesting ▪ Informatieveiligheid ▪ Wet open overheid ▪ Eigen risico WW ▪ Stijgende prijsstijgingen en rentekosten ▪ Strengere duurzaamheidseisen

Naam: Vestigingsplaats:	**Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)** Eindhoven
Relatie programma:	Programma 7: Volksgezondheid en milieu Programma 8: VHROSV
Bestuurlijk belang:	De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en dagelijks bestuur
Openbaar belang:	Belangenbehartiging op het gebied van: ▪ Uitvoeren verplichte taken uit het landelijke basistakenpakket op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving; ▪ Advisering over verzoektaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
Financieel belang:	Gemeentelijke bijdrage 2026: € 504.917 Eigen vermogen (1-1-2026 / 31-12-2026):* € 3.739.302 € 3.589.302 Vreemd vermogen (1-1-2026 / 31-12-2026):* € 4.885.045 €4.885.045 **Geprognosticeerde balans*
Ontwikkelingen:	▪ Voldoen aan robuustheidscriteria uit het Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel. ▪ Onderzoek vereenvoudigde verantwoording en robuuste financiering. ▪ Verbetering informatiehuishouding. ▪ Schaalsprong regio Zuidoost-Brabant.
Risico's:	▪ Ransomware (informatieveiligheid). ▪ Imagoschade door negatieve publiciteit. ▪ Hoog ziekteverzuim. ▪ Niet kunnen beschikken over voldoende gekwalificeerd personeel / kennisverlies als gevolg van uitstroom.

Naam: Vestigingsplaats:	**KempenPlus** Bladel
Relatie programma:	Programma 6: Sociaal domein
Bestuurlijk belang:	De gemeente is vertegenwoordigd in het bestuur.
Openbaar belang:	Uitvoering van taken op het gebied van sociale werkvoorziening ingevolge de Wsw, Werk en Inkomen (m.u.v. bijzondere bijstand) ingevolge de Participatiewet, Ioaw, Ioaz en Bbz.
Financieel belang:	Gemeentelijke bijdrage 2026: € 4.581.000 Eigen vermogen (1-1-2026 / 31-12-2026):* € 6.294.000 € 3.282.000 Vreemd vermogen (1-1-2026 / 31-12-2026):* € 8.890.000 €12.718.000 **Geprognosticeerde balans*
Ontwikkelingen:	▪ Strategische verkenning KempenPlus ▪ Implementatie nieuw zaaksysteem en ERP-systeem ▪ Landelijke evaluatie Participatiewet
Risico's:	▪ Wijzigingen in doelgroepen (hogere instroom, wijziging arbeidspotentieel) ▪ Wegvallen goed renderende klanten ▪ Concurrentie door lage lonenlanden en/of robotisering ▪ Cybercrime

Naam: Vestigingsplaats:	**Stichting Regionaal Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuidoost Brabant (Bizob)** Oirschot
Relatie programma:	Programma 0: Bestuur en ondersteuning
Bestuurlijk belang:	Het verzorgingsgebied wordt ingedeeld in 5 clusters (cluster 1: “BOV en De Kempen”, cluster 2: “A2 gemeenten en Dommelregio”, cluster 3: “Peelgemeenten”, cluster 4: “Noordoost” en cluster 5: “Overig”). Onze gemeente maakt deel uit van het cluster 1. Per cluster worden twee bestuurders gekozen m.u.v. cluster 5 “Overig” (bijv. VRBZO). Daarnaast worden twee secretarissen toegevoegd aan het bestuur en is de voorzitter van het bestuur een burgemeester. Tevens neemt één bestuurder van de gemeente zitting in de Vergadering van Aangeslotenen.
Openbaar belang:	Het ondersteunen van de deelnemende gemeenten en aangesloten organisaties bij het uitvoeren van diverse inkoopacties voor het behalen van voordelen op zowel financieel, kwalitatief als procesmatig gebied.
Financieel belang:	Gemeentelijke bijdrage 2026: € 126.420 Eigen vermogen (1-1-2024 / 31-12-2024):* € 1.302.202 € 1.943.604 Vreemd vermogen (1-1-2024 / 31-12-2024):* € 1.973.315 € 1.831.768 **) Bron: Jaarrekening 2024 Bizob*
Ontwikkelingen:	Concreet zijn er actiepunten geformuleerd waar in 2026 extra aandacht naar toe gaat: ▪ Inkoop- en contractmanagement data; ▪ Programmatisch inkopen Verduurzaming maatschappelijk vastgoed; ▪ Verkorten doorlooptijd en afstemmen vraag en aanbod; ▪ ICT opdrachten en verder ontwikkelen van roboticering en kunstmatige intelligence.
Risico’s:	De 35 aangesloten organisaties (23 gemeenten en 12 aan deze gemeenten gelieerde organisaties) zijn aansprakelijk voor eventuele exploitatie tekorten.

Naam: Vestigingsplaats:	**NV Bank Nederlandsche Gemeenten (BNG)** Den Haag
Relatie programma:	Programma 0: Bestuur en ondersteuning
Bestuurlijk belang:	Aandeelhouder (0,019% van alle aandelen)
Openbaar belang:	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Financieel belang:	Gemeentelijke bijdrage 2026: € 0 Eigen vermogen (1-1-2024 / 31-12-2024):* € 4.721 mln € 4.777 mln Vreemd vermogen (1-1-2024 / 31-12-2024):* € 110.819 mln €123.164 mln **) Bron: Jaarrekening 2024 BNG*

Naam: Vestigingsplaats:	**NV Brabant Water** 's-Hertogenbosch
Relatie programma:	Raakt diverse programma's.
Bestuurlijk belang:	Aandeelhouder (zeer beperkt aandeel)
Openbaar belang:	Het leveren van water en het in stand houden van de benodigde infrastructuur om water te distribueren.
Financieel belang:	Gemeentelijke bijdrage 2026: € 0
	Eigen vermogen (1-1-2024 / 31-12-2024):* € 699 mln € 716 mln
	Vreemd vermogen (1-1-2024 / 31-12-2024):* € 618 mln € 694 mln
	**) Bron: Jaarrekening 2024 NV Brabant Water*

Naam: Vestigingsplaats:	**Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost (ZVHBZO)** Helmond
Relatie programma:	Programma 1. Veiligheid
Bestuurlijk belang:	
Openbaar belang:	Het ondersteunen van de gemeenten bij zeer complexe zorg-/veiligheidscasussen en het bevorderen van de integrale samenwerking tussen partners. Bij veroorzakers van ernstige overlast of criminaliteit met complexe problemen op diverse gebieden zijn vaak meerdere partijen (zorgorganisaties, justitiële organisaties en/of gemeente) betrokken. Bij de aanpak van deze personen is het effectiever om de inspanningen van deze verschillende partijen op elkaar af te stemmen. Het ZVHBZO verzorgt onder andere de procesregie op complexe casuïstiek met het doel (nieuwe) strafbare feiten te verminderen en te voorkomen. En om te komen tot passende zorg voor de betrokken personen. Met deze aanpak levert het Zorg- en Veiligheidshuis een belangrijke bijdrage aan de veiligheid in alle 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant.
Financieel belang:	Gemeentelijke bijdrage 2026: € 4.992
	Eigen vermogen (1-1-2024 / 31-12-2024):* € 807.531 € 857.170
	Vreemd vermogen (1-1-2024 / 31-12-2024):* € 385.719 € 282.647
	**) Bron: Jaarrekening 2024 ZVHBZO*
Ontwikkelingen	▪ Casuïstiek-op-maat; procesregie in complexe casuïstiek met een knelpunt en een veiligheidsrisico; ▪ de PGA Radicalisering, deze is gericht op personen die (mogelijk) radicaliseren; ▪ de PGA Jeugd, die zich richt op jongeren met overlast gevend en/of crimineel gedrag; ▪ de PGA Personen met onbegrepen gedrag, die een gevaar (kunnen) zijn voor zichzelf of de omgeving; ▪ MDA++, gericht op huishoudens waarin het niet lukt om de cirkel van geweld duurzaam te doorbreken. ▪ Verbinding met de omgeving en kennis & expertise (netwerk, bevordering samenwerking aanpak radicalisering, kennisknooppunt) ▪ Pilot multidisciplinaire aanpak. ▪ Doorontwikkeling domein overstijgende ketensamenwerking.
Risico's:	▪ Onvoorziene budgetoverschrijdingen ▪ Krapte op de arbeidsmarkt

Naam: Vestigingsplaats:	**Belgisch Nederlands Grensoverleg (BENEGO)** Baarle-Hertog
Relatie programma:	Programma 0. Bestuur en Ondersteuning
Bestuurlijk belang:	De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Openbaar belang:	BENEGO heeft aandacht voor een aantal thema's aan de grens en het oppakken van knelpunten.
Financieel belang:	Gemeentelijke bijdrage 2026: € 1.180 Eigen vermogen:* € n.b. € n.b. Vreemd vermogen: *) € n.b. € n.b. **) gegevens niet beschikbaar*
Ontwikkelingen:	De aanbevelingen van het rapport "BENEGO, hét grensnetwerk" op te pakken met als doel BENEGO te ontwikkelen tot een lerend netwerk. Dit doel wordt bereikt door het: ▪ actueel houden van de website en regelmatig een nieuwsbrief uit te brengen; ▪ organiseren van netwerkbijeenkomsten; ▪ opvolgen van bovenlokale aanpak van grensobstakels; ▪ opsporen en het signaleren van(Europese) subsidiemogelijkheden; ▪ initiëren van projecten.
Risico's:	Geen risico's

3.6 Onderhoud kapitaalgoederen

3.6.1. Algemeen

Het is van belang om inzicht te hebben in de beleidskaders omtrent het onderhoud van kapitaalgoederen. Die beleidskaders zijn er zowel inhoudelijk als financieel-administratief. Inhoudelijk gaat het dan bijvoorbeeld om het vastgestelde onderhoudsniveau. Dit is het eindresultaat van enerzijds de kwaliteit die we voor ogen hebben en anderzijds de budgettaire mogelijkheden.

Er is ook een financieel beleidskader. Dat gaat over de mate waarin financiële ruimte wordt gecreëerd voor onderhoud en vervanging van kapitaalgoederen. Hiervoor gelden de volgende 'spelregels':

Alle vaste activa worden tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs geactiveerd.
Uitzonderingen zijn:

- investeringen in de openbare ruimte die via de grondexploitatie worden verhaald;
- kunstvoorwerpen met een historische waarde;
- indien sprake is van een ideaalcomplex (aanschaf en afstoot zijn in een zodanig ritme dat elk jaar hetzelfde bedrag wordt besteed).

De laatste twee uitzonderingen doen zich binnen onze gemeente niet voor.

Op vaste activa met een beperkte levensduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de toekomstige gebruiksduur. Een uitzondering hierop is de afschrijvingsduur van immateriële vaste activa. Deze worden incidenteel ten laste gebracht van de exploitatie. Het beleid rond afschrijving is vastgelegd in een beleidsnota.

In het afschrijvingsbeleid ('Nota reserves, voorzieningen en afschrijvingsbeleid 2020', vastgesteld 7 juli 2020, riolering gewijzigd november 2023), zijn de volgende afschrijvingstermijnen opgenomen:

Soort investering	Termijn in jaren	Soort investering	Termijn in jaren
Gebouwen (permanent)	40	Riolering (excl. pompen/gemalen drukriolering)	60
Gebouwen (semipermanent)	15	Technische installaties (waaronder pompen etc.)	15
Inrichting	15	Speeltoestellen / sportattributen	15
Groen (korte levensduur)	40	Straatmeubilair	25
Groen (lange levensduur)	80	Straatverlichting (masten)	40
Hardware	4	Straatverlichting (armaturen)	20
Software	6	Wegen (aanleg, reconstructie) en waterkunde	40
Kunststof (gras)velden/banen: ondergrond	40	Vervoermiddelen	10
Kunststof (gras)velden/banen: toplaag	20	Machines	10

3.6.2. Wegen en verkeer

A. Beleidskader

In september 2017 is door de gemeenteraad het Wegenbeleidsplan 2018-2027 vastgesteld. Daarin is vastgelegd hoe we als gemeente invulling geven aan de wettelijke taken en verplichtingen. Op 4 februari 2025 is door de gemeenteraad het wegenbeheerplan 2025-2029 vastgesteld. Het gewenste kwaliteitsniveau voor de wegen is vastgesteld op minimaal niveau B, waarbij kwaliteitsniveau C zoveel mogelijk wordt beperkt en kwaliteitsniveau D zoveel mogelijk wordt voorkomen (conform CROW-publicatie 147).

In 2026 wordt door de raad het Mobiliteitsplan vastgesteld, de visie en het beleid zullen worden opgeleverd eind 2025. Dit is de opvolger van het GVVP. In 2026 wordt ook een uitvoeringsplan voorgelegd met bijbehorende budgetten.

Gladheidbestrijding op wegen waarvoor de gemeente de verantwoordelijkheid draagt, vindt momenteel plaats door de gemeentelijke buitendienst op basis van het beleidsplan gladheidbestrijding 2018-2028.

B. Financiële consequenties

Exploitatie - Wegen, straten en pleinen + mobiliteit	Begroting 2026			
Bedragen in €	2026	2027	2028	2029
"Klein" onderhoud wegen	152.000	156.000	163.000	242.000
"Groot" onderhoud wegen (voorziening wegen)	1.134.000	1.134.000	1.134.000	1.134.000
Mobiliteit en verkeer	211.000	213.000	219.000	223.000
Gladheidsbestrijding	55.000	56.000	58.000	60.000
Kunstwerken	13.000	23.000	23.000	23.000
Diverse kosten groen	63.000	64.000	66.000	68.000
Overige kosten (salarissen / belastingen etc)	373.000	391.000	407.000	425.000
Kapitaallasten	787.000	784.000	780.000	780.000
Totaal exploitatie	**2.788.000**	**2.821.000**	**2.850.000**	**2.955.000**

C. (Geplande) investeringen

Investeringsoverzicht - Wegen, straten en pleinen + GVVP	Begroting	Begroting 2026			
Afgeronde bedragen in €	2025	2026	2027	2028	2029
*Lopende investeringen (restant budgetten 2025):**					
Rehabilitatiekrediet wegen 2024	50.000				
Rehabilitatiekrediet wegen 2025	1.332.000				
GVVP deel 2018 en 2019	128.000				
GVVP deel 2019 en 2020	682.000				
GVVP 2021	501.000				
GVVP 2022	185.000				
GVVP 2023	497.000				
GVVP 2024	496.000				
GVVP 2025	496.000				
Nieuwe aansluiting N284 en opwaardering infrastructuur Kleine Hoeven	33.000				
Vervangen wegen dorpskern Lage Mierde	277.000				
KTM Randweg A2 incl. mobiliteitshub en F67	301.000				
*Nieuwe investeringen (lijst nieuw beleid 2026-2029):***					
Rehabilitatiekrediet wegen 2026 t/m 2029		1.394.000	1.394.000	1.394.000	1.394.000
Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) 2026 t/m 2029		950.000	500.000	500.000	500.000
Totaal investeringen	**4.978.000**	**2.344.000**	**1.894.000**	**1.894.000**	**1.894.000**

**Stand per september 2025*

*** Kapitaallasten zijn nog niet doorgerekend naar het product wegen en GVVP, omdat de lijst nieuw beleid nog vastgesteld moet worden.*

3.6.3. Gebouwen

A. Beleidskader

Het beheerplan gebouwen wordt samen met de Meerjaren Onderhoudsplannen (MOP's) 2025-2039 in juli 2025 door de raad vastgesteld. De dotaties aan de onderhoudsvoorziening gebouwen dienen te worden afgestemd op dit beheerplan. Om deze reden wordt aan de raad voorgesteld de jaarlijkse dotatie aan de voorziening met € 247.500 te verhogen.

B. Financiële consequenties

Exploitatie - Dotaties voorzieningen onderhoud gebouwen *(In Euro)*	2026	2027	2028	2029
Voorziening gebouwen (gemeentehuis)	364.130	364.130	364.130	364.130
Voorziening gebouwen (gemeentewerf)	28.112	28.112	28.112	28.112
Voorziening gebouwen (brandweerkazerne)	18.719	18.719	18.719	18.719
Voorziening gebouwen (pergola Hulsel)	0	0	0	0
Voorziening gebouwen (VOV-halte Reusel)	16.373	16.373	16.373	16.373
Voorziening gebouwen (sportzaal Den Houtert)	53.215	53.215	53.215	53.215
Voorziening gebouwen (overzwaluwwand Reusel)	250	250	250	250
Voorziening gebouwen (schuilhut Reusel)	875	875	875	875
Voorziening gebouwen (diverse bouwwerken)	2.886	0	0	0
Voorziening gebouwen (KDV Dooleg)	18.796	18.796	18.796	18.796
Voorziening gebouwen (De Ster Lage Mierde)	57.080	57.080	57.080	57.080
Voorziening gebouwen (De Kei)	70.695	70.695	70.695	70.695
Voorziening gebouwen (gebouwen pompgemalen)	0	0	0	0
Voorziening gebouwen (woning Sportpark Reusel)	4.734	4.734	4.734	4.734
Totaal dotatie ten laste van exploitatie	**635.865**	**632.979**	**632.979**	**632.979**

C. (Geplande) investeringen

Investeringsoverzicht - Onderhoud gebouwen *Afgeronde bedragen in €*	Begroting 2025	Begroting 2026			
		2026	2027	2028	2029
*Lopende investeringen (restant budgetten 2025):**					
De Kei	155.000				
*Nieuwe investeringen (lijst nieuw beleid 2026-2029):***					
Herinrichting gemeentehuis		pm			
Nieuwbouw Clemensschool in Hulsel		3.500.000	150.000		
Nieuwbouw BS De Akkerwinde in Hooge Mierde			300.000	6.048.000	200.000
Nieuwbouw BS De Torelaar in Reusel				450.000	8.858.000
Totaal investeringen	**155.000**	**3.500.000**	**450.000**	**6.498.000**	**9.058.000**

**Stand per september 2025*

*** Kapitaallasten zijn nog niet doorgerekend naar het product onderwijs, omdat de lijst nieuw beleid nog vastgesteld moet worden.*

3.6.4. Riolering en watertaken

A. Beleidskader

In het najaar van 2023 is het nieuwe programma Riolering en Water bestuurlijk vastgesteld. In dit plan inclusief kostendekking zijn alle noodzakelijke middelen opgenomen voor de dekking van de kosten van de riolering en andere watersystemen en grote vervangingen. De exploitatie betreft het klein en groot onderhoud aan de riolering en watersystemen alsmede onderzoeken naar de kwaliteit van het areaal, het vegen van straten, reinigen van kolken onderhoud aan de drukriolering en vacuumriolering. Deze exploitatielasten zijn geborgd tot en met 2028.

B. Financiële consequenties

Exploitatie - Riolering *Bedragen in €*	Begroting 2026			
	2026	2027	2028	2029
"Klein" onderhoud riolering	404.000	413.000	422.000	432.000
Planvorming	30.000	31.000	32.000	32.000
Onderzoek	31.000	32.000	33.000	33.000
Energiekosten	116.000	118.000	121.000	123.000
Overige kosten (salarissen/ inhuur / applicatie etc.)	328.000	356.000	402.000	371.000
Voorzieningen	-41.622	-45.046	-72.336	-55.544
Kapitaallasten	507.000	505.000	501.000	496.000
Totaal exploitatie	**1.374.000**	**1.410.000**	**1.439.000**	**1.431.000**

C. (Geplande) investeringen

Investeringsoverzicht - Riolering Afgeronde bedragen in €	Begroting 2025	Begroting 2026 2026	2027	2028	2029
*Lopende investeringen (restant budgetten 2025):**					
Vervangen pompunits ME	800.000				
Vervanging randvoorzieningen ME	33.000				
Klimaatinvesteringen	196.500				
Vervanging riolering Hooge Mierde	1.022.000				
Vervanging riolering Lage Mierde	34.000				
Vervanging riolering Reusel	369.380				
Vervanging gemalen BK	275.000				
Verv. riolering Wilhelminalaan-Beukenlaan N284	1.138.000				
*Nieuwe investeringen (lijst nieuw beleid 2026-2029):***					
Klimaatinvesteringen		100.000	100.000	100.000	100.000
Vervanging randvoorzieningen ME		17.800	17.800	17.800	-
Vervanging gemalen BK		23.500			
Vervanging riolering Hulsel		1.474.000			
Vervanging riolering Hooge Mierde		-	-	484.000	-
Vervanging riolering Reusel		-	1.775.000	1.613.000	-
Verv. riolering Wilhelminalaan - Lensheuvel-Turnhoutsweg		-	859.000	-	-
Vervanging vrijvervalriool		-	-	-	2.519.000
Vervanging mechanische riolering		-	-	-	305.000
Totaal investeringen	**3.867.880**	**1.615.300**	**2.751.800**	**2.214.800**	**2.924.000**

**Stand per september 2025*

*** Kapitaallasten zijn nog niet doorgerekend naar het product riolering, omdat de lijst nieuw beleid nog vastgesteld moet worden.*

3.6.5. Openbare verlichting

A. Beleidskader

Onderhoud van de openbare verlichting gebeurt op basis van het Beleidsplan Openbare Verlichting 2018-2030 en vormt de basis voor het vervangen en aanpassen van de openbare verlichting.
We streven naar het realiseren en in stand houden van een duurzame en betrouwbare openbare verlichting, waarbij de gebruiker zich veilig voelt in het openbaar gebied. Hierbij wordt de benodigde verlichtingskwaliteit gerealiseerd tegen economisch en maatschappelijk verantwoorde kosten en levert de gemeente een bijdrage om de doelstellingen van het Energieakkoord te halen. Per 1 januari 2025 beheerd de gemeente Reusel-De Mierden 3.280 lichtpunten. Het areaal van deze 3.280 lichtpunten bestaat uit 89 stuks bijzondere armaturen zoals grondspots, muurverlichting en voetlampen. Deze sierverlichtingsobjecten bevinden zich in de regel op een hoogte tussen 0 m hoogte (maaiveld) en 3 m hoogte. Verder beheert de gemeente 3.191 stuks armaturen die allen op een mast bevestigd zijn (sommige masten bevatten twee/ drie armaturen op aan uithouders).

B. Financiële consequenties

Exploitatie - Openbare verlichting Bedragen in €	Begroting 2026 2026	2027	2028	2029
"Klein" onderhoud openbare verlichting	31.000	31.000	32.000	33.000
Beheerkosten	11.000	11.000	11.000	12.000
Energiekosten	102.000	102.000	102.000	105.000
Overige kosten (salarissen / overige kosten etc.)	37.000	17.000	18.000	17.000
Kapitaallasten	56.000	56.000	56.000	56.000
Totaal exploitatie	**237.000**	**217.000**	**219.000**	**223.000**

C. (Geplande) investeringen

Investeringsoverzicht - Openbare verlichting Afgeronde bedragen in €	Begroting 2025	Begroting 2026			
		2026	2027	2028	2029
*Lopende investeringen (restant budgetten 2025):**					
Vervanging openbare verlichting door LED (masten) 2020	44.000				
Vervanging openbare verlichting door LED (armaturen) 2021	40.000				
Vervanging openbare verlichting door LED (masten) 2021	75.000				
Vervanging openbare verlichting door LED (armaturen) 2023	66.000				
Vervanging openbare verlichting door LED (masten) 2023	90.000				
Vervanging openbare verlichting door LED (armaturen) 2024	5.000				
Vervanging openbare verlichting door LED (masten) 2024	12.000				
Vervanging openbare verlichting door LED (armaturen) (2025)	16.500				
Vervanging openbare verlichting door LED (masten)(2025)	40.500				
*Nieuwe investeringen (lijst nieuw beleid 2026-2029):***					
Vervanging openbare verlichting door LED (armaturen)		141.500	102.500	218.000	81.000
Vervanging openbare verlichting door LED (masten)		153.000	197.000	102.500	87.000
Totaal investeringen	**389.000**	**294.500**	**299.500**	**320.500**	**168.000**

**Stand per september 2025*
*** Kapitaallasten zijn nog niet doorgerekend naar het product openbare verlichting, omdat de lijst nieuw beleid nog vastgesteld moet worden.*

3.6.6. Groenvoorziening

A. Beleidskader

In november 2021 heeft de gemeenteraad het Beleidsplan Openbaar Groen 2022-2031 vastgesteld en daarmee de visie en kaders bepaald. Naast de beleidsambities zijn de bijbehorende middelen voor een kwaliteitsgericht en consistent groenonderhoud (volgens de onderhoudsniveau 's A, B en C) bepaald en opgenomen in de begroting. Daarnaast is er sprake van een jaarlijkse vervangingsinvesteringen van totaal € 310.000 om het kapitaalgoed groen duurzaam in stand te houden waarbij sprake is van de gewogen afschrijftermijnen van 40 en 80 jaar.

B. Financiële consequenties

Exploitatie - Groenvoorzieningen Bedragen in €	Begroting 2026			
	2026	2027	2028	2029
Groenonderhoud	807.000	819.000	840.000	866.000
Verkoop hout uit bossen (inkomsten)	-65.000	-66.000	-68.000	-70.000
Overige kosten (salariskosten / belastingen / ontvangen bijdragen)	194.000	205.000	214.000	224.000
Kapitaallasten	39.000	39.000	39.000	39.000
Totaal exploitatie	**975.000**	**997.000**	**1.025.000**	**1.059.000**

C. (Geplande) investeringen

Investeringsoverzicht - Groenvoorzieningen Afgeronde bedragen in €	Begroting 2025	Begroting 2026			
		2026	2027	2028	2029
*Lopende investeringen (restant budgetten 2025):**					
Vervanging groen 2022 (80jr afschrijving)	44.000				
Vervanging groen 2023 (40jr afschrijving)	100.000				
Vervanging groen 2023 (80jr afschrijving)	179.000				
Vervanging groen 2024 (40jr afschrijving)	131.000				
Vervanging groen 2024 (80jr afschrijving)	179.000				
Herinrichting dorpsplein 2023	100.000				
Kwaliteitsimpuls dorpspleinen 2025	198.000				
Vervanging groen 2025 (40jr afschrijving)	131.000				
Vervanging groen 2025 (80jr afschrijving)	179.000				
*Nieuwe investeringen (lijst nieuw beleid 2026-2029):***					
Kwaliteitsimpuls dorpspleinen 2026			150.000		
Vervanging groen 2026-2029 (40jr afschrijving)		131.000	131.000	131.000	131.000
Vervanging groen 2026-2029 (80jr afschrijving)		179.000	179.000	179.000	179.000
Totaal investeringen	**1.241.000**	**310.000**	**460.000**	**310.000**	**310.000**

**Stand per september 2025*
*** Kapitaallasten zijn nog niet doorgerekend naar het product groen, omdat de lijst nieuw beleid nog vastgesteld moet worden.*

3.7 Grondbeleid

3.7.1. Algemeen

In 2026 kennen we 5 grondexploitaties. Het gaat om 4 woningbouwlocaties in de verschillende kernen en één bedrijventerrein:

- Hasselt II te Lage Mierde
- Leeuwerik te Hooge Mierde
- Centrumplan te Reusel
- 't Kantje te Hulsel
- Bedrijventerrein Kleine Hoeven te Reusel

De laatste kavel in Hasselt II te Lage Mierde is in 2025 verkocht. Eerder is begonnen in Lage Mierde met de planvoorbereiding van de volgende fase van plan Hasselt. De gronden voor deze fase zijn reeds verworven en de omgevingsdialoog wordt gevoerd. Parallel wordt gewerkt aan de planologische procedure. Planning is om het plan in het eerste half jaar van 2026 aan te bieden ter vaststelling aan de Gemeenteraad.
In Hooge Mierde zijn in het plan Leeuwerik alle kavels inmiddels verkocht. Daarnaast is het bestemmingsplan voor het plan Rogse Wieken in 2025 vastgesteld. De gronden binnen dit plan zijn volledig in bezit van een ontwikkelende partij.
Het centrumplan alsmede de bijbehorende grondexploitaties zijn in 2025 aangepast en het aangepaste plan is in 2025 vastgesteld door de gemeenteraad. Ook is in 2025 gestart met het bouw- en woonrijp maken evenals de bouw van de supermarkt en appartementen.
In het plan 't Kantje in Hulsel zijn alle gronden verkocht en zijn de meeste woningen gerealiseerd.

Bij nieuw te realiseren woningen zet de gemeente in op 30% sociale huurwoningen conform de regiodeal. Indien een bouwplan niet kan voorzien in voldoende sociale woningbouw dienen initiatiefnemers een afdracht te doen aan het Vereveningfonds Sociale Woningbouw. Met de gelden uit dit fonds kunnen we elders het tekort aan sociale woningbouw compenseren, zodat wonen voor iedereen betaalbaar blijft.

3.7.2. Beleidskaders grondbeleid

De ruimte voor het voeren van een actief grondbeleid wordt begrensd door een aantal wetten en beleidskaders. De belangrijkste wetten zijn:

- Omgevingswet;
- de aanvullingswet grondeigendom en
- het onderdeel pacht uit het Burgerlijk Wetboek (Pachtwet is vervallen).

De belangrijkste beleidskaders worden gevormd door:

- Omgevingsverordening Noord-Brabant;
- Omgevingsvisie Reusel-De Mierden,
- De Regionale woondeal Zuidoost Brabant van 9 maart 2023,
- Kempische visie op wonen 2024 - 2028
- Uitgiftebeleid bedrijventerreinen Reusel-De Mierden 2012;
- Nota Grondbeleid Reusel-De Mierden,
- Woonzorgvisie Kempengemeenten

3.7.3. Financieel kader

Het financiële kader wordt gevormd door de richtlijnen die door het Rijk en de Provincie zijn opgelegd en eigen kaders van de gemeente. De door het Rijk opgelegde richtlijnen zijn gebaseerd op het Bbv. Het financiële kader is van belang voor:

- jaarlijkse prognoses grondexploitatie;
- winstnemingen grondexploitaties;
- het afdekken van de financiële risico's.

Voor het tussentijds nemen van winst uit grondexploitaties is de Poc-methode (Percentage of completion methode) leidend. De Poc-methode houdt het volgende in:
'Naar rato van de voortgang van het project wordt tussentijds winst verantwoord. Hierbij wordt voor wat betreft de berekeningsmethodiek en de planinhoudelijke uitgangspunten niet afgeweken van de grondexploitatie of herziening zoals deze tot en met het verslagjaar door de raad is vastgesteld. Dit wordt berekend naar de mate waarin kosten en opbrengsten zijn gerealiseerd per individuele

grondexploitatie. Hiermee wordt de totale winst over de individuele grondexploitatie opgedeeld/toegerekend aan de reeds verkochte kavels. Indien nog geen gronden zijn verkocht is er dus nog geen sprake van gerealiseerde winst.
Maatgevend is de realisatie tot en met het lopende jaar ten opzichte van het totaal van de kosten en opbrengsten van de grondexploitatie. In formule: % kostenrealisatie x % opbrengstrealisatie = % Poc. (ingeval de kosten voor 50% zijn gerealiseerd en de gronden voor 50% zijn verkocht, is de Poc dus 25%)'.

3.7.4. Bedrijventerreinen

Kleine Hoeven Reusel
Op 28 mei 2024 is fase II van Kleine Hoeven vastgesteld. Kleine Hoeven fase II is onderdeel van de grondexploitatie Kleine Hoeven.
In 2026 zal naar verwachting gestart worden met de werkzaamheden voor het bouw- en woonrijp maken en de kaveluitgifte. Vanwege de grote belangstelling blijkende uit de voorinschrijvingen die binnen zijn gekomen voor industriegrond is het de verwachting dat de beschikbare kavels in 2026 en 2027 in zijn geheel zullen worden verkocht. De Kempengemeenten zijn bezig met een locatieonderzoek voor nieuw aanbod van grote en kleine bouwkavels voor bedrijven voor de toekomstige behoefte. Ook in Reusel kijken we naar de mogelijkheden voor uitbreiding na 2027.

3.7.5. Woningbouw

De Hasselt II en III Lage Mierde
In het plan de Hasselt II is in 2025 de laatste kavel verkocht. Het plan is ook al grotendeels woonrijp gemaakt. Na bebouwing van de laatste kavel zal het plan worden afgerond. Naar verwachting is dat in 2026. Wij zijn al eerder gestart met de ontwikkeling van de volgende fase van Hasselt, zijnde Hasselt-III. De gronden voor de ontwikkeling van deze fase zijn reeds in bezit van de gemeente. We hebben voor dit plan de omgevingsdialoog nagenoeg afgerond en starten met de planologische procedure. Het is de verwachting dat we het plan in het tweede kwartaal van 2026 aan de gemeenteraad kunnen aanbieden ter vaststelling.

De Leeuwerik Hooge Mierde
Het plan Leeuwerik realiseren wij samen met Ontwikkelingsmaatschappij De Luther. Alle kavels binnen het plan zijn verkocht en het plan is ook al grotendeels woonrijp gemaakt. Na bebouwing van de laatste kavel zal het plan worden afgerond. Naar verwachting is dat in 2026.

Hart van Reusel
Het plan is in 2025 aangepast. Het nieuwe plan omvat o.a.:
- Nieuwe winkelruimte voor een supermarkt op de kop ten zuiden van de Markt.
- Boven de supermarkt zijn 18 appartementen voorzien voor sociale en reguliere koopprijzen.
- Bij de oude St. Jozefschool komen commerciële ruimten en een uitbouw op de begane grond. Op elke verdieping komen appartementen.
- Drie patiowoningen aan de achterzijde van de nieuwe supermarkt.
- In een nieuw gebouw op de locatie van het oude gemeentehuis komen 15 appartementen voor sociale en reguliere koopprijzen.
- Een parkeerterrein met parkeerplaatsen aan de Groeneweg.

Daarnaast wordt de openbare ruimte van het centrum opnieuw ingericht. Het marktplein wordt aangepast en sluit aan op de inrichting van het gerealiseerde nieuwe Kerkplein, de nieuwe ontwikkeling van de supermarkt en de reeds gerealiseerde nieuwe Kei.

't Kantje Hulsel
Alle kavels zijn verkocht en de meeste woningen zijn gerealiseerd. In 2026 is het de planning om het plangebied woonrijp te maken waarna het project af kan worden gesloten.

3.7.6. Exploitatie en ontwikkelingen

Jaarlijks worden de meest actuele calculaties voorgelegd aan de gemeenteraad. Op basis van deze calculaties wordt een prognose gemaakt van de te verwachten resultaten.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de boekwaarde van de diverse plannen per 31 december 2024 en de gecalculeerde eindresultaten (zowel nominaal als in netto contante waarde) alsmede van de nog te

verwachten winstnemingen, een en ander op basis van de meest recent geactualiseerde calculaties, zoals vastgesteld in juli 2025.

Complex	Boekwaarde per 31-12-2024 voor winstneming (- =batig saldo)	Vermeerdering /vermindering 2024	Winstneming boekjaar 2024	Boekwaarde per 31-12-2024 (- =batig saldo)	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Verwachte beschikking over voorziening verlieslatend complex (eindwaarde)	Verwacht resultaat resterende periode (nominale waarde)	Verwacht resultaat resterende periode (contante waarde) 31-12-2024	Totale winst (reeds genomen tussentijdse winst plus nog te realiseren
Molen Akkers Reusel	-71.206	6.693	64.513	0	0	0	0	0	0	-4.437.108
Bedrijventerrein Kleine Hoeven	16.380.823	1.181.506	0	17.562.329	3.547.296	8.253.750	12.855.875	0	10.757.220	
De Leeuwerik Hooge Mierde	914.703	-306.310	0	608.393	32.058	92.726	547.725	0	526.457	
Hart van Reusel	2.520.525	-1.861.153	0	659.372	3.796.891	0	4.456.263	0	4.036.174	
De Hasselt II Lage Mierde	53.469	31.825	1.324	86.618	16.501	134.750	0	-31.631	-31.011	-480.629
t Kantje Hulsel	87.456	-547.133	82.827	-376.850	248.815	0	0	-128.460	-124.172	-564.713
Totaal	**19.885.770**	**-1.494.573**	**148.664**	**18.539.862**	**7.641.560**	**8.481.226**	**17.859.863**	**-160.091**	**15.164.667**	**-5.482.451**

Waar in de kolommen met verwachte resultaten negatieve bedragen staan betreft dat winstgevende exploitaties. Verliezen zijn vermeld als positieve bedragen. Voor de verliesgevende exploitaties is een voorziening getroffen op basis van de contante waarde van de gecalculeerde verliezen.

3.7.7. Weerstandsvermogen voor grondexploitaties

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

De weerstandscapaciteit: de middelen en mogelijkheden waarover we beschikken of kunnen beschikken om niet begrote kosten te dekken.
Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

We moeten de mogelijke financiële gevolgen van de ruimtelijke ontwikkelingen opvangen. Dit doen we door de risico’s af te dekken (post onvoorzien) binnen de grondexploitatie. Andere risico’s nemen we op in de calculaties. Als de risico’s groter zijn dan de te verwachten winst, houden we de weerstandscapaciteit aan. De (financiële) risico’s van ruimtelijke ontwikkelingen moeten we in relatie brengen met de beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente. De relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico’s is bepalend voor het weerstandsvermogen van de gemeente. We moeten daarom een financieel weerstandsvermogen in stand houden. Daarmee dekken we de risico’s van grondexploitatie. Het benodigde weerstandsvermogen is een minimaal noodzakelijke buffer binnen de bedrijfsvoering van de gemeente. De aanwezigheid van weerstandsvermogen maakt het voor ons mogelijk om in moeilijke tijden de geplande bedrijfsprocessen voort te zetten.

Zowel ten aanzien van het bedrag als ten aanzien van de kans op voordoen zijn inschattingen gemaakt voor:
- vertraging in de uitgifte;
- verlaging van de gronduitgifteprijs;
- verhoging van de inflatie.

Kleine risico’s (tot € 50.000) zijn niet meegenomen, omdat deze wegvallen binnen normaal te achten schommelingen in het resultaat (zowel positief als negatief).
Op basis van deze inschattingen is het weerstandsvermogen bepaald dat deze risico’s moet afdekken. De bedragen voor de geraamde risico’s zijn in een aantal gevallen lager dan het resultaat van het plan. Bij het optreden van deze risico’s kunnen deze binnen het resultaat van het project worden opgevangen.
Dat geldt niet voor de plannen De Leeuwerik, Hart van Reusel en Kleine Hoeven. Door de negatieve resultaten van deze plannen kunnen geen risico’s binnen de exploitatie worden opgevangen.

Op grond van de *‘Methode bepalen weerstandsvermogen grondexploitaties gemeente Reusel-De Mierden’*, moet een weerstandsvermogen worden aangehouden voor de grondexploitaties. De hoogte hiervan is op basis van de actuele calculaties bepaald op:

De Leeuwerik	€	6.000
Hart van Reusel	€	226.000
Kleine Hoeven	€	894.000
Totaal	€	1.126.000

3.8 Openbaarheidsparagraaf

In deze paragraaf beschrijven we de beleidsvoornemens met betrekking tot de Wet open overheid (Woo). De Woo is bedoeld om besluitvorming door bestuursorganen transparanter te maken en zo het belang van openbaarheid van publieke informatie beter te dienen. Om tot deze transparantie te komen dient informatie beter vindbaar en uitwisselbaar te worden. Om transparantie te bevorderen worden op drie thema's acties uitgevoerd (actieve openbaarmaking, passieve openbaarmaking en verbetering van de informatiehuishouding).

Actieve openbaarmaking

De Woo noemt 11 categorieën die wij actief openbaar moeten maken. Het overgangsrecht van de Woo regelt dat de start van de actieve openbaarmaking van deze 11 categorieën wordt geregeld in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). De 11 categorieën zullen gefaseerd openbaar gemaakt moeten worden.
De volgende categorieën zijn reeds verplicht en maken wij actief openbaar:

- Wetten en algemeen verbindende voorschriften
- Overige besluiten van algemene strekking
- Organisatie en werkwijze
- Bereikbaarheidsgegevens

De ingangsdatum van de openbaarmaking van de overige voor ons relevante categorieën is nog niet vastgesteld. Het gaat hierbij om:

- Raadsstukken
- Bestuursstukken
- Stukken van adviescolleges
- Convenanten
- Jaarplannen en -verslagen
- Woo-verzoeken en -besluiten
- Onderzoeksrapporten
- Beschikkingen
- Klachtoordelen

Wij maken nu al diverse zaken uit de bovengenoemde categorieën actief openbaar, bijvoorbeeld de raadsstukken en jaarplannen en -verslagen.

Publicatieplatform

Een publicatieplatform is een digitaal platform waar documenten die onder de verplichte openbaarmaking vallen kunnen worden gepubliceerd. Jaarlijks handelen wij gemiddeld 20 Woo-verzoeken af. Op basis van dit gegeven en gezien het aantal documenten die vallen onder de verplichte openbaar te maken informatiecategorieën, is het op dit moment nog niet noodzakelijk om een extra publicatieplatform in de vorm van een subsite aan te schaffen. Dit omdat we het huidige aantal documenten binnen onze de beschikbare capaciteit van de hoofdwebsite (Shift2) en de publieke omgeving van iBabs kunnen publiceren. Mocht we in de toekomst onze documenten niet meer binnen de beschikbare capaciteit kunnen publiceren, dan zal een extra publicatieplatform moeten worden ingekocht.

Aansluiting Woo-index

De Woo-index verwijst naar de publicatielocaties van gemeenten en intergemeentelijke organisaties. Om met de zoekfunctie van de Woo-index vindbaar en doorzoekbaar te zijn moet de publicatielocatie aan bepaalde eisen voldoen. Om volledig aangesloten te zijn op de Woo-index, inclusief een werkende zoekfunctionaliteit (Harvester), moet een bestuursorgaan een aantal verplichte of aanbevolen stappen doorlopen. De harvester helpt bezoekers van de website om gemakkelijk naar en in gepubliceerde overheidsdocumenten te zoeken. Hierbij staat het perspectief van de burger centraal.

Passieve openbaarmaking

Onder passieve openbaarmaking verstaan we het openbaar maken van informatie naar aanleiding van een Woo-verzoek. De Woo is hierin de opvolger van de Wob (Wet openbaarheid van bestuur). Ook bij openbaarmaking op verzoek gaat de Woo ervan uit dat het belang van openbaarheid altijd geldt en dat alleen in uitzonderingsgevallen een bijzonder belang vóór openbaarmaking kan gaan. Concreet betekent dit dat een Woo-verzoek (of onderdelen daarvan) alleen kan (of kunnen) worden geweigerd wanneer een beschermd belang in het geding is.

De gemeente Reusel-De Mierden heeft op de website een pagina voor inkomende Woo-verzoeken[1].
Op deze pagina is meer informatie terug te vinden over het Woo-verzoek en hoe een Woo-verzoek kan worden ingediend. Op de pagina is ook terug te vinden wie de Woo-contactpersonen van de gemeente zijn.
De Woo-contactpersoon is het eerste aanspreekpunt voor burgers en beantwoordt vragen over de beschikbaarheid van informatie en kan burgers helpen te overzien welke informatie aanwezig is bij de gemeente.
Met verzoekers wordt persoonlijk contact opgenomen en besproken om welke informatie concreet wordt verzocht zodat op de beste manier tegemoet kan worden gekomen aan het verzoek, gelet op informatie die beschikbaar is. Op deze manier proberen we in de meeste gevallen om Woo-verzoeken informeel af te handelen zodat geen formeel Woo-besluit hoeft te worden genomen en de verzoeker wel goed geholpen is.

Verbetering van de informatiehuishouding
Een van de uitgangspunten van de Woo is dat de informatiehuishouding op orde is. De verbetering van de informatiehuishouding is bij ons niet nieuw maar een onderwerp dat voortdurend onze aandacht heeft. Ook in 2026 worden daarin weer de nodige stappen gezet qua uitleg aan medewerkers over goed gebruik van het documentmanagementsysteem voor het registreren van zaken, registreren van e-mailberichten in zaakgericht archiveren, het regelen van een beveiligde toegang tot specifieke mappen op de centrale schijf en het tijdig opschonen van bestanden, gelet op de eisen in het kader van de Archiefwet, informatieveiligheid en privacy. Ook hebben wij Kempenbreed anonimiseringssoftware ingekocht. Het gebruik van deze anonimiseringssoftware is in mei 2025 uitgerold en heeft anonimiseren van documenten die gepubliceerd moeten worden onder de Woo een stuk eenvoudiger gemaakt. De integratie met ons documentmanagementsysteem zal nog gerealiseerd worden. In het najaar van 2025 staat er een grote update van Corsa op de planning: naar verwachting zullen daarna alle functionaliteiten van DataMask optimaal werken en geïntegreerd zijn met Corsa.

Door de informatiehuishouding op orde te brengen, wordt niet alleen het actief openbaar maken overzichtelijker en beter uitvoerbaar, maar kunnen we ook sneller en beter voldoen aan de afhandeling van Woo-verzoeken. Hierdoor wordt de ambtelijke organisatie minder belast, omdat informatie rechtstreeks vanuit de bron beter gearchiveerd en geordend wordt en beschikbaar is.

[1] https://www.reuseldemierden.nl/informatie-opvragen-woo-verzoek

3.9 Bezuinigingen

3.9.1 Proces

In de meerjarenbegroting 2024-2027 was al zichtbaar dat onze gemeente de jaren vanaf 2026 niet meer sluitend kon presenteren.

De oorzaken waren divers, grote stijgingen van energie- en afgeleide kosten. Maar ook door de toename van taken die aan gemeenten worden opgedragen. Daar bovenop komt het teruglopen van de inkomsten vanuit het Rijk vanaf 2026. Ondanks wat compensatie in de Algemene Uitkering voor hogere kosten van bij-voorbeeld jeugdzorg bleef een negatief begrotingssaldo zichtbaar.

Dit heeft afgelopen twee jaar geleid tot gesprekken tussen College en Raad waarin besloten is bezuinigingen in gang te zetten. Er is een ambtelijke projectgroep gestart met het inventariseren van de mogelijke maatregelen om te komen tot een sluitende begroting. Ook de input van de inwoners van onze gemeente hebben we mee laten wegen middels het Inwonerspanel. Op basis van alle ideeën heeft het College in twee fases voorstellen gedaan aan de Raad.

Spoor 1 betrof beleidsarme keuzes die al in de begroting van 2025-2028 verwerkt zijn.

Spoor 2 is daarna gaan lopen en heeft in de loop van 2025 geleid tot een lijst van keuzes van de Raad van maatregelen waarmee we, indien nodig, het begrotingstekort kunnen terugdringen. Uiterlijk in 2029 zal de begroting van gemeente Reusel- De Mierden weer in de zwarte cijfers staan.

3.9.2 Spoor 1 in begroting 2025-2028

In de vorige meerjarenbegroting zijn de gevonden bezuinigingen of meeropbrengsten uit Spoor 1 al verwerkt voor een bedrag van € 725.000. Hierin zaten de volgende budgetbijstellingen:

- Inkomsten uit toeristen- en forensenbelasting werden te laag begroot, verhoogd met € 35.000

- Hogere verwachte rente-inkomsten € 75.000

- Vrijval stelpost in prijsindexering uit vorige begroting € 150.000

- Mogelijke opbrengst uit verhuur van leegstaande Plint € 50.000

- Meerjarig opnemen te ontvangen uitkering uit BTW compensatiefonds € 360.000

- Scherper begroten diverse kleine kostenposten € 55.000

3.9.3 Spoor 2 Voorstellen tot bezuiniging (Raadsbesluit 3 juli 2025)

Nr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029
1	Omvorming kapitaalgoed (minder onderhoud)		5.000	10.000	10.000
2	Verlagen bijdrage aan Muzikale en Culturele vorming TDO	5.000	5.000	5.000	5.000
3	Invoeren precario op terrassen			25.000	25.000
4	Schrappen vrij besteedbaar budget vrije tijds economie	4.900	4.900	4.900	4.900
5	Verlagen budget voor aanjagen economie	1.000	1.000	1.000	1.000
6	Verhogen forensenbelasting met 10%	4.000	4.000	4.000	4.000
7	Verminderen opleidingskosten Rampenbestrijding	2.000	2.000	2.000	2.000
8	Verlagen budget Slimme Maakregio/ Kempenmanifest/Vakroute	10.000	10.000	10.000	10.000
9	Verhogen toeristenbelasting met 10%		20.000	20.000	20.000
10	Ketenaanpak valpreventie minder financieel ondersteunen				25.000
11	Verlagen Bijzondere bijstand coll. Ziekteverzekering	30.000	30.000	92.000	92.000
12	Schrappen niet wettelijke preventieve acties antidiscriminatievoorzie-ning		6.400	6.400	6.400
13a	Afschaffen functionarissen voor Sportbeoefening/bevordering				34.000
13b	Afschaffen combinatiefunctionaris Cultuur..				16.000
14	Sportparken samenvoegen				100.000
16	Bezuinigingen op communicatie klimaatadaptatie	15.000	15.000	15.000	15.000
16	Inwonerspanel: Recreatie en Toerisme: niet meer financieren ope-ning Kermis				3.000
17	Niet meer aanwijzen van gemeentelijke monumenten	5.500	5.500	5.500	5.500
18	Verlagen onkruidbeheersingsniveaus op verharding		30.000	30.000	30.000
19	Bladafval mulchen		7.000	7.000	7.000
20	Combineren belastingaanslagen op 1 biljet		15.000	15.000	15.000
21	Verlagen post onvoorzien in begroting	13.999	13.999	13.999	13.999
22	Aanvulling op spoor 1: aframen diverse budgetten niet besteed af-gelopen jaren	70.000	70.000	70.000	70.000
23	Doorberekenen volledige kosten G/W/L aan huurders	2.000	2.000	2.000	2.000
24	Opbrengst verhuur Plint (Raadsvoorstel huisvesting MD in okt 2025)				
25	Stoppen met preventief spuiten eikenprocessie rups	16.000	16.000	16.000	16.000
26	Stoppen deelname aan netwerken door B&W				8.000
27	Verhoging huur volkstuinen	3.000	3.000	3.000	3.000
28	Stoppen plaagdierenbestrijding bij particulieren maar in openbare ruimte handhaven	5.000	5.000	5.000	5.000
29	Verhoging inkomsten via pacht	10.000	13.300	16.700	20.000
30	Beëindigen contract met het Kennis- en Adviescentrum Dierplagen	1.300	1.300	1.300	1.300
31	Projecten bezuinigen c.q. inkomsten subsidiepot ramen (INV)	3.000	3.000	3.000	3.000
32	Schrappen bepaalde verzekeringen	7.300	7.500	7.700	7.900
33	Verminderen opleidingen en trainingen (muv veiligheid)				25.000
34a	Extra posten verlagen budget omgevingsplannen	40.000	40.000	40.000	40.000
34b	Extra posten verlagen budget opbrengst hout	50.000	50.000	50.000	50.000
35	Verhogen Leges Hoofdstuk 2 Omgevingswet	103.000	165.000	165.000	165.000
36	Kempenplus nieuwe verdeelsleutel	85.000	38.000	90.000	90.000
37	Geen structurele invulling coördinator Kempenbranie (amendement SW 25.14444)				11.000
38	Schrappen uitvoeringsbudget Kempenbranie (amendent SW 25.14445)				7.000
39	Stoppen met programma Skip die Trip (amendement SW 25.14446)				2.000
	Totaal van voorstellen	486.999	588.899	736.499	970.999
40	Inzet van vrij beschikbare algemene reserve[2]				29.001
	Streefbedrag			Euro:	1.000.000

[2] Inzet van vrij beschikbare algemene reserve is niet nodig aangezien in deze meerjarenbegroting het saldo in 2029 positief is.

3.9.3 Toelichting per maatregel

1. Omvorming openbare ruimte zodat minder onderhoud nodig is:
Bestaande nader te bepalen kapitaalgoederen in de openbare ruimte (bijv. zonder een duidelijke functie) omvormen naar kapitaalgoederen met lagere afschrijvingskosten/ vergelijkbare functie. Hierbij valt bijv. te denken aan omvormen van overbodige verharding naar onderhoudsvriendelijk groen (tevens in lijn met klimaatdoelstelling). Of bijv. omvorming van onderhoudintensieve beheergroepen naar onderhoudextensieve beheergroepen. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan de omvorming van gazon/ heesters naar kruidenrijk grasland/ berm/ bosplantsoen. Kanttekening daarbij is dat de openbare groenvoorziening mede wegens eerdere bezuinigingen al jaren overheersend sober en doelmatig is ingericht waardoor de te behalen resultaten binnen enkel dit onderdeel beperkt zijn zonder daarbij de functionele inrichting aan te tasten.

2. Verlagen subsidieplafond Muzikale en Culturele vorming TDO:
Het rugzakjesmodel voor bijdrage per leerling aan individuele muzieklessen kent momenteel een subsidieplafond van € 35.000. Dit wordt verlaagd naar € 30.000 met ingang van 2026.
Kanttekening: Het maken van muziek draagt bij aan de emotionele intelligentie van kinderen en het stimuleert hun creatieve activiteit, motoriek, sociale vaardigheden en schoolprestaties.
Met het verlaagde plafond kunnen nog steeds 100 kinderen per jaar gebruik maken van € 300 bijdrage in de kosten. Gemeente Bladel hanteert dezelfde regeling, met gelijke bedragen, waardoor er nu een verschil tussen de gemeentes zal ontstaan.

3. Invoeren precario op terrassen:
Nu rekent Reusel-De Mierden geen precario voor terrassen, terwijl de horeca-gelegenheden wel ruimte innemen van de openbare ruimte. Om deze heffing in te voeren zal een gedegen onderzoek naar tarief en inning moeten plaatsvinden. De verwachte ingangsdatum zal dan ook niet voor 1 januari 2028 zijn.

4. Schrappen vrij besteedbaar budget vrije tijds economie:
Dit budget is bedoeld om lokale projecten en actiepunten op te pakken, die niet Kempenbreed zijn georganiseerd. Bijvoorbeeld bijdragen aan ambities vanuit dorpsraden of lokale ommetjes/routes. Ook kan dit budget worden ingezet om lokaal invulling te geven aan Kempenbrede projecten. Bijv. toevoegen van QR-codes/paaltjes aan een route of het maken van routekaartjes/flyers.

5. Verlagen budget voor aanjagen economie:
Een goede en gezonde economie draagt bij aan een hogere kwaliteit van leven voor alle inwoners. Dit d.m.v. werkgelegenheid, het genereren van inkomsten en goede voorzieningen. Verlaging van dit budget zal bijstelling vereisen van de beoogde beleidsdoelstelling.

6. Verhogen forensenbelasting met 10%:
Verhogen van het tarief forensenbelasting met 10% levert € 4.000 extra inkomsten op. De invoering zal zorgvuldig voorbereid moeten worden, maar het streven is in december 2025 een verhoging op te nemen in de Verordening Forensenbelasting 2026.

7. Verminderen opleidingskosten Rampenbestrijding:
In het budget voor rampenbestrijding zit een reservering voor opleidingskosten. Door zoveel mogelijk gebruik te maken van de bestuurlijke menukaart van de VRBZO (gratis opleidingen) kan er met ingang van 2026 structureel een bezuiniging van € 2.000 per jaar worden gerealiseerd.

8. Verlagen budget Slimme Maakregio/ Kempenmanifest/Vakroute:
Dit budget is voor projecten die samen worden gedaan met het Kempisch Ondernemers Platform (KOP). Deze projecten worden per keer bekeken en zijn altijd samen met de andere 3 Kempen gemeenten. De projecten staan in het teken van de Triple Helix. Zoals onderwijs, techniek en inspelen op mismatch tussen onderwijs/ondernemers/overheid. Voorstel is om €10.000,- te bezuinigen; er blijft dan € 5.000,- over voor mogelijke kleine projecten.

9. Verhogen toeristenbelasting met 10%:

Verhogen van het tarief toeristenbelasting met 10% levert € 20.000 extra inkomsten op. Het beleid is om niet jaarlijks het tarief aan te passen, daarom kan pas in december 2026 een verhoging verwerkt worden in de Verordening Toeristenbelasting 2027.

10. Ketenaanpak valpreventie minder financieel ondersteunen:

De coalitie ketenaanpak valpreventie bestaat uit: fysiotherapeuten, huisartsen, praktijkondersteuners, diëtisten, apothekers, ouderenbonden, ergotherapeuten, podotherapeuten. Momenteel wordt dit gefinancierd vanuit een subsidie voor het Gezond en Aktief Leven Akkoord (SPUK GALA). Vanaf 2029 zullen we deze bijdrage stopzetten.

11. Verlagen Bijzondere bijstand collectieve ziekteverzekering:

De collectieve ziektekostenverzekering is een onderdeel van het aanbod dat we als Kempengemeenten bieden voor inwoners met een laag inkomen en maakt deel uit van de kadernota geldzorgen (vastgesteld door de 4 raden in december 2024). Het is dus ook belangrijk dat we hierin samen optrekken met de Kempengemeenten om het uitvoerbaar te houden voor Maatschappelijke Dienstverlening en daarmee de uitvoeringskosten kunnen beperken.
Er ligt eind september een voorstel bij het college mbt tot passend verzekeren van de gemeentepolis. Dit wil zeggen dat een inwoner niet oververzekerd is, maar zeker ook niet onderverzekerd. In plaats van het volledig vergoeden van de aanvullende verzekering, is het voorstel om een maximale bijdrage per pakket te geven. Het is een Kempisch voorstel in samenwerking met MD met aangepaste bedragen per pakket. Inwoners krijgen nog steeds een ruime vergoeding, maar betalen zelf ook iets mee als ze kiezen voor een uitgebreider pakket. Dit levert vanaf 2026 al een bezuiniging op die geschat wordt op € 30.000.

Stoppen met de bijzondere bijstand collectieve ziekteverzekering kan vanaf 2028. Dit levert nog een extra bezuiniging op van € 62.000 per 2028. Dit heeft als consequentie dat inwoners die in de bijstandsnorm vallen, zich niet meer aanvullend kunnen verzekeren via de gemeente.

12. Schrappen niet wettelijke preventieve acties antidiscriminatie-voorziening:

De gemeente is wettelijk gezien verplicht een antidiscriminatie meldpunt te hebben. Deze taak hebben we bij LEV- groep neergelegd. We hebben er sinds 2025 voor gekozen om ook preventieve taken op het gebied van anti discriminatie bij LEV groep af te nemen, in samenwerking met Pius X college, Basisonderwijs, maatschappelijke partners en meerdere Kempengemeenten. Deze preventieve maatregelen zijn niet wettelijk verplicht, dus deze samenwerking gaat gestopt worden per 2027 als de huidige contracten aflopen.

13. A: Afschaffen functionarissen voor Sportbeoefening/bevordering vanaf 2029

Doel van deze functionarissen is om de sportparticipatie bij alle doelgroepen te stimuleren, kinderen al vroeg kennis te laten maken met sport en motorische ontwikkeling en om verenigingen te ondersteunen. Deze functionarissen worden deels betaald door gemeente en deels vanuit subsidie (brede SPUK). De bezuiniging treft 3 functionarissen:

- de coördinator Sport en Preventie; dit is een verplichting vanuit het Sportakkoord en wordt gezamenlijk ingezet door de 4 Kempengemeenten. Stoppen met de coördinator heeft ook het stoppen met het Sportakkoord (en stichting Kempen in Beweging) als gevolg
- de beweegcoach Uniek Sporten is een verplichting vanuit de samenwerking met Uniek Sporten en wordt gezamenlijk ingezet door de 4 Kempengemeenten. Door te stoppen met de beweegcoach stopt ook de samenwerking met Uniek Sporten.
- de combinatiefunctionaris onderwijs verzorgt gymonderwijs en buitenschoolse sport. De financiering van de functionaris voor gymonderwijs stopt verplicht vanaf 1-1-2027. Helemaal stoppen met de combinatiefunctionaris betekent ook het stoppen van de buitenschoolse activiteiten door Click Sport.
- Het bedrag van € 34.000 heeft betrekking op het afschaffen van functionarissen Sport.

13. B. Afschaffen combinatiefunctionaris Cultuur (cultuurcoaches) vanaf 2029

De combinatiefunctionaris cultuur zorgt voor een breed en kwalitatief hoogwaardig cultuuraanbod voor álle ruim 1100 basisschoolleerlingen via het Kunstmenu.
De kinderen komen gedurende hun basisschool periode via het Kunstmenu in aanraking met verschillende kunstdisciplines (oa. beeldende kunst, dans en literatuur)
Leerlingen ontwikkelen door kunst- en cultuuronderwijs kennis, inzicht en vaardigheden.

Het afschaffen van deze functie betekent het volledig wegvallen van het Kunstmenu, wat leidt tot een verarming van het onderwijs, minder kansen voor talentontwikkeling en een negatieve impact op de creatieve en sociale ontwikkeling van onze jeugd. Het bedrag dat hiermee gemoeid is bedraagt € 16.000.

14. Sportparken samenvoegen:

Het samenvoegen van meerdere sportparken kan kosten besparen; er zijn minder faciliteiten nodig (gezamenlijk gebruik), minder onderhoud aan velden en opstallen en minder inzet van personeel.
Sportparticipatie staat mogelijk onder druk als sporters verder moeten reizen naar hun sportclub. Een eerste verkennende bijeenkomst met verenigingen heeft plaatsgevonden. Dit voorstel moet komende jaren verder uitgewerkt worden in samenspraak met alle betrokkenen.

15. Bezuinigingen op communicatie klimaatadaptatie:

In de Visie Water en Riolering is specifiek opgenomen dat we als gemeente ook een bijdrage willen vragen aan de klimaatadaptatie van onze inwoners. Hiertoe worden bewustwordingscampagnes en communicatiecampagnes gevoerd, waarmee inwoners en ondernemers in de gemeente worden opgeroepen om de particuliere omgeving anders in te richten (bijvoorbeeld vergroenen van schoolpleinen, tegelwippen, regentonacties). De kosten voor deze campagnes worden nu betaald door de gemeente. Echter komen deze in veel gevallen ook in aanmerking voor subsidie. Verkenning van de mogelijkheden voor subsidie kan eraan bijdragen dat we toch gerichte campagnes kunnen uitvoeren maar de kosten kunnen verlagen. Hiervoor is wel voorfinanciering nodig.

16. Niet meer financieren opening Kermis:

22% van inwonerspanel geeft aan dat de gemeente als eerste kan besparen op Recreatie en Toerisme. Een onderdeel van recreatie in de begroting zijn ook de kermissen. Daarom is de keuze gemaakt de feestelijke opening van kermissen te laten vervallen met ingang van 2029.

17. Niet meer aanwijzen van gemeentelijke monumenten:

Niet meer toewijzen van gemeentelijke monumenten: de raad besloot eerder jaarlijks 0-5 gemeentelijke monumenten aan te wijzen. De kosten voor het aanwijzen van gemeentelijke monumenten bedragen jaarlijks zo'n 5.500 euro voor onderzoeks- en aanwijzingskosten.

18. Verlagen onkruidbeheersingsniveaus op verharding:

In alle dorpscentra het onkruidbeheersingsniveau op verhardingen terugbrengen van beeldkwaliteitsniveau A naar B en in alle woongebieden van B naar C. Conform gebiedsbegrenzingen zoals opgenomen in Beleids- en Beheerplan Openbaar Groen 2022-2031.Op bedrijventerreinen behoud van beeldkwaliteitsniveau C.
Deze beleidswijziging zal afgestemd moeten worden met Kempenplus en gecommuniceerd moeten worden naar onze inwoners, om toename van meldingen over groenonderhoud te voorkomen.

19. Bladafval mulchen:

Stoppen met bladbeheersing binnen sierheesters, blokhagen en bosplantsoen. Het laten liggen van het bladafval van bomen en andere begroeiingen tussen voornoemde beheergroepen.

20. Combineren belastingaanslagen op 1 biljet:

Nu wordt afval- en rioolheffing tweemaal per jaar opgelegd, in juli en in januari. Daarnaast wordt eind februari de aanslag Onroerende Zaak Belasting opgelegd. Kortom, per jaar ontvangen onze inwoners drie belastingaanslagen. Dit kunnen we beperken tot één jaarlijkse, gecombineerde, belastingaanslag. Naast dat dit praktische voordelen heeft voor onze burgers; transparanter en alle te betalen heffingen staan overzichtelijk op één factuur, heeft het financiële voordelen.
Deze voordelen bestaan uit print- en portokosten. Daarnaast kunnen de beschikbare werkuren efficiënter worden ingezet. Ook aan invorderingszijde kunnen besparingen gerealiseerd worden in de vorm van; minder te versturen herinneringsbrieven (combineren meerdere belastingen), minder invorderingskosten omdat openstaande bedragen eveneens gecombineerd kunnen worden. Daarnaast de inwoners te stimuleren tot afgifte automatische incasso omdat éénmaal per jaar slechts één gecombineerde aanslag zal worden opgelegd. De lasten kunnen zodoende gespreid worden over 10 termijnen, maart tot en met december. Dit leidt tot minder administratieve kosten zoals reeds gememoreerd.

Voor het doorvoeren van deze maatregel zal een werkgroep worden opgezet met daarin o.a. een afvaardiging van team belastingen, team financiële administratie en team communicatie.

21. Verlagen post onvoorzien in begroting:

Met het verlagen van de post “onvoorzien” in de begroting van € 14.000 (€ 1,00 per inwoner) naar € 1,00 wordt een jaarlijkse bezuiniging gerealiseerd van € 13.999. De financiële verordening zal hierop worden aangepast.

22. Aanvulling op spoor 1: diverse budgetten niet besteed afgelopen jaren:

In het kader bezuinigingen zijn alle budgetten nog een keer grondig doorgenomen. De budgetten die afgelopen jaren niet besteed zijn en waarvan de inschatting is dat deze ook niet meer benodigd zijn, worden nu niet meer begroot. Dit gaat om een bedrag van € 70.000 dat per 2026 ten gunste komt van het structurele saldo.

23. Doorberekenen volledige kosten G/W/L aan huurders:

Bij verhuur van ruimtes aan derden wordt een vast bedrag aan servicekosten in rekening gebracht waaronder de kosten van gas-water-licht. Deze kosten worden vanaf 2026 voortaan doorbelast op basis van daadwerkelijk verbruik. Bij de huurders van ruimten in het gemeentehuis zullen eerst afspraken over een verdeelsleutel gemaakt moeten worden (er zijn namelijk geen tussenmeters). Daarvoor zal invoering naar verwachting pas in 2027 kunnen plaatsvinden.

24. Opbrengst verhuur Plint: Hiervoor komt een Raadsvoorstel in oktober 2025

Verhuur lege ruimten gemeentehuis aan MD met 50 werkplekken. Let op, bovenstaand bedrag zijn de inkomsten per jaar, echter staan hier ook investeringen en structurele extra kosten tegenover. In Spoor 1 is hiervoor al € 50.000 meegenomen in de begroting van 2025 en verder. Afstemming met de GRSK over de plannen en tijdslijn is gaande. Er zal een substantiële investering nodig zijn om de ruimtes geschikt te maken voor verhuur. Ook structurele kosten voor facilitaire zaken zullen omhoog gaan, denk aan water, gas, licht, koffie, thee, kantoorartikelen, schoonmaak, bodeondersteuning, extra parkeergelegenheid.

25. Stoppen met preventief spuiten eikenprocessie rups:

Jaarlijks wordt er op risicolocaties preventief gespoten ter beheersing van de eikenprocessierups. Deels is dit afhankelijk van de plaagdruk van het voorgaande jaar, maar volgens het beheerkader wordt op sommige plekken altijd gespoten omdat dit hoog risico locaties zijn (bijv. belangrijk doorgaand fietspad). Voorstel is om te stoppen met preventief spuiten tegen de eikenprocessierups en bij grote overlast op hoog-risico locaties alleen correctief te bestrijden (wegzuigen).

26. Stoppen deelname aan netwerken door B&W vanaf 2029:

Bezuinigen op contributies en reiskosten door niet langer of met minder personen deel te nemen aan verschillende netwerkverenigingen/kringen, zoals de wethoudersvereniging, burgemeesterskring, genootschap van burgemeesters, secretarissenkring of deelname aan VNG-congres. Als rekenvoorbeeld: reis- en verblijfkosten en kosten voor deelname/begeleiding voor een tweedaagse heidag of congres bedragen ongeveer 1500 euro per persoon. De mogelijkheden om te netwerken en informeel af te stemmen met collega’s uit andere gemeenten nemen hierdoor wel af. Het is realistisch en haalbaar om hierover in een nieuwe bestuursperiode (aantreden nieuw college en nieuwe burgemeester) nieuwe afspraken te maken.

27. Verhoging huur volkstuinen:

De gemeente verhuurt volkstuinen in alle 4 de kernen. De huur daarvan bedraagt op dit moment € 29,53 voor een volkstuin van 150 m² en € 48,52 voor een volkstuin van 250 m² per jaar per volkstuin. Deze bedragen zijn laag omdat het gebruik van een volkstuin ook een maatschappelijke functie heeft. Het zorgt voor sociale verbinding van de gebruikers en gebruikers kunnen op een goedkope en laagdrempelige manier hun eigen groenten en fruit verbouwen op hobbymatige wijze.

De uitvoeringskosten voor de volkstuinen (wachtlijst bijhouden, facturering, vragen beantwoorden, onderhoud en handhaving) liggen veel hoger dan de opbrengsten. En met een verdubbeling van de huur, is deze nog steeds ver beneden de marktprijs en blijft de maatschappelijke functie van het aanbieden van de volkstuinen behouden. Enkel voor nieuwe contracten, afgesloten vanaf 1 jan 2026, zal de huur verdubbeling mogelijk zijn. Voor bestaande huurders kan dit niet op basis van hun huurovereenkomst.

28. Stoppen plaagdierenbestrijding bij particulieren:

De gemeente heeft momenteel een contract waardoor ongedierte op particuliere grond bestreden wordt op kosten van de gemeente (voornamelijk ratten, maar ook wespen e.d.). De gemeente is echter wettelijk niet verplicht om op particuliere grond ongedierte te bestrijden. Wel heeft de gemeente een wettelijke taak om ongedierte (in de openbare ruimte) te bestrijden indien er een gevaar is voor de volksgezondheid. Voorstel is

daarom om te stoppen met ongediertebestrijding op particulier terrein (tenzij aantoonbaar is dat de volksgezondheid in gevaar is) en in de openbare ruimte ook alleen te bestrijden als de volksgezondheid in gevaar is (grootschalige overlast van ratten, Aziatische hoornaar e.d.). Er resteert een budget van € 5.000 voor bestrijding die wel wettelijk verplicht is.

29. Verhoging inkomsten via pacht:

Hiervoor moet de gemeente pachtontbinding aankaarten bij diverse vaste pachters met een lage pachtprijs, die in feite niet meer als reguliere pachter kunnen worden aangemerkt. De reden kan zijn dat ze niet voldoen aan een van de basisregels van de pachtwet nl. dat zij de grond nodig hebben voor een agrarische bedrijfsuitoefening. Het betreft naar verwachting ruim 20 ha grond. Dit kan wel aanloopkosten met zich meebrengen, zoals bijvoorbeeld juridische procedures waarbij de gemeente pachtontbinding eist.

30. Beëindigen contract met het Kennis- en Adviescentrum Dierplagen:

De gemeente heeft een contract met het Kennis- en Adviescentrum Dierplagen. Zij verstrekken informatie over plaagdierbeheersing, ondersteunen de gemeente bij het opstellen van beleid, verstrekken informatie aan inwoners over preventie en beheersing en kunnen aangetroffen ongedierte determineren. Vanaf 2026 worden deze activiteiten gestaakt.

31. Projecten bezuinigen c.q. inkomsten tegenover investeringen vanuit subsidie begroten:

Voor 2026 hebben we verkeersmaatregelen voor de Willibrordlaan in Hulsel in de planning staan. Voor 2027 hebben we inrichten van de Wilhelminalaan in Reusel naar een 30 km-weg in de planning staan. Hiervoor kunnen we naar schatting € 100.000 euro subsidie krijgen als Investeringsimpuls Verkeersveiligheid. De kapitaallasten dalen hiermee met ongeveer € 3.000 per jaar.

32. Schrappen bepaalde verzekeringen:

Het schrappen van onderstaande verzekeringen

- Glasverzekering (voor oa gekleurd glazen pui in de hal van gemeentehuis
- Kunstverzekering (voor alle schilderijen en kunstwerken in RDM
- Transportgoederenverzekering (voor alle AED)

Er geldt een opzegtermijn van 2 maanden voor bovenstaande verzekeringen (voor de kunstverzekering is dit 3 maanden). Mocht het in de toekomst nodig zijn dat er een uitkering wordt gedaan in het kader van bovenstaande onderwerpen dan zal dit plaatsvinden vanuit de algemene reserve.

33. Verminderen opleidingen en trainingen (m.u.v. veiligheid met ingang van 2029):

Gemeenten hebben een wettelijke plicht om hun werknemers de kans te geven zich te ontwikkelen. Zowel nieuwe medewerkers als bestaande medewerkers hebben scholing nodig om zich te blijven ontwikkelen en hun kennis en vaardigheden te versterken. De kosten die gemeenten aan opleidingen uitgeven, worden meestal bepaald als een percentage van de totale loonsom. Voor gemeenten met een omvang van minder dan 20.000 inwoners bedroeg dit percentage over 2024 gemiddeld 1,7% van de totale loonsom (bron: Personeelsmonitor Gemeenten 2024 AenO fonds). Dit percentage is vanaf 2020 gestegen vanaf 1,4 %. Als bezuinigingsvoorstel wordt voorgesteld voortaan als opleidingsbudget een geïndexeerd percentage van de totale loonsom te hanteren. Vanaf 2026 zou dit neerkomen op 1,8% van de totale loonsom.

34. A: Extra posten verlagen budget omgevingsplannen:

Omgevingswet: We zitten in een overgangsperiode tussen de oude bestemmingsplannen op basis van de Wet ruimtelijke ordening en de nieuwe omgevingsplannen op basis van de Omgevingswet. Dit jaar gaan we een eerste veegplan in procedure brengen en waarschijnlijk vanaf 2026 ook (particuliere) wijzigingen van het omgevingsplan. Dan kunnen we een betere inschatting van de benodigde kosten maken. Verder gebruiken we dit budget voor het opstellen van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit Stedelijk Gebied, maar hiervoor ligt een voorstel om deze niet in 2025 op te pakken, maar nog even uit te stellen of niet uit te voeren. Ook betalen we uit dit budget (incidentele) advieskosten voor omgevingsvergunningen. In het verleden was voor de oude bestemmingsplannen ca € 70.000 op jaarbasis beschikbaar. Vaak was dit bedrag toereikend, het lijkt -in ieder geval voor nu- logisch om het budget weer terug naar dit bedrag te brengen. Met ingang van 2026 bespaart dit een bedrag van € 40.000.

B: Verhoging opbrengst hout:

in het kader van reëel begroten kan de opbrengst hout met € 50.000 verhoogd worden.

35. Verhogen Leges Hoofdstuk 2 Omgevingswet

In 2025 is er een onderzoek naar de kostendekkendheid leges uitgevoerd. Daaruit is naar voren gekomen dat de leges niet voor 100% dekkend zijn. Dit biedt de mogelijkheid om de tarieven te verhogen. Nadere analyse is nodig om vast te stellen welke tarieven wanneer met welk bedrag verhoogd kunnen worden.

36. Kempenplus nieuwe verdeelsleutel:

Na een extern onderzoek komt vanuit de Kempengemeenten een verzoek aan Kempenplus om de kosten voor het uitvoeren van de taken onder de Participatiewet en WSW op een objectievere manier te verdelen over de Kempengemeenten. Dit levert voor onze gemeente een besparing op.

37. Geen structurele invulling coördinator Kempenbranie:

In april 2025 is een coördinator aangenomen voor de Kempen om met organisaties en professionals de gezamenlijke doelen van Kempenbranie en Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) te bereiken.
Onze gemeente kan besluiten dit contract niet te verlengen.

38. Schrappen uitvoeringsbudget Kempenbranie:

Kempenbranie is een langlopend preventief programma (gestart in 2018) om uiteindelijk effecten te gaan zien in het middelen gebruik bij jongeren. Het gebruik van alcohol op jonge leeftijd is schrikbarend hoog in De Kempen. Ook vapen is toegenomen en er zijn zorgen over het mentale welzijn van jongeren. Kempenbranie zet in op de omgeving van jongeren. Hiervoor is veel nodig op het gebied van netwerk onderhouden, boodschap uitdragen, interventies inzetten en ondersteunen.
Tot en met 2026 kunnen de bijdragen nog betaald worden met subsidiemiddelen uit SPUK/GALA.
Onze gemeente kan deze samenwerking beëindigen. De bestaande landelijke en regionale campagnes voorzien ook in voorlichting en preventie op het gebied van alcohol en drugs. De GGD biedt bijvoorbeeld lesprogramma's aan voor leerlingen in de onderbouw van het voortgezet onderwijs en hun ouders over alcohol- en drugsgebruik.

39. Stoppen met programma Skip die Trip:

Dit samenwerkingsverband regelt de volgende activiteiten op het gebied van voorlichting en preventie op het gebied van drugs: ontwikkelen van een monitor, faciliteren van kennisplatforms (website, nieuwsbrief en LinkedIn), maken van video's, ontwikkelen van een leidraad, sociale media campagne, oudervoorlichting, en het organiseren van netwerkbijeenkomsten. De bestaande landelijke en regionale campagnes voorzien ook in voorlichting en preventie op het gebied van alcohol en drugs.

40. Inzet van vrij beschikbare algemene reserve

Gemeenten kunnen het surplus in de algemene reserve (de reserve waar geen bestemming aan is gegeven) aanwenden voor het dekken van structurele exploitatielasten. Hieraan zitten wel voorwaarden verbonden, jaarlijks mag maar 10% van het vrij beschikbare deel van de AR ingezet worden en alleen als de solvabiliteit van de gemeente daarna nog op minimaal 20% blijft.

GEMEENTE
Reusel-De Mierden

4. Programma’s

Programma 0. Bestuur en ondersteuning

Portefeuillehouder	Thema
Burgemeester Van de Ven	Bestuur en organisatie, Samen Doen
Wethouder Rombouts	Belastingen, Planning en Control, Financiën

Wat gaan we doen?

0.1	Bestuur		
Ambities: Samenwerken met andere gemeenten als het meerwaarde heeft.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Meerwaarde bereiken door samenwerking met andere Kempengemeenten.	A.1	Samen met de Kempengemeenten Bergeijk, Bladel en Eersel is een Ontwikkelstrategie opgesteld voor de Kempen die zich richt op de thema's wonen, werken, mobiliteit en brede welvaart. Eind 2024 hebben de gemeenteraden van Bergeijk, Bladel en Reusel-De Mierden Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 met de titel "Samen op eigen wijze vorm geven" unaniem vastgesteld. De gemeenteraad van Eersel heeft middels een amendement een ander raadsbesluit genomen. In 2025 zijn we gestart met een impactbeoordeling van deze beslissing op de Kempen en voor de regio. We onderzoeken hoe en op welke punten/thema's we gezamenlijk uitvoering kunnen geven en gaan daar ook in 2026 mee aan de slag.
B	Op thema's die zich daarvoor lenen samenwerken met andere gemeenten.	B.1	We onderzoeken de mogelijkheden om (op thema's) efficiënter samen te werken binnen de Kempen en als subregio met de MRE.
		B.2	Als gemeente en subregio de Kempen werken we samen en dragen wij bij aan de opgaven en programma's van de MRE en Brainport.
		B.3	We intensiveren op thema's die zich daarvoor lenen, de bestuurlijke contacten met alle aangrenzende buurgemeenten -ook in België- en ondersteunen de samenwerking over de grenzen heen door deelname aan BENEGO.
Ambities: Inwoners betrekken bij de lokale politiek.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
C	De politiek dichter bij de inwoners brengen.	C.1	Veelvuldig over de lokale politiek communiceren via verschillende wegen, zowel fysiek als digitaal.

D	Jongeren dichter bij de politiek brengen.	D.1	In samenwerking met scholen contactmomenten organiseren tussen jongeren en de lokale politiek.

Ambities: Samen Doen continueren.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
E	Een vervolg geven aan Samen Doen!	E.1	Met de Werkgroep Samen Doen! met daarin leden van diverse teams werken we aan projecten om Samen Doen! nog beter in te bedden in onze organisatie. In 2026 gaan we de participatieverordening opstellen samen met onze inwoners en partners. Daarnaast gaan we onderzoeken of we kunnen werken met een participatiemodule zodat we onze inwoners nog beter kunnen betrekken bij de projecten die we doen. Ook intern blijven we prikkelen met themabijeenkomsten en verschillende tools om Samen Doen! nog meer op de kaart te zetten.

0.2	Burgerzaken		
Ambitie: Dienstverlening loket Burgerzaken laten aansluiten bij behoeften inwoners.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Dienstverlening van het loket Burgerzaken laten aansluiten bij de behoeften van onze inwoners.	A.1	De verkiezingen worden in 2026 georganiseerd. De paspoortenpiek vraagt ook in 2026 de aandacht. Inwoners kunnen hiervoor een afspraak inplannen. Het team kan er op die manier voor zorgen dat wachttijden beperkt blijven. Verder gaan we nog meer communiceren naar inwoners dat veel producten ook digitaal aangevraagd kunnen worden. De verordening gegevensverstrekking BRP en diverse werkprocessen worden geactualiseerd.

0.4	Overhead		
Ambities: Actieve communicatie in begrijpelijke, toegankelijke taal.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Onze inwoners actief informeren en daarbij communiceren in heldere, begrijpelijke taal.	A.1	We blijven inzetten op het optimaliseren van onze website en het hanteren van begrijpelijke taal in onze communicatie naar buiten toe.

B	Als gemeentelijke organisatie laten zien wie we zijn, waar we voor staan en waar we mee bezig zijn.	B.1	In 2026 communiceren we actief over een aantal majeure projecten middels projectpagina's op de website (zoals woningbouw, centrumplan, ontwikkelstrategie, omgevingsvisie, huisvesting urgente doelgroepen) die in de planning staan.
C	Toegankelijke communicatievormen voor alle inwoners.	C.1	We gebruiken onze (sociale) mediakanalen op een efficiënte manier die past bij de functies van deze media en onze gemeente. Hiermee optimaliseren we ons bereik en willen we voor alle inwoners toegankelijk zijn. Inclusie en digitale toegankelijkheid blijven belangrijke speerpunten. Daarin willen we het reeds bereikte niveau handhaven of, waar mogelijk, nog verder verbeteren.
Ambities: Dienstverlening op niveau.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
D	We zeggen wat we doen en doen wat we zeggen en managen daarbij de verwachtingen van onze inwoners.	D.1	Ook in 2026 streven we naar een goede dienstverlening richting onze inwoners.
Ambities: Informatiehuishouding op orde.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
E	Onze informatiehuishouding is op orde, daarbij beschermen we de informatie zo goed als mogelijk en hebben aandacht voor de dienstverlening naar onze inwoners.	E.1	Ook in 2026 zetten we verdere stappen in het op orde brengen van onze informatiehuishouding. Met het vastgestelde kwaliteitshandboek en de i-Visie kunnen we beter invulling geven aan de Plan Do Check Act (PDCA)-cyclus en de uitgangspunten die we daarbij hanteren. Daarnaast wordt het procesmanagement verder uitgerold binnen de organisatie zodat we beter inzicht krijgen in onze werkprocessen, waar de risico's liggen en waar verbetermogelijkheden zijn. Ook de implementatie van Microsoft 365 zal in 2026 de nodige tijd en aandacht vragen binnen de organisatie.
F	Inzetten op deregulering van regels en vereenvoudiging van processen.	F.1	Deregulering en vereenvoudiging van processen is een doorlopend (en tijdrovend) proces. We controleren jaarlijks de bestaande beleidsregels of deze nog actueel en/of nodig zijn. Het eenvoudiger/begrijpelijker formuleren van verordeningen krijgt (gelukkig) ook landelijk steeds meer aandacht. De VNG is gestart met het eenvoudiger formuleren van de eerste verordeningen.
0.6	OZB		
Ambitie: OZB-verhogingen beperken.			

	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Belastingopbrengsten op peil houden.	A.1	Verhoging van tarieven met het inflatiepercentage is noodzakelijk om in de pas te blijven met de lasten-ontwikkeling. Onze tarieven liggen onder het lande-lijk gemiddelde.

0.8 Overige baten en lasten

Ambitie:

Sluitende begroting en kosten beheersbaar houden.

	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Een structureel sluitende begroting.	A.1	De teruglopende bijdrage van het Rijk en oplopende kosten zullen we compenseren door kritisch te kij-ken naar kosten van niet-wettelijke taken. Samen met de Raad worden keuzes zorgvuldig afgewogen om zo snel mogelijk, maar uiterlijk in 2029, weer een structureel sluitende begroting te hebben. In de tussenliggende jaren zullen tekorten aangevuld wor-den uit het vrij beschikbare deel van de Algemene Reserve.
B	Gebruik maken van subsidiemogelijkheden om eigen gestelde doelen te realiseren.	B.1	Een subsidie-adviesbureau ondersteunt ons hierbij.

Wat mag het kosten?

Bestuur en ondersteuning		Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026			Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bedragen x € 1.000		Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	Saldo per product								
0.1	Bestuur	-1.835	-1.348	-1.767	1	-1.765	-1.420	-1.475	-1.536
0.2	Burgerzaken	-75	-112	-407	260	-147	-161	-172	-182
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	22	21	-7	22	15	15	15	15
0.4	Overhead	-6.498	-6.903	-6.968	124	-6.844	-7.017	-7.219	-7.424
0.5	Treasury	127	82	-56	101	45	17	1	-13
0.6	OZB	2.809	3.411	-334	3.786	3.453	3.518	3.587	3.656
0.7	Algemene uitkering en overige	27.200	27.603	-10	29.074	29.064	29.887	30.149	31.363
0.8	Overige baten en lasten	0	64	102	0	102	182	384	316
0.9	Vennootschapsbelasting	0	-1	-1	0	-1	-1	-1	-1
0.10	Mutaties reserves	1.854	740		271	271	261	259	242
	Saldo programma 0	**23.605**	**23.557**	**-9.449**	**33.641**	**24.192**	**25.281**	**25.529**	**26.437**

Programma 1. Veiligheid

Portefeuillehouder	Thema
Burgemeester Van de Ven	Crisisbeheersing en brandweer Openbare orde en veiligheid

Wat gaan we doen?

1.1	Crisisbeheersing en brandweer		
Ambities: Versnellen aanrijtijden hulpdiensten op de agenda houden.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Aandacht houden voor het versnellen van de aanrijtijden van onze brandweer hulpdiensten.	A.1	Onderwerp wordt actueel gehouden op de bestuurlijke agenda in de Veiligheidsregio. . Daarnaast stimuleren we maatregelen in het kader van zelfredzaamheid van onze inwoners. Ook ondersteunen we komende projecten voor een weerbare samenleving. Een inwoner wordt naar landelijk beleid geacht 72 uur zelfredzaam te zijn. Voorheen was dat 48 uur.
Ambities: Risico op natuurbranden beperken.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
B	Het borgen van een goede samenwerking met omliggende gemeenten en voorlichting geven aan inwoners op het gebied van natuurbranden.	B.1	Met de omliggende gemeenten is ook in 2026 overleg over het risico op natuurbranden en hoe te handelen. Om onze inwoners alert te maken op het voorkomen van natuurbranden, kunnen we ook in 2026 gebruik maken van een toolkit samengesteld door de Veiligheidsregio waaruit gemeenten kunnen putten om dezelfde boodschap en handreikingen aan inwoners te kunnen delen (bv. een hitte protocol).

1.2	Openbare orde en veiligheid		
Ambities: Dekkend buurtpreventienetwerk.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Een dekkend buurtpreventienetwerk in alle kernen.	A.1	We blijven streven naar een dekkend netwerk voor buurtpreventie. Dit doen we door de gehouden acties te vermelden op de website en/of sociale media. Ook organiseren we jaarlijks een bijeenkomst om de betrokkenheid te bevorderen. Onze BOA's sluiten aan bij deze bijeenkomsten. Wijkagenten geven bekendheid aan buurtpreventie als ze bij inwoners op bezoek gaan naar aanleiding van bijv. inbraak of bij andere gelegenheden die zich daarvoor lenen.

Ambities:			
Goede samenwerking met alle ketenpartners op het gebied van leefbaarheid, toezicht en handhaving en veiligheid.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
B	De inzet van onze buitengewone opsporingsambtenaren (boa's) is primair gericht op leefbaarheid: een schone en veilige leefomgeving voor onze inwoners.	B.1	De BOA's zijn zichtbaar aanwezig in onze kernen. We zetten in op de ingeslagen weg in het verbeteren van de afstemming en samenwerking met andere opsporingsdiensten, zoals de politie.
C	Een goede samenwerking met alle ketenpartners op het gebied van leefbaarheid, toezicht en handhaving en veiligheid, alsmede met zorgpartners, uit het oogpunt van vroeg-signalering en preventie 'voorkomen is beter dan genezen'.	C.1	We zetten bestaande samenwerkingen voort, zoals het Kempen Interventie Team (KIT), Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) en het Zorg- en veiligheidshuis.

Ambities:			
Verhogen weerbaarheid en meldingsbereidheid, ook op het gebied van digitale veiligheid.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
D	Verhogen van de maatschappelijke en bestuurlijke weerbaarheid.	D.1	In 2026 wordt binnen de Kempen het Uitvoeringsplan Veiligheid basisteam De Kempen en het Integraal Veiligheidsplan De Kempen herzien. Beide plannen lopen namelijk tot en met 2026. Het Integraal Veiligheidsplan (IVP) is een strategisch document waarin de gemeente haar ambities en doelen op het gebied van veiligheid vastlegt. Het Uitvoeringsplan (UVP) is een tactisch/operationeel plan dat de concrete invulling en acties beschrijft om de doelen uit het IVP te realiseren. Informatievoorziening en gesprekken met inwoners worden ingezet om bewustwording met betrekking tot weerbaarheid te vergroten.
E	Bewustwording van onze inwoners op het gebied van digitale veiligheid (cybercrime, cybersecurity) verhogen.	E.1	Digitale veiligheid is een van de prioriteiten in hetRVP (Regionaal Veiligheidsplan) en IVP (IntegraalVeiligheidsplan). In 2026 gaan we verder uitvoering geven aan het verhogen van bewustwording digitaleveiligheid voor doelgroepen (bijv. ouderen en jeugd).

Wat mag het kosten?

Veiligheid		Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2014	Begroting 2014	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bedragen x € 1.000		Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	Saldo per product								
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-953	-1.036	-1.110	39	-1.070	-1.094	-1.163	-1.202
1.2	Openbare orde en veiligheid	-563	-502	-575	10	-565	-585	-605	-626
	Saldo programma 1	**-1.516**	**-1.539**	**-1.685**	**49**	**-1.635**	**-1.679**	**-1.768**	**-1.828**

Programma 2. Verkeer en vervoer

Portefeuillehouder	Thema
Wethouder Van de Noort	Inrichting en beheer van openbare ruimte
Wethouder Rombouts	Bereikbaarheidsagenda, GVVP, slimme mobiliteit, openbaar vervoer

Wat gaan we doen?

2.1	Verkeer en vervoer		
Ambities: Verbeteren bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Het zwaar vracht- en landbouw verkeer weren uit Hulsel, Hooge Mierde en Lage Mierde.	A.1	In 2025 is de voorbereiding gestart voor het dorpsplan Hooge Mierde (Myrthaplein, Torendreef, Kerkstraat, Hoogstraat en Smidsstraat). De uitvoering start in 2026. Voor Hulsel staat de voorbereiding gepland in 2026. Bij de plannen in de dorpscentra is aandacht voor beperking van zwaar verkeer en landbouwverkeer door de dorpskern.
B	Doorgaand verkeer uit de kern van Reusel weren.	B.1	Voor 2025 en 2026 staat de uitvoering van het deelproject Markt op de planning. Daarna volgt de voorbereiding Wilhelminalaan incl. snelfietsroute F67. Met deze maatregelen zal het doorgaand zwaar verkeer gestimuleerd worden de kern te vermijden.
E	Veilige fietsverbindingen voor schoolgaande jeugd, naar bedrijventerreinen en het stedelijk gebied.	E.1	Deze zullen onderzocht worden in het mobiliteitsplan en in de studie van de N284.
F	Een duurzame en betrouwbare openbare verlichting, waarbij de inwoner zich veilig voelt in het openbaar gebied.	F.1	In 2026 voert de gemeente verder het bestuurlijk vastgestelde beleidsplan openbare verlichting uit. Voor 2026 betekent dat onder andere het uitvoeren van het Dorpsplan Hooge Mierde.
G	Dunsedijk veilig maken voor fietsers.	G.1	Oplevering in 2026.
I	Reconstructie Kerkstraat Reusel, hier gaan we werk met werk maken. Riool en verharding wordt vernieuwd	I.1	In 2026 starten de voorbereidingen voor de reconstructie. Dit houdt in dat inwoners en ondernemers worden betrokken en kunnen participeren in het ontwerpproces. Het streven is om in het vierde kwartaal van 2026 een definitief ontwerp te hebben dat wordt gedragen en is gedeeld met de inwoners en ondernemers. Uitvoering van de werkzaamheden vindt na 2026 plaats.
K	Gedragsmaatregelen voor het verhogen van de verkeersveiligheid	K.1	In 2026 gaan we door met de gedragsgerichte maatregelen om de verkeersveiligheid te bevorderen.
L	Uitvoering Mobiliteitsplan	L.1	In 2026 wordt het uitvoeringsprogramma van het mobiliteitsplan concreet gemaakt, de maatregelen worden opgestart vanaf 2026.
M	Verkeersveilige schoolomgevingen	M.1	In 2026 wordt de omgeving van twee basisscholen (Klimop en de Leilinde) aangepakt.

Ambitie:			
Alternatieve parkeermogelijkheden en meer groen op dorpspleinen.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
N	Een kwaliteitsimpuls voor de dorpspleinen in de kernen.	N.1	In 2026 wordt het Myrthaplein te Hooge Mierde vergroend en verbeterd qua beeldkwaliteit. Hiernaast wordt ook de doelstelling uit het dit jaar aflopende GVVP doorgevoerd: een veilige fietsverbinding door de kern van Hooge Mierde en een afwaardering van zwaar verkeer of het verrichten van maatregelen om zwaar verkeer zo veel als mogelijk te weren uit de kern. Hier wordt werk-met-werk gemaakt door de vergroening te combineren met het verkeersproject afwaarderen zwaar verkeer centrum Hooge Mierde.

2.5 Openbaar vervoer			
Ambitie:			
Goed openbaar vervoer voor onze inwoners op de agenda houden en de busverbinding richting Tilburg verbeteren.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Goede bereikbaarheid van onze gemeente met het openbaar vervoer.	A.1	In 2025 is de nieuwe concessie Oost-Brabant (richting Tilburg) gegund. Lijn 143 zal ook in 2026 door Arriva gereden worden. De bushaltes worden dan ook vastgesteld. Richting Eindhoven (lijn 319) wordt een HOV (light) lijn gerealiseerd. Dit is gekoppeld aan de nieuwe concessie voor Zuidoost-Brabant (2029).
B	Openbaar vervoer verbinding richting Tilburg verbeteren.	B.1	De gemeente zal zich samen met de gemeenten Hilvarenbeek en Tilburg blijven inspannen om de buslijn 143 te verbeteren qua busritten. Na de gunning van de concessie zullen de gesprekken gaan plaatsvinden om de haltes en tijden te bespreken.

Wat mag het kosten?

Verkeer en vervoer		Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026			Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bedragen x € 1.000		Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	Saldo per product								
2.1	Verkeer en vervoer	-2.780	-3.818	-3.024	56	-2.968	-2.981	-3.012	-3.045
2.5	Openbaar vervoer	-84	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo programma 2	**-2.864**	**-3.818**	**-3.024**	**56**	**-2.968**	**-2.981**	**-3.012**	**-3.045**

Programma 3. Economie

Portefeuillehouder	Thema
Wethouder Rombouts	Economische zaken, bedrijventerreinen, weekmarkt, toerisme, belastingen
Wethouder van de Noort	Centrumplan Reusel

Wat gaan we doen?

3.1	Economische ontwikkeling		
Ambities: Economische groei en werkgelegenheid.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Stimuleren van duurzame economische ontwikkelingen.	A.1	Via Brainport, MRE en de subregio wordt ingezet op projecten die ertoe bijdragen om de economie van de maakindustrie en MKB te stimuleren. Dit gaat via projecten die bijdragen aan het ondernemersklimaat, zoals cursussen, betere bereikbaarheid en samenwerking tussen overheid, onderwijs en ondernemers.
		A.2	Samen met programma Volksgezondheid en milieu is er een project gestart rond duurzaamheid en energie op het bedrijventerrein Kleine Hoeven I. Dit is in samenwerking met het Kempisch Ondernemers Platform (KOP) en VNO-NCW. Vanuit VNO-NCW wordt i.h.k.v. het 'Landelijke Programma Verduurzaming Bedrijventerreinen' gekeken om de bedrijventerrein duurzamer te maken. Het KOP verzamelt data voor het onderzoek naar een energiehub. Het onderzoek moet eind 2026 gereed zijn.
B	Profiteren van en bijdragen aan economische groei en werkgelegenheid.	B.1	Via Brainport Development, MRE en subregio leveren we onze bijdrage aan de belangrijkste economische thema's zoals gezonde arbeidsmarkt, onderwijs, energiecongestie en -transitie, mobiliteit, het MKB en de ontwikkelingen op de bedrijventerreinen Kleine Hoeven.
Ambities: Samenwerking overheid – onderwijs – bedrijfsleven.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
C	Samenwerking gemeenten, bedrijfsleven en onderwijs behouden.	C.1	We ondersteunen techniekonderwijs op basisscholen en in het voortgezet onderwijs. Voor 2026 verwachten we, als Kempengemeenten, dat we een klein project gaan uitvoeren wat in het teken staat van 'onderwijs in contact te brengen met lokale bedrijven'.

3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur		
Ambitie: Voldoende ruimte voor bedrijven op bedrijventerreinen. Bedrijven huisvesten op de juiste plek in de gemeente of regio.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Transformatie van bedrijventerreinen naar woningbouw.	A.1	Ten aanzien van de schaalsprong bezien we continu welke locaties kansrijk zijn voor transformatie. Dit vindt ook zijn plek in de nog vast te stellen omgevingsvisie.
B	Uitbreiding bedrijventerrein Kleine Hoeven.	B.1	In 2026 hebben we de eerste kavels verkocht van bedrijventerrein Kleine Hoeven fase II.
		B.2	In 2026 gaan we onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor verdere uitbreiding van bedrijventerrein Kleine Hoeven.
C	Ontwikkeling nieuw aanbod bedrijfskavels in de Kempen.	C.1	De Kempengemeenten zetten in op het accommoderen van de groei van de werkgelegenheid door autonome groei van de kempische bedrijven en doorontwikkeling van de slimme maakindustrie, zowel door revitaliseren van bestaande terreinen als uitbreidingsmogelijkheden met nieuwe locatie(s). In 2026 hopen we duidelijkheid te hebben over de locatie van KBP II.
D	Samenwerken in De Kempen.	D.1	De opgave voor bedrijventerreinen (Thema Werken) en de bereikbaarheid vormt een onderdeel van de Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 “Samen op eigen wijze vorm geven”. In 2026 gaan we door met de uitvoering hiervan. Dit is mede afhankelijk wat de uitkomst zal zijn van de locatie van het KBP II. Zie ook Programma 0.1 Bestuur A.1.

3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		
Ambitie: In contact staan met onze ondernemers door middel van informatievoorziening, onze accountmanagers en overleg met ondernemersverenigingen.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Een bereikbare weekmarkt in het centrum van Reusel.	A.1	Medio 2026 zal de herinrichting van de Markt zijn gerealiseerd.
B.	Stimuleren ondernemerschap.	B.1	Stimuleren van ondernemerschap in onze gemeente door overleggen met ondernemersverenigingen en met ondernemers en door fysieke bijeenkomsten.
		B.2	In 2026 is er aandacht voor ‘de Dag van de Ondernemer’.

3.4	Economische promotie		
Ambitie: Aantrekkelijk centrumgebied Reusel.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Een bruisend boodschappencentrum in Reusel.	A.1	Er is een start gemaakt met het Centrumplan. In 2026 wordt dit verder uitgewerkt tot een bruisend en aantrekkelijk centrum, conform de centrumvisie en het bestemmingsplan stedelijk gebied.
		A.2	In 2026 gaan we de detailhandelsvisie van 2015 en de mid-term review evalueren.
Ambitie: Aantrekkelijke gemeente zijn voor recreatie en toerisme.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
B	Recreatief aantrekkelijke gemeente zijn.	B.1	Samen met Visit Bladel, Reusel-De Mierden en Visit de Kempen uitvoering geven aan de recreatieve projecten van het 'Uitvoeringsprogramma waarde-volle recreatie en toerisme in de Brabantse Kempen 2026-2030'.
		B.2	In 2025 stelde de gemeenteraad het bestemmings-plan "Herontwikkeling park Zwartven Hooge Mierde" vast en inmiddels is het onherroepelijk. Hiermee hebben de bestaande recreatiewoningen een permanente woonbestemming gekregen en is er geen sprake meer van een vakantiepark. Resort de Brabantse Kempen (voormalige Hertenwei) wordt wel recreatief herontwikkeld. De herontwikke-ling heeft deels al plaatsgevonden op het noorde-lijke deel van het park en de centrumvoorzieningen.

Wat mag het kosten?

Economie		Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026			Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bedragen x € 1.000		Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	Saldo per product								
3.1	Economische ontwikkeling	-122	-160	-147	0	-147	-149	-153	-158
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4.859	181	-716	889	173	173	174	178
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	0	-2	-39	39	0	1	2	2
3.4	Economische promotie	186	-24	-154	240	85	90	92	95
	Saldo programma 3	**4.923**	**-5**	**-1.056**	**1.167**	**111**	**114**	**114**	**117**

Programma 4. Onderwijs

Portefeuillehouder	Thema
Wethouder Maas	Onderwijs (inhoudelijk), leerplicht, onderwijshuisvesting
Wethouder Rombouts	Leerlingenvervoer

Wat gaan we doen?

4.2	Onderwijshuisvesting		
Ambitie: De huisvesting van onze scholen is veilig en toekomstbestendig.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Een basisschool in elke kern die past bij het leerlingenaantal van nu en de toekomst.	A.1	Nieuwbouw Clemensschool. In september 2025 heeft de gemeenteraad de locatie voor de nieuwbouw gekozen. De voorbereidingsfase loopt dan door en in 2026 gaat dit over in de ontwerpfase.
		A.2	In juli 2025 heeft de gemeenteraad het uitvoeringsplan IHP 2026-2030 vastgesteld. In 2026 gaan we aan de slag met het project Clemensschool, de andere twee projecten (De Akkerwinde en De Torelaar) starten vanaf 2027.

4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		
Ambitie: Aanpak laaggeletterdheid.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Verbeteren van de basisvaardigheden van inwoners met betrekking tot de Nederlandse taal, rekenen en digitale vaardigheden.	A.1	Samen met het DigiTaalhuis zorgen we voor voldoende aanbod voor de inwoners om Nederlandse taal, rekenen en digitale vaardigheden te versterken (zoals bijv. een cursus werken met DigiD). Dit alles doen we in samenwerking met onze ketenpartners. We richten ons vooral op de doelgroep 55 +. Daarnaast wordt de regionale aanpak basisvaardigheden herijkt en het uitvoeringsplan laaggeletterdheid geactualiseerd.
Ambitie: Bestrijden van onderwijsachterstanden			
B	Meer kinderen tussen de 2 en 4 jaar die risico lopen op een onderwijsachterstand nemen deel aan een programma voor- en vroegschoolse educatie (VVE).	B.1	We implementeren de Peutermonitor (systeem om subsidies en resultaatafspraken te monitoren) samen met betrokken partners. We verbeteren de informatievoorzieningen over het aanbod peuterprogramma en VVE voor ouers en partners.

Ambitie: Alle leerlingen kunnen deelnemen aan het onderwijs			
B	Een goede afstemming en samenwerking tussen de gemeente, het onderwijs en andere ketenpartners	B.1	In schooljaar 2025-2026 wordt het uitvoeringsplan onderwijs geactualiseerd. In dit plan krijgt onder andere het onderwijsachterstandenbeleid en de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp een plek. Dit landt in de lokale educatieve agenda 2026-2029. Daarnaast draaien we een pilot met de gemeente Bladel: de Regionale Educatieve Agenda. In deze bestuurlijke overlegstructuur bespreken we regionale ontwikkelingen met betrekking tot de Educatieve Agenda.
C	Vervoer van leerlingen die niet zelfstandig naar speciaal onderwijs kunnen.	C.1	We implementeren de nieuwe verordening leerlingenvervoer en beleidsregels die per 1-1-2026 van kracht zijn.
D	Deelname aan gym door alle leerlingen.	D.1	We starten een nieuwe aanbesteding voor gymvervoer.

Wat mag het kosten?

Onderwijs		Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026			Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bedragen x € 1.000		Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	Saldo per product								
4.1	Basisonderwijs	-141	-114	-118	0	-118	-120	-124	-128
4.2	Onderwijshuisvesting	-318	-409	-373	23	-350	-353	-345	-341
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-547	-535	-666	137	-528	-526	-541	-560
	Saldo programma 4	**-1.006**	**-1.059**	**-1.157**	**160**	**-996**	**-1.000**	**-1.011**	**-1.029**

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie

Portefeuillehouder	Thema
Wethouder Maas	Sport, kunst en cultuur, bibliotheek, muziekonderwijs
Wethouder Van de Noort	Monumentenbeleid, groen
Wethouder Rombouts	Recreatie

Wat gaan we doen?

5.1	Sportbeleid en activering		
Ambitie: Zoveel mogelijk inwoners doen aan enige vorm van sport en/of bewegen.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Sporten en bewegen stimuleren, ook in de openbare ruimte.	A.1	Bij reconstructies en inrichting van de openbare ruimte wordt in overleg met omwonenden bepaald op welke manier we de ruimte beweegvriendelijker maken. Door de tariefsverlaging voor het gebruik van de sporthallen stimuleren we het sporten in binnensportaccommodaties.
B	Initiatieven op het gebied van sport en bewegen ondersteunen.	B.1	De inzet van buurtsportcoaches en combinatiefunctionarissen sport wordt opnieuw vormgegeven waardoor we initiatieven directer kunnen ondersteunen.

5.2	Sportaccommodaties		
Ambitie: Voldoende variatie aan mogelijkheden tot sportbeoefening bieden middels adequate basisvoorzieningen van sportaccommodaties.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Naar vermogen en capaciteit initiatieven van sportverenigingen oppakken waarbij een ondernemende houding van de vereniging verwacht wordt.	A.1	Initiatieven worden besproken met verenigingen en getoetst aan het afwegingskader Op die manier scheppen we aan de voorkant duidelijke verwachtingen over wie welke rol heeft en wat de mogelijkheden zijn.
B	Toekomstbestendige sportaccommodaties in onze gemeente.	B.1	We onderzoeken samen met de sportverenigingen van de kleine kernen de toekomst van de buitensportaccommodaties. Het uitvoeringsplan Sportaccommodaties wordt, mede op basis van de uitkomsten van dit onderzoek, in 2026 opgesteld.

5.3	Cultuurpresentatie, -productie, en -participatie		
Ambitie: Een toegankelijk aanbod van kunst en cultuur in onderwijs en vrije tijd.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Alle inwoners krijgen de kans om kennis te maken met verschillende culturele en muzikale uitingsvormen.	A.1	**Cultuurcoaches:** De mogelijkheden voor verlenging van het contract met de cultuurcoaches wordt onderzocht, met het oog op continuïteit van de culturele dienstverlening. Denk hierbij aan Meer Muziek In De Klas en Kunstmenu op basisscholen. **Dag van Cultuur**: In het kader van een hernieuwde focus wordt in 2026 afgezien van het Sport- en Cultuurgala en ingezet op de organisatie van de 'Dag van Cultuur', in samenwerking met o.a. stichting MFA De Kei. Op het gebied van sport wordt verkend of samenwerking op Kempisch niveau meerwaarde kan bieden.
B	Toekomstbestendige bibliotheek waar iedereen welkom is, verbindingen tot stand komen en je samen jezelf kunt zijn.	A.2	Samen met de bibliotheek stellen we een meerjarenplan op. In dit plan wordt weergegeven hoe we invulling geven aan de zorgplicht die we hebben tav bibliotheken. In 2026 worden concrete acties ter versterking van de bibliotheekfunctie opgepakt. Samen met de bibliotheek onderzoeken we bv o.a. de mogelijkheid om bibliotheekvoorzieningen op scholen uit te breiden. Ook wordt bekeken hoe de maatschappelijke functie en toegankelijkheid van de bibliotheek duurzaam versterkt kunnen worden binnen de nieuwe MFA.

5.5	Cultureel erfgoed		
Ambitie: Behoud van cultuurhistorische dorpsfeesten en gilden.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Faciliteren van cultuurhistorische volksfeesten en gilden.	A.1	Kermissen in de kleine kernen in stand houden door lokale activiteiten erbij te betrekken. Dorpsraden ondersteunen hierbij.

5.6	Media		
Ambitie: Lokaal toereikend media-aanbod.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Een lokaal toereikend media-aanbod zodat alle inwoners, ook in de toekomst, bereikt kunnen worden.	A.1	Met het uittreden van de gemeente Oirschot en de aanstelling van een nieuwe voorzitter bij Streekomroep De Kempen, wordt bezien op welke wijze de samenwerking na het vervallen van de subsidieverplichting per 1 januari 2028 vormgegeven kan worden.

5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie		
Ambitie: Behoud en uitbreiding van een groene leefomgeving voor onze inwoners.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Een groene kwaliteitsimpuls voor zichtlocaties binnen onze gemeente.	A.1	De focus bij het realiseren van groene kwaliteitsimpulsen zal liggen bij vergroening van de geplande dorpsplannen (in 2026 Hooge Mierde).
B	Uitbreiding groenareaal gericht op herstel bestaande boomstructuren volgens groenbeleid en/of binnen nieuwe vergroeningsprojecten.	B.1	In combinatie met geplande (integrale reconstructie-) projecten en of mogelijk te realiseren groencompensatieverplichtingen wordt in 2026 bekeken in welke mate verdere uitvoering kan worden gegeven aan het Herstelplan boomstructuren/ Uitvoeringsprogramma Beleidsplan Openbaar Groen.
C	In samenspraak met dorpsraden de dorpspleinen multifunctioneel en groen inrichten.	C.1	Vergroening dorpsplein Hooge Mierde en uitbreiding biodiversiteit in openbare ruimte projecten.
D	Fraaie entrees van natuurgebieden.	D.1	Instandhouding/ doorontwikkeling bestaande entrees/ natuurpoorten. Binnen de Klimaatvisie Bos- en Natuur wordt hier waar mogelijk rekening mee gehouden.
Ambitie: Goed onderhouden voorzieningen die uitnodigen tot spelen en bewegen in elke kern.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
E	Meerdere fietskronkels aanleggen in de gemeente.	E.1	Aanleggen eerste fietskronkel
F	Verlengen route rolstoel-natuurpad Hoevenhei.	F.1	Reeds uitgevoerd.
G	Bezienswaardigheden op recreatieve routes zichtbaar maken.	G.1	Reeds uitgevoerd.
H.	Natuurpoorten met elkaar verbinden middels recreatieve routes.	H.1	Reeds uitgevoerd.
I	Het Beleven afsluiten voor doorgaand gemotoriseerd verkeer.	I.1	Dit wordt in 2025 afgerond.
J	Centrale speelvoorzieningen in de kernen waarin we alle leeftijdsgroepen stimuleren om buiten te spelen.	J.1	We geven uitvoering aan het Uitvoeringsplan Speelvoorzieningen 2024-2026.

Wat mag het kosten?

Sport, cultuur en recreatie		Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026			Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bedragen x € 1.000		Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	Saldo per product								
5.1	Sportbeleid en activering	-40	-130	-112	28	-84	-88	-92	-110
5.2	Sportaccommodaties	-671	-734	-947	193	-754	-761	-781	-797
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	-165	-196	-199	0	-199	-200	-203	-204
5.4	Musea	-63	-65	-68	0	-68	-69	-71	-72
5.5	Cultureel erfgoed	-80	-65	-54	0	-54	-56	-58	-61
5.6	Media	-740	-287	-294	0	-294	-294	-295	-294
5.7	Openbaar groen en openluchtrecreatie	-1.545	-1.130	-1.367	133	-1.234	-1.214	-1.249	-1.292
	Saldo programma 5	**-3.304**	**-2.607**	**-3.041**	**354**	**-2.687**	**-2.683**	**-2.748**	**-2.830**

Programma 6. Sociaal Domein

Portefeuillehouder	Thema
Wethouder Maas	Sociaal domein, gemeenschapshuizen

Wat gaan we doen?

6.1	Samenkracht en burgerparticipatie		
Ambitie: Behoud van leefbaarheid en verdere bloei van alle kernen.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	In elke kern een ontmoetingsplek voor inwoners.	A.1	Een ontmoetingsruimte voor de inwoners van Hulsel wordt in de nieuwe Clemensschool gerealiseerd. De voorbereidingsfase loopt en in 2026 gaat deze over in de ontwerpfase.
B	Inwoners worden betrokken bij diverse projecten die zich richten op eenzaamheid en GGZ problematiek.	B.1	Samen met informele en formele partners hebben we hierin afgelopen jaren al veel gerealiseerd. Deze samenwerking zetten we ook in 2026 voort. Een aantal voorbeelden: In 2026 worden er minimaal 2 Psysalons (bijeenkomst over psychische kwetsbaarheid) voor inwoners gehouden. We hebben actieve zelfhulpgroepen. In iedere kern verzorgt de Zorg en Welzijnsgroep een huiskamerproject en/of eetproject. We verstrekken subsidie aan verschillende vrijwilligersorganisaties die lokaal en Kempisch activiteiten verzorgen tegen eenzaamheid en voor mensen met bijvoorbeeld Ggz problematiek. We monitoren het project ‘Verankering van de Wijk Ggz in de 4 Kempengemeenten’.
C	Een goede samenwerking met de dorpsraden.	C.1	Jaarlijks organiseren wij het 3-kernenoverleg en nemen we deel aan de inwonersavonden die door de dorpsraden worden georganiseerd. .
D	Waardering Vrijwilligers	D.1	De implementatie en verdere uitwerking van de acties zoals opgenomen in het uitvoeringsplan vrijwilligers wordt voortgezet. Denk hierbij aan onderzoek vraag&aanbod module grensdorpen, mediacampagne vrijwilligers, online cursusaanbod, themabijeenkomsten en waardering vrijwilligers.
E	Stimuleren en ondersteunen van initiatieven die bijdragen aan de maatschappelijke effecten van “Samen Doen”	E.1	Het huidige subsidiebeleid wordt geactualiseerd. De verschillende werkprocessen per subsidie worden aangescherpt en in beeld gebracht.

Ambitie: Wij zijn een inclusieve gemeente, voor mensen met en zonder handicap, beperking of kwetsbaarheid.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
E	Versterken van samenwerking tussen netwerken, zowel formele als informele	E.1	De samenwerking tussen formele en informele netwerken is een belangrijk aandachtspunt in het hele sociaal domein. Een aantal voorbeelden hiervan zijn: De Werkgroep Mantelzorg en Dementie organiseert jaarlijks het Mantelzorgcafé, waardering voor de mantelzorgers, de Mantelzorg-dag en informatieve bijeenkomsten m.b.t. mantelzorg en dementie. Vanuit de Kempische woonzorgvisie werken we samen met welzijns- en zorgorganisaties, woningcorporaties en collega's Wonen aan het uitvoeringsplan. We organiseren 4x per jaar een samenwerkingstafel met deze partijen. Uit deze tafel zijn werkgroepen ontstaan, die zich bezig houden met de thema's; Uitstroom van beschermd wonen Bewustwording langer thuis wonen/ toegankelijkheid medische zorg Hoe bouw je een buurt Thematisch betrekken we ook lokale organisaties zoals de Seniorenverenigingen voor het creëren van bewustwording onder ouderen over het langer thuis wonen. In programma 7 staan de Ketenaanpakken beschreven. In een ketenaanpak staat de samenwerking tussen formeel en informeel ook centraal.
F	Alle inwoners kunnen meedoen in de samenleving.	F.1	We werken aan de volgende doelen van de inclusie agenda 2024-2028 In 2026 komt er een HIDT (Hulplijn Inclusie en DigitaleToegankelijkheid).Deze hulplijn ondersteunt de interne ambtelijke organisatie met vragen op dit gebied en creëert bewustzijn. De werkgroep Inclusie: Iedereen doet mee! wordt uitgebreid en versterkt. De Verbinder Sociaal Domein ondersteunt dit in het begin en zorgt dat er een sterke basis staat, zodat zij daarna zelfstandig kunnen functioneren. Het Meldpunt Antidiscriminatie is bekend gemaakt bij inwoners, middels onze eigen website en het verspreiden van folders. We richten een fysiek meldpunt in: Burgerzaken, het Loket van A tot Z en de receptie zijn op de hoogte van het Meldpunt Antidiscriminatie en kunnen inwoners verwijzen indien nodig. We voeren preventieve activiteiten uit op het gebied van discriminatie, racisme en polarisatie.

Ambitie: We nemen onze maatschappelijke verantwoordelijkheid en zorgen voor opvang / huisvesting voor urgente doelgroepen			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
H	We bieden plaats aan vluchtelingen (huisvesting urgente doelgroepen).	H.1	We zorgen voor een gemeentelijke opvang voor de vluchtelingen uit Oekraïne en ondersteunen de mensen via de inzet van Soulcare. Voor de begroting gaan we vooralsnog alleen uit van opvang in de eerste twee maanden van 2026. Eind 2025 wordt duidelijk of de opvang verlengd wordt.
		H.2	In lijn met de spreidingswet en de maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben we in 2025 een kansrijke locatie aangeboden aan het COA voor de opvang van maximaal 150 asielzoekers. Het COA onderzoekt de haalbaarheid van de locatie op verschillende vlakken (juridisch, financieel, ruimtelijk en planologisch) en het is nu verder aan het COA of het COA gebruik gaat maken van deze locatie. Verder blijven we zoeken naar oplossingen voor huisvesting van vergunninghouders.

6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen		
Ambitie: Inwoners kunnen laagdrempelig en op één plek terecht voor hun hulpvraag.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Laagdrempelige beantwoording van hulpvragen op één plek.	A.1	Het Loket van A tot Z is de plek waar inwoners terecht kunnen voor hun hulpvraag.

6.3	Inkomensregelingen		
Ambitie: Een laag inkomen mag geen belemmering vormen om deel te nemen aan de maatschappij.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Iedereen kan meedoen in de samenleving.	A.1	Vervolg uitvoeringsprogramma kadernota geldzorgen 2025-2028. - We leggen de focus op het life event 18 jaar worden. We werken een aanpak uit met de lokale partners voor een beter bereik van de doelgroep en de daarbij horende informatievoorziening. - We vergroten de bekendheid Geldfit, zodat kwetsbare inwoner gebruik kunnen maken van de voordelen van deze voorziening. - We faciliteren ontmoeting tussen diverse afdelingen binnen het sociaal domein door middel van dialoogavonden. - We implementeren de Basisdienstverlening SHV. - We evalueren de Participatieregeling 18+.

6.4	Participatiewet, WSW en beschut werk		
Ambitie: Iedereen werkt, bij voorkeur in een betaalde baan.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Iedereen werkt mee.	A.1	In 2026 zal naar alle waarschijnlijkheid de 'Participatiewet in balans' in werking gaan treden, waardoor o.a. de menselijke maat wordt toegepast en de wet vereenvoudigd wordt. Uitvoeringsorganisatie KempenPlus gaat in opdracht en met hulp van gemeenten uitvoering geven aan de wetswijzigingen. In 2026 zal een heldere visie en strategie voor de participatiewet voorbereid en vastgesteld worden, zodat de langetermijnvisie aansluit bij de gemeentelijke opgaven en de dynamiek van de Participatiewet. Het beleidskader wordt herzien en vastgesteld, waardoor o.a. meer ingezet gaat worden op zo regulier mogelijk werken, wat het doel van de participatiewet is. De huidige verdeelsleutel is getoetst op solidariteit, profijt en continuïteit. Kostenverdeling op basis van de rijksmiddelen wordt aanbevolen en de verdeelsleutel wordt opnieuw vastgesteld (aanpassing bijdragenbesluit).

6.6	Maatwerkvoorzieningen		
Ambitie: Bij inkooptrajecten sturen we op een goede kwaliteit voor een scherpe prijs.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Inzet op scherpe inkoop en vermindering van regeldruk.	A.1	Er wordt altijd gestuurd op een optimale inkoop: een goede kwaliteit voor een scherpe prijs. Dit is niet per sé de laagste prijs. Dit doen we in samenwerking met andere gemeenten. Voor 2026 is de uitvoering van Taxbus opnieuw aanbesteed. Mogelijk wordt een nieuwe aanbesteding gestart voor Begeleiding 18+.

6.71B	Begeleiding (WMO)		
Ambitie: We streven naar de zorg zo dicht mogelijk bij de inwoner en zijn/haar netwerk te organiseren			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Zorg regelen zoveel mogelijk lokaal en dichtbij huis.	A.1	We bieden op maat voorzieningen aan, zo dicht mogelijk bij de inwoner en zijn/haar netwerk.

6.72a Jeugdhulp begeleiding			
Ambitie: We bieden kwalitatief goede en betaalbare jeugdhulp die beschikbaar is voor kinderen en gezinnen die het nodig hebben			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Gezinnen en kinderen worden tijdig, in samenhang en effectief ondersteund, zodat jeugdigen veilig kunnen opgroeien, hun talenten kunnen ontwikkelen, zelfredzaam zijn en langdurige hulpverleningstrajecten worden voorkomen.	A.1	Met het Kempisch MeerJarenBeleidsKader jeugd leggen we de koers vast voor de jaren 2026 – 2029. De hoofddoelstellingen, ambities en strategieën vormen het fundament voor de manier waarop we binnen de vier gemeenten (en regio) werken aan jeugdhulp en preventief jeugdbeleid. Om deze ambities daadwerkelijk te realiseren, worden zij vertaald naar een concreet jaarlijks uitvoeringsplan. In 2026 wordt uitvoering gegeven aan het uitvoeringsplan. In dit plan worden de beleidsdoelen, zoals vastgelegd in het kader, vertaald naar concrete activiteiten en projecten. Het uitvoeringsplan is een dynamisch document dat jaarlijks wordt geactualiseerd om relevante ontwikkelingen en prioriteitswijzigingen te kunnen verwerken. De kosten voor jeugdzorg blijven structureel stijgen. Wij streven ernaar om proactief te sturen op de kwaliteit van de hulpverlening, kostenbeheersing en inzicht in de effecten van het gevoerde beleid. Op korte termijn is een daling van de uitgaven niet waarschijnlijk. Wel verwachten we dat op de langere termijn kostenreductie mogelijk is, onder invloed van het MJBK 2026 - 2029 en het bijbehorende uitvoeringsplan, landelijke ontwikkelingen zoals de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario, én door meer data-gestuurd te gaan werken.

6.81A Beschermd wonen (WMO)			
Ambitie: We hebben een sterke zorg- en veiligheidsketen voor onze (kwetsbare) inwoners.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	De beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis.	A.1	De doordecentralisatie is uitgesteld zonder nieuwe datum. In samenwerking met de regio werken we een nieuw samenwerkingsscenario uit. Op basis van de aantallen uit de Ethostelling werken we het uitvoeringsplan ‘preventie dakloosheid’ verder uit en prioriteren we de doelen. We stimuleren nieuwe innovatieve ideeën van zorgaanbieders op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang middels de regionale innovatiesubsidie.
B	Samenwerking, procesregie en casusregie bij meervoudige zorgproblematiek met eventuele veiligheidscomponent.	B.1	We gaan verder met het implementeren van de Integrale Aanpak ter Voorkoming van Escalatie (AVE) bij huishoudens met oplopende problematiek. Met de start van het Toekomstscenario kind en gezinsbescherming is het belangrijk dat we onze lokale zorg- en veiligheidsketen versterken. Hiervoor sluiten we aan bij regionale werkgroepen die hand-

			vaten en inzichten bieden. Dit doen we in samenwerking met het CJG+, Jeugdbeleid, Wmo beleid, procesregisseurs. We monitoren de Pilot Casusregie bij Veilig Thuis meldingen. Bij het succesvol afronden van de pilot doen we een voorstel voor het definitief implementeren van deze functie.

6.82A Jeugdbescherming			
Ambitie: Als thuis niet kan, dan verblijf meer dichtbij en kleinschaliger waar direct een vorm van hulp wordt ingezet.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Nul of jaarlijks een daling van het aantal uithuisplaatsingen.	A.1	Het streven is dat jeugdigen thuis kunnen blijven wonen en wanneer er verblijf noodzakelijk is, dat dit zo kort als mogelijk is. Indien een jeugdige niet meer thuis kan wonen, woont deze zo thuis als mogelijk; bijvoorbeeld in een kleinschalige woonvoorziening, pleeggezin of gezinshuis waarbij de laatste twee voorbeelden de voorkeur genieten. Hierbij benutten we actief de input en ontwikkelingen uit de regio. In het uitvoeringsplan 2026–2029 wordt op subregionaal (kempisch) niveau beschreven hoe we de sturing hierop organiseren en monitoren. Daarnaast is het doel om in 2026 het 'Toekomstscenario kind en gezin in de Kempen' — in verbinding met Wmo en integrale veiligheid — verder te ontwikkelen.

Wat mag het kosten?

Sociaal domein		Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026			Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bedragen x € 1.000		Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	Saldo per product								
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	55	-753	-2.062	865	-1.196	-1.086	-1.070	-1.082
6.2	Wijkteams	-658	-606	-632	5	-627	-640	-655	-667
6.3	Inkomensregelingen	-1.110	-1.276	-3.279	1.954	-1.324	-1.370	-1.412	-1.445
6.4/ 6.5	Begeleide participatie / Arbeidsparticipatie	-3.162	-3.685	-3.797	0	-3.797	-3.878	-3.969	-4.050
6.6	Maatwerk-voorzieningen (Wmo)	-536	-539	-596	95	-501	-401	-411	-422
6.7	Maatwerkdienst-verlening	-6.338	-6.614	-6.538	0	-6.538	-6.682	-6.829	-6.974
6.8	Geëscaleerde zorg	-407	-334	-425	0	-425	-436	-446	-456
	Saldo programma 6	**-12.156**	**-13.807**	**-17.329**	**2.920**	**-14.409**	**-14.493**	**-14.792**	**-15.096**

Programma 7. Volksgezondheid en milieu

Portefeuillehouder	Thema
Wethouder Maas	Gezondheidszorg
Wethouder Van de Noort	Inrichting en beheer van openbare ruimte, milieu
Wethouder Rombouts	Belastingen

Wat gaan we doen?

7.1 Volksgezondheid

Ambitie:

Bevorderen van de geestelijke en lichamelijke gezondheid van onze inwoners

	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Eenzaamheid onder inwoners aanpakken en terugdringen.	A.1	We stimuleren en faciliteren programma's / activiteiten die gericht zijn op het voorkomen van eenzaamheid zoals Lofjoe, Bondgenoten (voorheen Join Us), de huiskamer- en eetprojecten die door de werkgroepen Zorg en Welzijn worden georganiseerd. Ook worden er trainingen georganiseerd om eenzaamheid te herkennen en bespreekbaar te maken. Deze projecten worden geëvalueerd en gesubsidieerd.
B	Van zorg naar gezondheid: we zetten in op een transitie van zorg naar positieve gezondheid, door meer integrale inzet op preventie. Inwoners hebben vaardigheden om de uitdagingen van het leven aan te kunnen zodat ze mentaal gezond blijven. En ze hebben de kennis en vaardigheden om ook fysiek zo gezond mogelijk te blijven.	B.1	Het Plan van aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is t/m 2026 onze leidraad voor preventieve activiteiten op het gebied van gezondheid. We gaan verder met de uitrol van de ketenaanpakken Valpreventie, Welzijn op Recept en Overgewicht & Obesitas. De gevormde coalities voor deze ketenaanpakken (de samenwerkings-partners) maken afspraken en geven mede richting aan de ketenaanpakken. Wij hebben hierin een coördinerende en sturende rol. Het GALA is een integraal plan waarbij we verbindingen leggen in de beleidsvorming en in de uitvoering met bijvoorbeeld bewegingsaanbod, cultuuraanbod, interventies om armoede aan te pakken, een gezonde ruimtelijke omgeving e.d.. Dit vergt een voortdurende afstemming met andere beleidsterreinen en de diverse plannen / activiteiten. Dit draagt bij aan een effectieve preventie aanpak.

Ambitie:

Jongeren groeien op in een gezonde en kansrijke omgeving

	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
C	Het welbevinden van jongeren verbetert en het middelengebruik neemt af.	C.1	13 gemeenten in de regio Zuidoost Brabant zetten komend schooljaar (2025-2026) het programma STORM door op de 33 VO-scholen in de regio. De STORM-aanpak is een wetenschappelijk onderbouwde, preventieve werkwijze die tot doel heeft een depressie of suïcide bij jongeren vóór te zijn. Vanuit het programma Kempenbranie worden er diverse projecten uitgevoerd, er wordt een nieuwe boost gegeven aan de website Kempenbranie en ook aan communicatie over de diverse projecten vanuit Kempenbranie. De tweejaarlijkse monitor wordt uitgevoerd door de GGD en het vervolg hierop

			(dialoogsessie) wordt voorbereid. Er worden voorlichtingsbijeenkomsten en workshops georganiseerd over Triple P (Positive Parenting Program) voor ouders. Er worden met sportclubs gesprekken gevoerd hoe we kunnen ondersteunen in het tegengaan van middelen gebruik bij jongeren < 18 jaar. Er wordt een project Expo voor geluk gestart, dit is gericht op de mentale gezondheid van basisschool kinderen (groep 7 en 8). Verder zijn Kamperen bij de Boer en de Mobile Spot activiteiten die jaarlijks terugkomen en die we faciliteren.
D	Elk kind heeft een Kansrijke Start.	D.1	De samenwerking tussen de diverse partijen die werken aan het programma Kansrijke Start, gericht op de eerste 1000 dagen van een kind, wordt gestimuleerd en het programma Nu Niet Zwanger wordt voortgezet. Hierbij komt er een grotere rol voor CJG+.
E	Kinderen groeien op in een rookvrije omgeving.	E.1	Er wordt samen met de sportverenigingen gezocht naar een vervolg op de gesprekken die er geweest zijn over het middelengebruik bij jongeren <18 jaar. De norm niet drinken en roken tot je 18e is uitgangspunt. De bedoeling is om aan een visie en (stappen)plan te werken om dit te bereiken.
Ambities: Versnellen aanrijtijden hulpdiensten op de agenda houden. Dekkend netwerk van AED's en hulpverleners.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
F	Aandacht houden voor het versnellen van de aanrijtijden van onze ambulancehulpdiensten.	F.1	De ambulancepost in Eersel is verplaatst naar het industrieterrein in Hapert. We monitoren de aanrijtijden van de ambulances. En dit blijft een aandachtspunt op de bestuurlijke agenda van de GGD.
G	Dekkend netwerk van AED's en burgerhulpverleners.	G.1	Regulier werk.

7.2 Riolering			
Ambitie: Een klimaat robuuste gemeente waar het prettig wonen en recreëren is.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Een klimaat robuuste gemeente waar het prettig wonen en recreëren is.	A.1	In Hooge Mierde worden de verouderde rioleringen in de dorpskern vervangen door een gescheiden riolering. Voor de Kerkstraat in Reusel en de Willibrordlaan in Hulsel worden de plannen voor het vervangen van de riolering verder uitgewerkt.
		A.2	De drukriolering, hoofdgemalen en het vacuümstation aan de Wilhelminalaan worden gerenoveerd.
		A.3	Het functioneren van de riolering en eventuele knelpunten worden in beeld gebracht door het opstellen van het Systeemoverzicht Stedelijk Water (SSW). Hierbij wordt ook rekening gehouden met de capaciteit en het functioneren van de riolering in relatie tot toekomstige woningbouwontwikkelingen.
		A.4	Het beleid en het bestek rondom het maaien en onderhouden van watergangen worden geactualiseerd, waar mogelijk vereenvoudigd en toekomstgericht gemaakt (bijdrage aan biodiversiteit, opvangen van extreme regenval en periodes van droogte). Het vereenvoudigen van het beheer en de kosten zijn hierbij een belangrijk uitgangspunt.

		A.5	We zetten in op het oplossen van de foutaansluitingen die in eerdere onderzoeken al zijn geconstateerd maar nog niet zijn opgelost.
		A.6	Het stedelijk watersysteem wordt doelmatig en kostenefficiënt beheerd. We voeren een analyse uit op onze beheerdata en stellen een plan op om de kwaliteit te verbeteren op basis van de analyse. De opgebouwde en jaarlijks doorgeschoven achterstanden worden inzichtelijk gemaakt en verwerkt in een plan van aanpak.
		A.7	Het Programma Water en Riolering 2024-2028 wordt financieel geëvalueerd en indien nodig bijgesteld.
B	Stimuleren bewustwording en eigen verantwoordelijkheid voor meer klimaat adaptieve maatregelen.	B.1	Verkenning van deelname aan het project "Inwoners aan zet" voor het stimuleren van het nemen van klimaatadaptatieve maatregelen door inwoners.
		B.2	Voortzetting van de afkoppelsubsidie.
		B.3	We onderzoeken of er ruimte is voor waterberging in het Deken van der Weepark als onderdeel van de herinrichting van de Kerkstraat in Reusel. Ook onderzoeken we de mogelijkheid tot het aanleggen van waterberging bij het aanleggen van de gescheiden riolering in Hooge Mierde.
		B.4	Verstevigen van de integrale samenwerking met de partners binnen het regionale watersysteem. Er wordt op regelmatige basis overlegd met Waterschap De Dommel om de plannen rondom het beekherstel ten noorden van de kern Reusel intensief te volgen en waar nodig de belangen van de gemeente en haar inwoners te bewaken.
		B.5	Verkennen wat de intensivering van de Kaderrichtlijn Water betekent voor de gemeente en of er aanvullende maatregelen genomen moeten worden.

7.3 Afval			
Ambitie: Opnieuw gebruik van materialen (recycling) stimuleren.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Recycling stimuleren, ook van kleine hoeveelheden grondstoffen.	A.1	Middels communicatie over het Mobiel scheidingsstation willen we meer recyclebare grondstoffen uit het restafval halen. Ook seizoen afhankelijke afvalstromen uitlichten in de communicatie om deze uit het restafval te houden.
B	Alternatief voor restafvalzak (kliko).	B.1	Het contract voor de levering van de tariefzakken loopt in 2027 af. Bij de aanbesteding van de tariefzakken is de kwaliteit (dikte) één van de selectiecriteria. Ook een vergelijking met de herintroductie van restafvalcontainer wordt dan uitgevoerd.
Ambitie: Afvaldumping beperken.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
C	Minder afvaldumping.	C.1	Controles van handhaving bij dumpingen. Alle meldingen worden opgevolgd.

7.4	Milieubeheer		
Ambitie: Naar duurzame alternatieven in plaats van aardgas.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Stimuleren overgang aardgas naar duurzame alternatieven.	A.1	In 2026 stimuleren we inwoners om stappen te zetten richting aardgasvrij wonen, met aandacht voor de beperkte capaciteit van het elektriciteitsnet. We richten ons op maatregelen die weinig netbelasting veroorzaken, zoals isolatie en hybride warmtepompen, en bereiden wijken voor waar overstap op termijn mogelijk is. In nauwe samenwerking met de netbeheerder stemmen we onze wijkgerichte aanpak af op de planning van netverzwaring. Zo zorgen we voor een haalbare en realistische energietransitie.
Ambitie: Gemeente energieneutraal.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
B	‘Onze gemeente energieneutraal in 2025’.	B.1	In de klimaatvisie 2007–2010 is de ambitie vastgelegd om in 2025 energieneutraal te zijn. Met deze klimaatvisie heeft de gemeente in een relatief vroeg stadium van de energietransitie reeds ambitieuze doelen vastgelegd. Hoewel inmiddels duidelijk is dat we de gestelde ambitie voor 2025 niet kunnen realiseren, heeft de klimaatvisie wél geresulteerd in goede stappen richting een energieneutrale gemeente, onder meer door het realiseren van duurzame opwek. Eind 2024 is de lokale energiestrategie (LES) vastgesteld en deze vervangt de klimaatvisie. Het overkoepelende doel van de energietransitie is om in 2050 energieneutraal te zijn. De route daar naartoe loopt via twee belangrijke sporen: energie besparen en het resterende energieverbruik duurzaam opwekken.
C	Stimuleren van zonnepanelen op daken.	C.1	De komende jaren neemt de vraag naar en de productie van elektriciteit door woningen toe. Deze ontwikkelingen hebben grote impact op het lokale elektriciteitsnet. Het huidige laagspanningsnet en de transformatorhuisjes zijn niet berekend op de toename van de elektriciteitsvraag en -productie. Zolang het elektriciteitsnet nog niet versterkt is zullen we terughoudend zijn met het stimuleren van zonnepanelen op daken.
D	Een waterstoffabriek in onze gemeente.	D.1	Mocht er een plan zijn voor een waterstoffabriek dan toetsen we of een dergelijk initiatief mogelijk en passend is. We nemen hierin niet zelf het initiatief.
E	Voldoende netwerkcapaciteit.	E.1	Ons elektriciteitsnetwerk wordt langzamerhand te klein voor de vraag. Ook de schaalsprong (grootschalige uitbreiding van woningbouw, infrastructuur en bedrijvigheid) heeft directe en indirecte effecten op de energietransitie. De vraag naar elektriciteit wordt alleen maar meer waardoor er meer druk komt op de netcapaciteit. Het elektriciteitsnetwerk is een uitdaging voor de komende jaren. De oplossing is een enorme uitvoeringsopgave en vraagt intensieve samenwerking tussen gemeente en Enexis omdat we gezamenlijke belangen hebben in beoogde snelheid. Daarnaast zijn slimme oplossingen voor het energienetwerk essentieel om de schaalsprong én

			de energietransitie succesvol te realiseren. Deze oplossingen richten zich op het efficiënter benutten van de bestaande netcapaciteit en het verminderen van netcongestie. In onze gemeente zetten we hier actief op in. Zo voeren we momenteel een onderzoek uit naar de mogelijkheden voor één of meerdere energiehubs op het bedrijventerrein de Kleine Hoeven. Hiermee verkennen we hoe lokale opwek, opslag en slim gebruik van energie beter op elkaar afgestemd kunnen worden, zodat het energienet minder wordt belast en duurzame groei mogelijk blijft. Enexis gaat de komende jaren het stroomnetwerk versterken en uitbreiden. Deze netversterking doet Enexis samen met de gemeente(n). Om de vraag en het aanbod van energie in de toekomst ook te garanderen zijn er meer transformatorhuisjes en regelstations nodig. Dit is nodig door de toename van het aantal woningen, het gebruik van zonnepanelen, warmtepompen en laadpalen. Zo worden storingen in de toekomst zo veel mogelijk voorkomen en blijft iedereen zeker van energie. Dit gebeurt niet in één keer. Het hele project gaat enkele jaren duren. Voor 2026 dient er door onze gemeente meegewerkt te worden aan de transportverdeelstations van Lage Mierde (zoeklocatie) en Reusel (Kleine Hoeven). Deze medewerking zit met name in meedenken/ toetsen locatiekeuze (lage Mierde) en inpassen/ grond(ver)koop (Kleine Hoeven Reusel) en uiteraard de kabels- en leidingvergunning voor de beoogde electriciteitskabels van en naar de stations. Tot slot verwachten we dat ondanks het feit dat de zogenaamde Buurtaanpak (grootschalige buurtsgewijze versterking van middenspanningsnet) pas over 5-6 jaar start met 60-70 nieuwe trafohuisjes (er zijn er nu 155 stuks in totaal) en 62 kilometer middenspanningskabel, er wel al in 2026 behoorlijk forse inspanningen geleverd dienen te worden door de gemeente. Die inspanning betreft ongeveer 10 trafohuisjes en 22 km middenspanningskabel. Deze toekomstige trafohuisjes en bijbehorend kabelwerk dient naast inpassing (trafohuisje) in de openbare ruimte ook vergund worden.
F	Stimuleren hergebruik grondstoffen.	F.1	We stimuleren hergebruik van grondstoffen en duurzame bouw en duurzaam slopen en scheiden en geven hierin het goede voorbeeld.
Ambitie: Meer oplaadmogelijkheden elektrische voertuigen in de openbare ruimte.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
G	Extra laadpalen voor elektrische voertuigen.	G.1	Voor 2026 geldt net als voor 2025 dat de firma Vattenfall in samenspraak met de provincie Noord-Brabant en de gemeente verder de uitrol van openbare laadpalen oppakt. Het betreft de zogenaamde ‘proactieve’ plaatsing van laadpalen conform de plaatsingscriteria op basis van de samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente, provincie en Vattenfall (uit 2024). Voor de gemeente zijn er geen kosten verbonden met uitzondering van het eventueel verwijderen van laadpalen in gemeentelijke reconstructies of (bouw) / (onderhouds-) projecten. Rolverdeling is dat de gemeente het gemoeide verkeersbesluit neemt en Vattenfall de laadpalen plaatst.

Wat mag het kosten?

Volksgezondheid en milieu		Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026			Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bedragen x € 1.000		Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	Saldo per product								
7.1	Volksgezondheid	-499	-683	-768	62	-706	-727	-746	-765
7.2	Riolering	-143	459	-1.468	2.077	609	622	718	792
7.3	Afval	135	225	-1.275	1.555	280	288	296	303
7.4	Milieubeheer	-904	-1.211	-948	125	-824	-844	-866	-887
	Saldo programma 7	**-1.411**	**-1.209**	**-4.459**	**3.818**	**-641**	**-661**	**-598**	**-557**

Programma 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening, Stedelijke vernieuwing (VHROSV)

Portefeuillehouder	Thema
Wethouder Van de Noort	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening, transitie intensieve dierhouderij, vergunningen, beheer onroerend goed, woningbouwprojecten, centrumvisie
Wethouder Rombouts	Handhaving RO-vergunningen

Wat gaan we doen?

8.1	Ruimte en leefomgeving		
Ambitie: Gebiedsontwikkeling mogelijk maken.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Een gebiedsgerichte aanpak om integraal initiatieven in een gebied op te kunnen pakken.	A.1	Tot eind 2026 staat de planvorming van de woningbouwlocatie Braaksche Akkers centraal. Onderdeel hiervan zijn onder andere: - Het voeren en afhandelen van een omgevingsdialoog; - Start en afronding ruimtelijke procedure. Parallel hieraan wordt ook gewerkt aan de grondverwerving.
		A.2	**Gebiedsontwikkeling Hoeven 26** Gezamenlijk project tussen de gemeente Bladel en de gemeente Reusel- De Mierden. Aanleg nieuwe verbindingsweg, aanleg waterberging en groenontwikkeling. In 2025 wordt er gestart met de ruimtelijke procedure, nieuwe samenwerkingsovereenkomst en kredietaanvraag. In 2026 wordt er gestart met de aanleg van de nieuwe verbindingsweg.
B	Goede ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit.	B.1	Naast dat sprake is van regulier werk, gaan we in 2026 verder met het werken naar een Nota Ruimtelijke Kwaliteit voor het stedelijk gebied.
Ambitie: Leefbaar buitengebied.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
C	Geactualiseerd bestemmingsplan buitengebied	C.1	Het bestemmingsplan Buitengebied 2023 is vastgesteld op 24 september 2024 en lag voor beroep ter inzage van 25 november 2024 tot en met 6 januari 2025. Er zijn 16 beroepsschriften ingediend waarop verweer gevoerd moet worden. Bezien moet worden of enkele reparaties in het bestemmingsplan doorgevoerd moeten worden, hangende de beroepszaak en ontwikkelingen ten aanzien van der stikstofproblematiek. Hier zal ook in 2026 aan gewerkt worden.
D	Bevorderen transitie buitengebied en neerslag stikstof in Natura-2000 gebieden te reduceren	D.1	Faciliteren van omschakeling agrarische bedrijven naar andere bestemmingen. Herbestemmingen van de locaties die deelnemen aan de LBV-regelingen worden waar mogelijk met Bopa's mogelijk gemaakt

E	Opstellen gebiedsvisie Wellenseind en directe omgeving	E.1	De raad heeft opdracht gegeven voor het opstellen van een gebiedsvisie voor het gebied Wellenseind en directe omgeving. Deze gebiedsvisie is nodig om alle recreatieve ontwikkelingen in dat gebied integraal te kunnen beoordelen en alle relevante belangen te kunnen afwegen. Dit wordt een onderdeel van de Gebiedsgerichte aanpak Kempenland-West. Er wordt samen met partners gewerkt aan een koersdocument voor het gebied. In het koersdocument wordt beschreven wat er moet gebeuren in het gebied en wordt de richting bepaald. Het koersdocument vormt de basis voor de verder uitwerking in een uitvoeringsprogramma. Per deelgebied wordt vervolgens een uitvoeringsplan opgesteld en een gebiedsteam opgericht. Landgoed Wellenseind en omgeving vormt samen met Landgoed De Utrecht een apart deelgebied. De landgoedeigenaren zullen een aanvraag opstellen en daarvoor subsidie aanvragen. De verwachting is dat eind 2025 gestart kan worden met opstellen van een (uitvoerings)plan en de rest van het traject. De werkzaamheden hiervoor zullen de komende jaren doorlopen.
Ambitie: Implementatie Omgevingswet.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
F	Implementatie van de Omgevingswet.	F.1	In 2024 / 2025 wordt gewerkt aan een pilot omgevingsplan voor de kern Hooge Mierde, waarbij eind 2025 een eerste integrale regelset wordt opgeleverd. Vanuit deze eerste opzet kan in 2026 verder worden gewerkt aan de overige 3 kernen en themagewijze aanpassingen. Verder faciliteren we ruimtelijke ontwikkelingen zoveel mogelijk met Bopa's en is een TAM IMRO veegplan in voorbereiding dat voor 1 januari 2026 in ontwerp ter inzage moet worden gelegd voor zienswijzen.
G	Opstelling omgevingsvisie.	G.1	We zijn in 2025 gestart met het actualiseren van onze gemeentelijke omgevingsvisie inclusief participatietraject. Onder meer de Ontwikkelstrategie de Kempen vormt de basis voor deze actualisatie. Eind 2026 dient het ontwerp Omgevingsvisie gereed te zijn.
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
H	Een bruisend boodschappencentrum in Reusel.	H.1	Medio 2026 zal de herinrichting van de Markt zijn gerealiseerd.
I	Voorkomen van leegstand in het gemeentehuis.	I.1	Gesprekken met de directie van de GRSK lopen voor huisvesting van 50 werkplekken van het onderdeel Maatschappelijke Dienstverlening (MD) van de GRSK. Voor de huisvesting van MD beogen we een combinatie van reeds bestaande faciliteiten en werkplekken en (een deel van) de plint. Hiermee is commerciële verhuur van de plint voorlopig van de baan.

8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		
Ambitie: Bestaand actief grondbeleid voortzetten en differentiëren van grondprijzen.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Een actief en strategisch grondbeleid.	A.1	We zetten het bestaande grondbeleid conform de Nota Grondbeleid voort. De grondprijzen worden in een grondprijzenbrief gepubliceerd. Conform de Nota grondbeleid wordt een externe deskundige ingeschakeld voor een advies over de grondprijzen.
B	Woningen voor iedere doelgroep en naar behoefte van elke kern.	B.1	Via de uitvoering van het vastgestelde grondbeleid werken we bij nieuwbouwplannen aan de mogelijkheden voor de realisatie van deze doelstelling.

8.3	Wonen en bouwen		
Ambities: Het bouwen van meer woningen heeft onze prioriteit, voor elke doelgroep en in elke kern.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
A	Bouwen van 488 woningen in de periode 2022-2026.	A.1	De gemeente faciliteert de woningbouwopgave waar het kan volgens de vastgestelde prioritering. De planning is niet altijd haalbaar vanwege uitvoeringsproblemen, zoals de trage behandeling van bezwaren bij de Raad van State, gebrek aan ambtelijke capaciteit en voortgang in planvorming bij initiatiefnemers.
B	Woningen voor elke doelgroep.	B.1	We geven uitvoering aan de vastgesteld Kempische visie op Wonen 2024-2028 en hanteren het vastgestelde woningbouwprogramma (30% sociale huur, 2/3 betaalbaar en 1/3 vrij) om woningen voor elke doelgroep te bouwen.
C	Bouwen voor eigen inwoners.	C.1	Zie B.1
D	Realisatie voldoende woningen in elke kern.	D.1	We faciliteren woningbouwinitiatieven en gaan naast inbreidingslocaties aan de slag met uitbreidingslocaties om in elke kern voldoende woningen te realiseren. We streven naar een eigen gemeentelijke woningbouwontwikkeling in elke kern vanwege: - Tempo - Volkshuisvestelijke doelen - Kwaliteiten planvorming
E	Versnellen procedures woningbouw.	E.1	Zie 8.1 F planologische procedures
		E2.	Opstellen Leidraad Inrichting Openbare Ruimte. Het verouderde handboek Openbare Ruimte wordt geupdatet.
F	Verhogen aanbod sociale huurwoningen	F.1	Nieuwe ontwikkelingen dienen te voldoen aan het woningbouwprogramma, waarvan 30% moet bestaan uit sociale huurwoningen. Uitgangspunt is dat

			sociale huurwoningen worden geëxploiteerd door een toegelaten instelling (corporatie).
G	Duidelijkheid over onderscheid sociale huur- en koopwoningen.	G.1	In het vastgestelde woningbouwprogramma staan de prijsgrenzen vermeld. De prijsgrenzen voor een sociale huurwoning worden jaarlijks bepaald door het ministerie van BZK.
Ambities: We trekken op het thema woningbouw samen op met de andere Kempengemeenten.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
H	Samenwerken in de Kempen op het gebied van woningbouw.	H.1	Eind 2024 hebben de gemeenteraden van Bergeijk, Bladel en Reusel-De Mierden de Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 met de titel “Samen op eigen wijze vorm geven” unaniem vastgesteld. De gemeenteraad van Eersel heeft middels een amendement een ander raadsbesluit genomen. In 2025 zijn we gestart met een impactbeoordeling van deze beslissing op de Kempen en voor de regio. We onderzoeken hoe en op welke punten/thema’s we gezamenlijk uitvoering aan kunnen geven en gaan daar ook in 2026 mee aan de slag. De Kempische visie op wonen 2024-2028 geeft met het uitvoeringsprogramma hier voor de korte termijn uitvoering aan. Zie ook programma 0.1 A.1
I	Faciliteren van CPO-initiatieven.	I.1	Indien er een groep is die in collectief opdrachtgeverschap een woonproject wil realiseren, kijken we samen naar de mogelijkheden om dit te faciliteren.

Ambitie: Goede huisvesting voor arbeidsmigranten.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2026
J	Goede huisvesting van arbeidsmigranten.	J.1	We geven uitvoering aan het vastgesteld ruimtelijk afwegingskader huisvesting arbeidsmigranten en toetsen nieuwe initiatieven hieraan. In 2023 heeft het college besloten in principe medewerking te verlenen aan de planologische wijziging van het perceel De Hoeven 26, Reusel naar een maatschappelijke bestemming met de aanduiding logies ten behoeve van arbeidsmigrantenhuisvesting.

Wat mag het kosten?

VHROSV		Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026			Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
	Bedragen x € 1.000	Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	Saldo per product								
8.1	Ruimtelijke ordening	-1.487	-1.857	-1.566	45	-1.522	-1.509	-1.567	-1.627
8.2	Grondexploitatie	-269	-197	-1.504	1.370	-134	-141	-146	-180
8.3	Wonen en bouwen	151	-40	-516	621	105	102	104	118
	Saldo programma 8	**-1.605**	**-2.094**	**-3.586**	**2.036**	**-1.550**	**-1.548**	**-1.609**	**-1.689**

Bijlage 1 Verschillenanalyse

	Structureel saldo na Begrotingswijziging juli 2025 (jaarschijf 2026)	€	-1.671.000	N
	Structureel saldo 2026 in deze Programmabegroting	€	-474.000	N
	Verschil	€	1.197.000	V
1	Wijzigingen nieuw beleid structureel (incl. IHP)	€	-326.000	N
2	Spoor 2 Bezuinigingen	€	487.000	V
3	Meicirculaire gemeentefonds	€	1.903.000	V
4	Algemene verlaging prijsindexering CBS	€	280.000	V
5	Bedrijfvoeringskosten GRSK en KempenPlus	€	-457.000	N
6	Programmakosten jeugd en WMO	€	-789.000	N
7	Programmakosten Participatiewet	€	-55.000	N
8	Dekking overhead op grondexploitaties	€	136.000	V
9	Dotatie APPA voorziening	€	-400.000	N
10	Verschuiving lasten Oekraïners naar incidenteel	€	314.000	V
11	Diverse kleine aanpassingen	€	104.000	V
		€	1.197.000	V

1. Wijzigingen nieuw beleid structureel
De voorgestelde aanpassingen uit de lijst nieuw beleid en vervangingsinvesteringen 2026-2029 leidt tot een nadelige bijstelling van € 326.000. Dit betreft onder andere kosten voortvloeiend uit het nieuwe onderhoudsplan gebouwen (IHP). De lijst nieuw beleid en vervangingsinvesteringen is te vinden in bijlage 2.

2. Bezuinigingen Spoor 2
Zoals beschreven in paragraaf 3.9 zijn een aantal bezuinigingsmaatregelen in gang gezet om het laatste jaar van deze meerjarenbegroting sluitend te krijgen. Het effect bedraagt hiervan in 2026 reeds € 487.000 voordeel.

3. Meicirculaire gemeentefonds
Vanuit het Rijk is in mei 2025 een begin gemaakt om de gemeentes te compenseren voor tekorten in de jeugdzorg. Dit betreft de verzachting van het ingroeipad voor de Hervormingsagenda Jeugd en een vergoeding vanuit de Commissie van Ark voor tekorten in de jeugdzorg die door het Rijk gecompenseerd worden. Daarnaast stijgt de Algemene Uitkering door aanpassing van het volumedeel en de prijsontwikkeling.
Beide ontwikkelingen samen zorgen voor een toename van de Rijksbijdrage van 1,6 miljoen Euro in 2026. Daarbovenop mag nog een te verwachten compensatie-uitkering vanuit het BTW compensatiefonds structureel als ontvangst geraamd worden van € 289.000.

4. Algemene verlaging prijsindexering CBS
Gelijk aan andere jaren corrigeren we de begroting met de actuele prijsindex van CBS zoals verklaard in paragraaf 2.1. Voor 2026 geldt een lagere prijsindex dan vorig jaar toegepast, waardoor over de hele linie de kosten in onze gemeentelijke begroting verlaagd worden.

5. Bedrijfsvoeringskosten GRSK en Kempenplus
Ondanks taakstellingen aan de besturen van onze gemeenschappelijke regelingen om te besparen op de uitvoeringskosten, stijgen de kosten voor de taakvelden Jeugd, WMO en Participatiewet nog steeds, evenals onze automatiseringskosten die belegd zijn in het Shared Service Center.

6. Programmakosten Jeugd en WMO
De stijgende vraag naar Wmo voorzieningen, vanwege het feit dat mensen langer thuis moeten blijven wonen en de vergrijzing van inwoners zorgt voor stijgende kosten. De introductie van de inkomensafhankelijke bijdrage (in plaats van het huidige abonnementstarief) is landelijk uitgesteld naar 1 januari 2027.
Ook voor jeugdhulp lopen de kosten door diverse oorzaken op.

7. Programmakosten Participatiewet
Het aantal mensen met een bijstandsuitkering en mensen met een arbeidsbeperking die ondersteuning nodig hebben om passend werk te vinden groeit nog steeds in onze gemeente. De uitvoering van de Participatiewet hebben we belegd bij Kempenplus. Zij zorgen voor aanbod van participatiebanen en het stimuleren van werkgevers om banen beschikbaar te stellen voor deze doelgroep. De kosten lopen op ten opzicht van vorig jaar met € 55.000.

8. Dekking overheadkosten
Aan grondexploitaties worden conform geldende voorschriften, ambtelijke loonkosten toegerekend, verhoogd met een overhead-toeslag per uur. De dekking van de overheadkosten vanuit deze grondexploitaties zorgt voor een positief effect op de exploitatie. Ten opzichte van 2025 is het aantal toegerekende uren gestegen en daarmee de dekking van de overheadkosten verhoogd.

9. Dotatie APPA voorziening
Voor de (Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers) wordt een voorziening getroffen. In 2025 heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een onderzoek laten uitvoeren naar de gevolgen van de invoering van de Wet toekomst Pensioenen (Wtp), de resultaten daarvan zijn onlangs gepresenteerd. Uitkomst van het onderzoek is dat de voorziening APPA verhoogd moet worden. Het pensioenfonds ABP zal naar verwachting per 1 januari 2028 de uitvoering van pensioenen gaan regelen. De gelden uit de voorziening worden dan afgedragen aan het ABP.

10. Verschuiven lasten Oekraïners naar Incidenteel
De kosten die begroot zijn voor opvang van Oekraïners worden betaald uit een Specifieke Uitkering van het Rijk. Dit betreft een tijdelijke situatie en dus een incidentele begrotingspost. Niet alle lasten die hierdoor gedekt zijn, werden in de begroting als incidenteel aangemerkt. Dat is in de begroting van 2026 gecorrigeerd, ten gunste van het structurele begrotingssaldo.

Bijlage 2 Nieuw Beleid en vervangingsinvesteringen

NR	Product	Omschrijving	Investerings-bedrag	Afsch-tm	i/u	2026	2027	2028	2029	Rente
		Wettelijk / vervanging								**0,50%**
1	2.1	Rehabilitatiekrediet wegen 2026	€ 1.394.000	40	U	41.820	41.820	41.820	41.820	S
1	2.1	Rehabilitatiekrediet wegen 2027	€ 1.394.000	40	U		41.820	41.820	41.820	S
1	2.1	Rehabilitatiekrediet wegen 2028	€ 1.394.000	40	U			41.820	41.820	S
1	2.1	Rehabilitatiekrediet wegen 2029	€ 1.394.000	40	U				41.820	S
2	2.1	Vervanging openbare verlichting masten 2026	€ 153.000	40	U	4.590	4.590	4.590	4.590	S
2	2.1	Vervanging openbare verlichting masten 2027	€ 197.000	40	U		5.910	5.910	5.910	S
2	2.1	Vervanging openbare verlichting masten 2028	€ 102.500	40	U			3.075	3.075	S
2	2.1	Vervanging openbare verlichting masten 2029	€ 87.000	40	U				2.610	S
2	2.1	Vervanging openbare verlichting armaturen 2026	€ 141.500	20	U	7.783	7.783	7.783	7.783	S
2	2.1	Vervanging openbare verlichting armaturen 2027	€ 102.500	20	U		5.638	5.638	5.638	S
2	2.1	Vervanging openbare verlichting armaturen 2028	€ 218.000	20	U			11.990	11.990	S
2	2.1	Vervanging openbare verlichting armaturen 2029	€ 81.000	20	U				4.455	S
3	5.7	Vervanging groen 2026 (40jr afschrijving)	€ 131.000	40	U	3.930	3.930	3.930	3.930	S
3	5.7	Vervanging groen 2027 40jr afschrijving)	€ 131.000	40	U		3.930	3.930	3.930	S
3	5.7	Vervanging groen 2028 (40jr afschrijving)	€ 131.000	40	U			3.930	3.930	S
3	5.7	Vervanging groen 2029 (40jr afschrijving)	€ 131.000	40	U				3.930	S
3	5.7	Vervanging groen 2026 (80jr afschrijving)	€ 179.000	80	U	3.133	3.133	3.133	3.133	S
3	5.7	Vervanging groen 2027 (80jr afschrijving)	€ 179.000	80	U		3.133	3.133	3.133	S
3	5.7	Vervanging groen 2028 (80jr afschrijving)	€ 179.000	80	U			3.133	3.133	S
3	5.7	Vervanging groen 2029 (80jr afschrijving)	€ 179.000	80	U				3.133	S
4	7.2	Klimaatinvesteringen 2026	€ 100.000	60	U	2.167	2.167	2.167	2.167	S
4	7.2	Vervanging gemalen BK 2026	€ 23.501	40	U	705	705	705	705	S
4	7.2	Vervanging randvoorziening ME 2026	€ 17.800	15	U	1.276	1.276	1.276	1.276	S
4	7.2	Vervanging riolering Hulsel 2026	€ 1.473.635	60	U	31.929	31.929	31.929	31.929	S
4	7.2	Klimaatinvesteringen 2027	€ 100.000	60	U		2.167	2.167	2.167	S
4	7.2	Vervanging randvoorziening ME 2027	€ 17.800	15	U		1.276	1.276	1.276	S
4	7.2	Vervanging riolering Reusel 2027	€ 1.775.325	60	U		38.465	38.465	38.465	S
4	7.2	Wilhelminalaan - Lensheuvel-Turnhoutsweg 2027	€ 858.988	60	U		18.611	18.611	18.611	S
4	7.2	Klimaatinvesteringen 2028	€ 100.000	60	U			2.167	2.167	S
4	7.2	Vervanging randvoorziening ME 2028	€ 17.800	15	U			1.276	1.276	S
4	7.2	Vervanging riolering Reusel 2028	€ 1.613.180	60	U			34.952	34.952	S
4	7.2	Vervanging Hooge Mierde 2028	€ 484.485	60	U			10.497	10.497	S
4	7.2	Vervanging vrijvervalriool 2029	€ 2.519.000	60	U				54.578	S
4	7.2	Klimaatinvesteringen 2029	€ 100.000	60	U				2.167	S
4	7.2	Vervanging mechanische riolering 2029	€ 305.000	15	U				21.858	S
4	7.2	Dekking rioolheffing	exploitatie	-	I	-36.077	-96.596	-145.488	-224.091	S
		Totaal wettelijk/vervanging				**61.256**	**121.685**	**185.633**	**241.580**	
		Waarvan incidenteel					*0*	*0*	*0*	*I*
		Waarvan structureel				*61.256*	*121.685*	*185.633*	*241.580*	*S*

Wettelijk / vervanging 2026-2029

1. Rehabilitatiekrediet wegen 2026 t/m 2029

Het wegenbeheerplan 2025-2029 is begin 2025 bestuurlijk vastgesteld door de gemeenteraad.
Het krediet (investering) rehabilitaties wegen is een krediet voor het uitvoeren van rehabilitaties en reconstructies van wegen, vernieuwen van voetpaden/fietspaden e.d.. Hierbij wordt de gehele verhardingsconstructie (inclusief fundering) opgebroken en geheel opnieuw opgebouwd met nieuwe materialen. Optioneel kan worden gekozen de weg bij een rehabilitatie her in te richten; er wordt dan gesproken over een reconstructie. Aan de hand van de kwaliteitsgegevens uit de inspectie en de gestelde kwaliteitsnorm is de kapitaalbehoefte wegonderhoud voor de periode 2018-2027 berekend. Hierin zijn naast de rehabilitatie van de weg en eventuele herinrichting bij het einde van de levensduur van de weg ook de onderhoudsmomenten voor klein onderhoud en groot onderhoud conform het CROW beschreven. De kapitaalbehoefte voor rehabilitaties in de periode 2018-2027 is gemaakt op basis van de visuele risico-gestuurde inspectie, de maatregeltoets en de leeftijd van de verhardingen. Hierbij is rekening gehouden met de kwaliteitsafname van de wegen in de loop van deze periode en onderhoud op basis van een sober kwaliteitsniveau.

2. Vervanging openbare verlichting door LED verlichting 2025 t/m 2029

De vervanging van lampen en masten is geborgd in het beleidsplan straatverlichting 2018-2030. Dit beleidsplan is door de raad vastgesteld en omvat € 2,7 miljoen aan vervangingsgeld aan de openbare verlichting. De doelstellingen uit dit bestuurlijk vastgestelde beleidsplan zijn onder andere het noodzakelijk beheer van een ordentelijk verlichtingsareaal, het reduceren van CO2, afname stroomverbruik en het voldoen aan de richtlijnen/normen op het gebied van straatverlichting. Resumé van de bedragen:

- 2026 nieuw beleid vervanging verlichting: € 153.000 masten en € 141.500 armaturen
- 2027 nieuw beleid vervanging verlichting: € 197.000 masten en € 102.500 armaturen
- 2028 nieuw beleid vervanging verlichting: € 102.500 masten en € 218.000 armaturen
- 2029 nieuw beleid vervanging verlichting: € 87.000 masten en € 81.000 armaturen

3. Vervangingsinvesteringen groen binnen en buiten de kom

Om het bestaande groenareaal binnen de bebouwde kom (onder andere plantsoen en laanbomen) en buiten de bebouwde kom (onder andere laanbomen / houtopstand) duurzaam in stand te kunnen houden is een structureel vervangingsbudget noodzakelijk voor de vervanging van versleten/afgeschreven en/of eerder afgestorven groen (t.g.v. bijvoorbeeld klimaatveranderingen).

4. Investeringen riolering conform het PWR (structureel: dekking via rioolheffing)

Op basis van het vastgestelde PWR (Programma Water en Riolering) staat een aantal investeringen gepland. De kapitaallasten worden gedekt via de rioolheffing. Het PWR loopt tot en met 2028. De investeringen voor 2029 zijn gebaseerd op een doorrekening op basis van de levensduur van diverse onderdelen van de riolering en kunnen met het opstellen van een nieuw PWR in de loop van 2028 nog wijzigen. Begin 2026 wordt het PWR financieel geëvalueerd en worden eventuele bijstellingen verwerkt.

NR	Product	Omschrijving	Investeringsbedrag	Afsch-tm	i/u	2026	2027	2028	2029	Rente
		Wensen / ambities								
5	0.4	Vervanging huidige bureaus en bureaustoelen	€ 216.000	15	U	€ 15.480	15.480	15.480	15.480	S
5	0.4	Herinrichting gemeentehuis; PM	investering		U					S
6	0.4	AI tool rake voorstellen pilot	exploitatie		U	€ 4.000				I
7	0.4	In en externe veiligheid	exploitatie		U	€ 30.000	30.000	30.000	30.000	S
8	0.4	Samen verder/Onboarden	exploitatie		U	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	S
9	2.1	Actualiseren Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR)	exploitatie		U	€ 40.000				S
10	5.7	Uitgaven werkplan Bos en Natuur 2026	exploitatie		U	€ 126.000				S
10	5.7	Inkomsten werkplan Bos en Natuur 2026	exploitatie		I	-€ 159.000				S
11	6	MeerJarenBeleidsKader Jeugd van 2026 tot 2029;PM	exploitatie		U					S
12	6	Visietraject jongerenwerk de Kempen;PM	exploitatie		U					S
13	0.1	Van huidige naar nieuwe gemeenteraad	exploitatie		U	€ 15.000				I
14	0.1	Opkomstbevordering gemeenteraadsverkiezingen	exploitatie		U	€ 10.000				I
15	0.1	Kabinetszaken	exploitatie		U	€ 4.000				S
16	0.4	Periodiek Arbeidsgezondheidskundig Onderzoek	exploitatie		U	€ 25.000	25.000	25.000	25.000	S
17	1.2	Verlenging Backbone 2026	exploitatie		U	€ 36.000				S
18	2.1	GVVP 2026	€ 950.000	40	U	€ 28.500	28.500	28.500	28.500	S
18	2.1	GVVP 2027	€ 500.000	40	U		15.000	15.000	15.000	S
18	2.1	GVVP 2028	€ 500.000	40	U			15.000	15.000	S
18	2.1	GVVP 2029	€ 500.000	40	U				15.000	S
19	5.7	Kwaliteitsimpuls dorpspleinen 2027	€ 150.000	40	U		4.500	4.500	4.500	S
20	2.1	Voorbereiding Wilhelminalaan incl snelfietsroute F67	€ 312.000	40	U	€ 9.360	9.360	9.360	9.360	S
21	0.4	Geluidsinstallatie raadszaal	€ 75.000	8	U	€ 2.250	2.250	2.250	2.250	S
22	4.2	Nieuwbouw Clemensschool in Hulsel 2026	€ 3.500.000	40	U	€ 105.000	105.000	105.000	105.000	S
22	4.2	Nieuwbouw Clemensschool in Hulsel 2027	€ 150.000	40	U		4.500	4.500	4.500	S
22	4.2	Nieuwbouw BS De Akkerwinde in Hooge Mierde 2027	€ 300.000	40	U		9.000	9.000	9.000	S
22	4.2	Nieuwbouw BS De Akkerwinde in Hooge Mierde 2028	€ 6.048.000	40	U			181.440	181.440	S
22	4.2	Nieuwbouw BS De Akkerwinde in Hooge Mierde 2029	€ 200.000	40	U				6.000	S
22	4.2	Nieuwbouw BS De Torelaar in Reusel 2028	€ 450.000	40	U			13.500	13.500	S
22	4.2	Nieuwbouw BS De Torelaar in Reusel 2029	€ 8.858.000	40	U				265.740	S
23	5.1	tegemoetkoming binnensport verenigingen	exploitatie		U	€ 30.000	30.000	30.000	30.000	S
24	5.7	Realisatie milieustraat; PM	investering		U					S
25	6.21	Verhoging participatie via een platform	exploitatie		U	€ 12.550	3.570	3.570	3.570	S
26	7.1	Opstellen beleidsplan ongediertebestrijding	exploitatie	-	U	€ 20.000				I
27	7.2	Aanpassing beheer sloten maaien	exploitatie		U	€ 70.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	S
27	7.2	Dekking uit rioolheffing	exploitatie		I	-€ 70.000	-€ 50.000	-€ 50.000	-€ 50.000	S
28	div.	Extra dotatie aan voorziening onderhoud gebouwen (RV sept 2025))	exploitatie		U	€ 84.900	84.900	84.900	84.900	S
		Totaal wensen/ambities				439.040	367.060	577.000	863.740	
		incidenteel				*49.000*	*0*	*0*	*0*	*I*
		structureel				*390.040*	*367.060*	*577.000*	*863.740*	*S*
		Totaal nieuw beleid				**500.296**	**488.745**	**762.633**	**1.105.320**	
		incidenteel				*49.000*	*0*	*0*	*0*	*I*
		structureel				*451.296*	*488.745*	*762.633*	*1.105.320*	*S*
		incidenteel 50% kapitaallasten eerste jaar in mindering brengen				*-128.962*	*-96.207*	*-161.390*	*-210.645*	*I*
		Aangepast totaal nieuw beleid				***371.335***	***392.538***	***601.243***	***894.675***	*S*

Wensen / ambities 2026-2029

5. Vervanging huidige bureaus en bureaustoelen

De inrichting van kantoren en werkplekken is ondertussen 26 jaar oud. De wereld is in deze periode veranderd en digitalisering en flex/thuiswerken werpen een ander perspectief op gebruik van kantoorwerkplekken. De trend in de markt is meer flexibel gebruik van werkplekken door meerdere collega's, waarbij sta-zitbureaus beschikbaar zijn en alle werkplekken uniform ingericht zijn om voorkeuren te voorkomen. De huidige bureaustoelen zijn na 26 jaar ook aan slijtage onderhevig en reeds 11 jaar afgeschreven.

Andere gemeentehuizen binnen de samenwerking (o.a. Bladel, Bergeijk, Eersel) hebben de slag naar modernisering en elektrisch verstelbare werkplekken in de afgelopen jaren reeds doorgevoerd. Reusel-De Mierden loopt daarin binnen de samenwerking achter. Ook in het voorstel 'actualisering werkplekvergoeding', zoals besproken door de directeuren van de Kempengemeenten op 20 maart 2025, staat vermeld dat een werkplek dient te voldoen aan 'een in hoogte verstelbaar sta-zit bureau'.

Om het team van MD te kunnen inpassen in de bestaande kantoren en vergaderzalen is een meer flexibele inzet van bestaande kantoren en werkplekken voor RdM collega's nodig. Ook een vermindering van het

vloeroppervlak per werkplek is een vereiste en hoog-laagbureaus zijn standaard 160x80 cm, waardoor bijvoorbeeld 3 werkplekken in 1 kantoor gefaciliteerd kunnen worden conform ARBO normen in plaats van 2 bureaus van 200x100cm in de huidige configuratie.

Voor MD zal nieuw meubilair besteld moeten worden. Om ongelijkheid te voorkomen is het wenselijk om in één keer alle werkplekken in het pand te vervangen, zodat we één nieuwe standaard hebben die op iedereen van toepassing is.

Het voordeel van een investering in kantoormeubilair is dat deze investering altijd van waarde blijft, ongeacht toekomstige scenario's rondom verbouwingen. Een bureau en bureaustoel kunnen in de nieuwe situatie meeverhuizen en zijn daarom de meest logische investering op de kortere termijn die bijdraagt aan verbetering van de werkomgeving en waar collega's direct van kunnen profiteren, zonder risico's en afhankelijkheid van toekomstplannen. Meubilair voor MD is meegenomen in het raadsvoorstel huisvesting MD van oktober 2025.

5. Herinrichting gemeentehuis: PM
Het huidige gemeentehuis voldoet op meerdere punten niet meer aan de eisen en wensen van deze tijd. De bestaande inrichting en inventaris zijn verouderd en door de geplande uitbreiding van het aantal gebruikers is de beschikbare ruimte en indeling niet langer passend. Dit leidt tot knelpunten op o.a. het gebied van overlegmogelijkheden, belcellen, concentratieruimtes en luchtbehandeling. Tot slot zal gekeken worden naar de veiligheid in het gemeentehuis, waaronder de raadzaal.

6. AI tool rake voorstellen pilot
We willen begrijpelijke en goed leesbare college- en raadsvoorstellen schrijven, zodat de besluitvorming daarna zorgvuldig kan plaatsvinden. Dit doen we volgens een vaste opbouw. Om medewerkers daarbij te helpen is er sinds kort een webapplicatie beschikbaar die met behulp van AI informatie uit ingevoerde bestanden omzet in een voorstel volgens de door onze gemeente vastgestelde opbouw (inleiding, argumenten, kanttekeningen etc.) en ook voldoet aan de eisen voor begrijpelijk en toegankelijk taalniveau B1). In 2026 willen we hiermee graag een pilot gaan draaien om verder te onderzoeken of deze AI-tool helpend kan zijn binnen onze organisatie en mogelijk tijdwinst kan opleveren bij het schrijven van voorstellen.
De eenmalige implementatie kost € 1.000 en daarnaast moet per gebruiker € 20 per maand worden betaald voor de licentie. Aan de pilot kunnen dan zo'n 12 personen vanuit de organisatie deelnemen.

7. In en externe veiligheid
De maatschappij is aan het verharden en ook binnen onze gemeente merken we hier de gevolgen van. Om zowel de ambtelijke organisatie, het college van B&W en de raad veilig haar werk te kunnen laten uitvoeren wordt een intern interventieteam opgericht. Deze speciaal hiervoor opgeleide collega's kunnen direct inspringen bij dreiging, zorgen voor escalatiebeheersing en nazorg leveren. In andere situaties (bezwarencommissie, raadsvergaderingen) waar emoties door belanghebbenden hoog kunnen oplopen bestaat de mogelijkheid gebruik te maken van een beveiligingsbedrijf.

8. Samen verder/Onboarden
Voor nieuwe maar ook voor vertrekkende collega's is een stappenplan (pre-, on- en off boarden) opgesteld om dit in goede banen te leiden en deze collega's een goed gevoel bij onze organisatie te krijgen en/of behouden. Zo krijgen nieuwe collega's een rondrit door het werkgebied aangeboden om op deze manier meer te weten te komen over alle kernen, de (lopende) projecten en de omgeving. Ieder kwartaal zal hiervoor een personenbus gehuurd worden.

9. Actualiseren Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR)
Actualiseren van Leidraad Inrichting Openbare Ruimte. Het verouderde handboek Openbare Ruimte wordt geüpdatet. Het benodigde budget is € 40.000, het werkbudget is € 25.000 en voor projectmanagement € 15.000.

10. Werkplan Bos en Natuur 2026
Zoals in het coalitieprogramma aangegeven wordt stapsgewijs uitvoering gegeven aan het Beleidsplan openbaar groen, waaronder aan de prioriteiten uit het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Met het oog op de klimaatverandering, de duurzaamheidsambities en mede op de schaalsprong-ontwikkelingen die vanuit de Brainportregio op ons afkomen is het cruciaal om behoedzaam om te gaan met onze groene gemeente, zodat deze ook bij doorontwikkeling geschikt en aantrekkelijk blijft om hier te wonen en recreëren. Het huidige bos-/ natuurbeheer is ten aanzien van voornoemde ambities en veranderingen niet overal voldoende toereikend. Het samenspel tussen o.a. de groeiende bedrijvigheid, inwonersaantal, recreatie, klimaat en het

behoud van onze mooie groene omgeving biedt namelijk veel uitdagingen. Om onder andere beter te kunnen anticiperen op de snel veranderende klimaatomstandigheden en toenemende gebruikersdruk is het vanuit voornoemd uitvoeringsprogramma van belang om spoedig handen en voeten te geven aan een lange termijn beheervisie/-plan, om op basis daarvan het beheer van onze circa 1000 hectare bos- en natuurterreinen integraal bij te sturen op een versnelde doorontwikkeling naar beter toekomstbestendige bos- en natuurterreinen. Naast het klimaat robuust houden zijn hierbinnen natuurlijk ook doelen als het verbeteren van de biodiversiteit en het stimuleren/ faciliteren van laagdrempelige en inclusieve vormen van bezigheid en ontmoeting die hierbij kunnen meeliften.
Bij vaststelling van voormeld beleidsplan is destijds besloten de benodigde middelen voor bijbehorend uitvoeringsprogramma niet ter beschikking te stellen, maar deze per project en naar prioriteit apart aan te vragen. Vanwege de vereiste expertise voor een dergelijke klimaatvisie is het niet mogelijk dit in eigen beheer of kostenneutraal op te pakken. Op basis van het in 2025 ter beschikking gestelde krediet van € 30.000 wordt in de tweede helft van 2025 door een externe partij aangevangen met de opstelling van deze visie en deze wordt in 2026 opgeleverd.

Met een verbeterde lange termijnafstemming streven we tevens na ook de toekomstige beheerexploitatie van onze bos- en natuurterreinen zo lang als mogelijk positief/ gezond te houden. Immers zullen de inkomsten vanuit de jaarlijkse houtoogst anders bij toenemende/ massale boomsterfte en/of grootschalige natuurbranden drastisch teruglopen, waardoor de instandhouding van deze groene kwaliteit binnen onze gemeente in de toekomst mogelijk niet meer positief te exploiteren blijft.

- *Uitgaven werkplan Bos en Natuur 2026*

Toenemende wet- en regelgeving, gevolgen van klimaatomstandigheden en toenemende gebruikersdruk en doelstellingen met betrekking tot onze bos- en natuurterreinen leiden tot structureel hogere beheer- en onderhoudskosten. Waar deze kosten voorgaande jaren hoger uitvielen voor het wegwerken van beheerachterstanden is de verwachting dat deze de komende jaren structureel van vergelijkbare omvang blijven.
Een toename van € 126.000.

- *Inkomsten werkplan Bos en Natuur 2026*

Op basis van Werkplan Bos en Natuur 2026 zijn de opbrengsten geraamd op € 224.000. Een toename van € 159.000.

11. MeerJarenBeleidsKader Jeugd van 2026 tot 2029; PM

Het meerjarenbeleidskader jeugdhulp in de Kempen 2026-2029 is op dit moment in ontwikkeling en wordt eind 2025 ter besluitvorming aangeboden. De thema's die in dit kader zullen worden verwerkt, hebben betrekking op preventief werken, normaliseren, regie voeren en werken met en voor veiligheid. Het financiële kader is op dit moment nog niet inzichtelijk.

12. Visietraject jongerenwerk de Kempen; PM

Op dit moment zijn we een visietraject gestart met de andere drie Kempengemeenten om het jongerenwerk beter te positioneren en daaruit voortvloeiend een heldere opdracht te formuleren. Het is denkbaar dat daar idealiter ook een andere ureninzet aan gekoppeld zal worden in de toekomst (een verhoging). Voor nu is het nog niet duidelijk welke financiële gevolgen dit heeft.

13. Van huidige gemeenteraad naar nieuwe gemeenteraad

Voor 2026 reserveren we eenmalig € 15.000 voor de overgang van de huidige naar de nieuwe gemeenteraad na de gemeenteraadsverkiezingen van 2026. Dit bedrag zal gebruikt worden voor een afscheidscadeau voor de huidig zittende gemeenteraad en college en het startprogramma van de nieuwe gemeenteraad. Het doel is om de nieuwe gemeenteraad goed te kunnen begeleiden en daardoor de deskundigheid van de raadsleden te vergroten, wat de lokale democratie ten goede komt. Hierbij kan gedacht worden aan verschillende trainingen en cursussen, zoals een debattraining en teambuilding.

14. Opkomstbevordering gemeenteraadsverkiezingen

Voor 2026 reserveren we eenmalig € 10.000 voor opkomstbevordering voor de gemeenteraadsverkiezingen. Dit bedrag wordt ingezet voor een verkiezingskrant, een verkiezingsavond met een debat en een bijeenkomst om vrouwen in de politiek te stimuleren. Het doel van deze maatregelen is om de interesse in de lokale politiek te vergroten en zoveel mogelijk inwoners aan te sporen om een stem uit te brengen bij de verkiezingen. Daarnaast zijn de maatregelen bedoeld om inwoners te helpen met het maken van een keuze tussen de deelnemende partijen en/of kandidaten.

15. Kabinetszaken

Diverse zaken in het kader van installatie nieuw college in verband met de verkiezingen 2026 en aanschaf nieuwe borden uitreiking van een Koninklijke Onderscheiding.

16. Periodiek Arbeidsgezondheidskundig Onderzoek

Een PAGO is een Periodiek ArbeidsGezondheidskundig Onderzoek, een medisch onderzoek dat werkgevers wettelijk verplicht (Arbowet) zijn aan te bieden om arbeidsgerelateerde gezondheidsrisico's van werknemers te signaleren, voorkomen of verhelpen. Het onderzoek richt zich op specifieke risico's die uit het werk voortvloeien, zoals fysieke belasting in de bouw, en omvat onder andere vragenlijsten en medische tests om de gezondheid te beoordelen en advies te geven.
Een PMO is een Preventief Medisch Onderzoek, een gezondheidscheck voor werknemers die zowel de fysieke als mentale gezondheid in kaart brengt, inclusief leefstijlfactoren zoals stress en conditie, om gezondheidsrisico's te signaleren en verzuim te voorkomen. Het onderzoek is bedoeld om werknemers inzicht te geven in hun gezondheid en hen te stimuleren aan hun welzijn te werken, wat uiteindelijk de productiviteit ten goede komt.

17. Verlenging Backbone 2026

In april 2025 is via een raadsvoorstel en een amendement alleen het budget voor Backbone voor 2025 ter beschikking gesteld. Verlenging van het contract met Backbone wordt op basis van het amendement nu meegenomen. In april 2025 heeft Uw raad beslist om deze aan te houden in het kader van ‘Spoor 2”. Gezien de huidige zwaarte en hoeveelheid van onze jeugdproblematiek vragen wij toch om budgettaire ruimte om de inzet van Backbone tijdelijk te continueren.

18. Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan 2022-2025

In 2026 wordt het huidige GVVP opgevolgd door het nieuw op te stellen mobiliteitsplan. De visie en het beleidsdeel van het nieuwe GVVP zijn eerder gereed, naar verwachting eind 2025. Na de verkiezing in 2026 zullen we een uitvoeringsprogramma opstellen. Dan wordt duidelijk hoeveel we nodig hebben. Aangezien we nu uitgaan van de ervaringscijfers tot nu toe, trekken we het bedrag van € 500.000 door.
Het huidige vigerende GVVP Reusel-De Mierden kent een modulaire opbouw. Om de beleidsdoelen uit het GVVP mogelijk te maken, zijn ook maatregelen benoemd. Deze zijn in module 9 samengevat. De acties en maatregelen die als eerste genoemd zijn, hebben het grootste effect en/of moeten als eerste worden opgepakt om resultaten mogelijk te maken. De volgorde van de modules bepaalt daarbij de volgorde van de maatregelen. Voor de jaren 2026-2029 zijn de investeringen vooralsnog geraamd op basis van ervaringscijfers.

Hieronder worden de projecten kort beschreven:

- *Het zwaar vracht- en landbouw verkeer weren uit de kernen van Hulsel, Hooge Mierde en Lage Mierde.*

De doorgaande routes in de kernen worden heringericht voor de fiets. Routes buiten de kernen worden in combinatie met wegenonderhoud verbeterd. De nieuwe planning is globaal:
Uitvoering Lage Mierde is in 2024 gestart en klaar in 2025. Hooge Mierde wordt uitgevoerd in 2025-2026. Voor Hulsel is het traject van de grondverwerving opgestart. Op het moment dat de waterhuishouding duidelijk is kan het traject van de verdere voorbereiding/participatie worden opgestart. Onder voorbehoud van de beschikbaarheid van de externe projectleider is de planning 2026/2027 haalbaar.

- *Verkeersveilige schoolomgevingen*

We realiseren vijf schoolzones (gecombineerd met weren zwaar verkeer). Deze doelstelling blijft ongewijzigd.

19. Kwaliteitsimpuls voor dorpspleinen in de kernen

We onderzoeken de mogelijkheden tot parkeren op andere plaatsen dichtbij een dorpskern dan op de dorpspleinen zelf en kijken naar mogelijkheden om de pleinen meer te vergroenen. Deze doelstelling blijft ongewijzigd, echter vanwege de gewijzigde planning binnen doelstelling 1 van verkeer en vervoer zal dit project anders gepland worden.

20. Voorbereiding Wilhelminalaan incl. snelfietsroute F67

Voor 2025 en 2026 staat de uitvoering van het deelproject Markt op de
planning. Daarna volgt de voorbereiding Wilhelminalaan incl. snelfietsroute F67. Dit zal het voor doorgaand zwaar verkeer door de kern niet aantrekkelijk maken.

21. Geluidsinstallatie raadszaal

Het discussiesysteem met microfoonposten in de raadszaal is aan het einde van zijn levensduur en heeft de afgelopen maanden mankementen vertoond.

Er is een risico-analyse gedaan m.b.t. wat vervangen moet worden om problemen te voorkomen en welke componenten technisch nog langer mee kunnen. Vervangende materialen zijn niet meer leverbaar. Aangezien de raadzaal zo'n belangrijke positie in onze organisatie heeft kunnen we dit risico niet blijven uitstellen. Raming van vervangingskosten is € 75.000.

22. Nieuwbouw scholen
Het IHP Reusel-de Mierden 2025-2041 is in december 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. De raad heeft het college opdracht gegeven om het IHP in vier uitvoeringsplannen nader uit te werken zodat de totale investering tot 2041 in stukken opgedeeld kon worden. In het uitvoeringsplan 2026-2030 zijn, naast Clemensschool in Hulsel, twee voorzieningen onderwijshuisvesting opgenomen: De Akkerwinde in Hooge Mierde en De Torelaar in Reusel. De nieuwbouw van deze twee scholen wordt uit een investeringskrediet gedekt.
In Hulsel wordt een nieuwe Clemensschool gebouwd met daarin een ontmoetingsruimte voor de inwoners van Hulsel. Afhankelijk van de gekozen locatie gaat het om een investeringsbedrag van € 3.500.000 (te dekken uit een investeringskrediet). Indien de school op de huidige locatie wordt gebouwd, dan komen er kosten voor de tijdelijke huisvesting bij. Jaarlijks bedragen deze kosten € 150.000.

23. Tegemoetkoming binnensport verenigingen
Voor het gebruik van de sportzalen van sporthal den Houtert en het Sporthuis betalen de verenigingen een gebruikerstarief aan de beheerder/exploitant van de sporthallen. Uit onderzoek blijkt dat dit tarief aanzienlijk hoger ligt dan in de ons omringende gemeente (circa 25%) en dat verenigingen moeite hebben om deze hoge tarieven te blijven betalen. Om het sporten in de sporthallen betaalbaar te houden voor onze inwoners vragen wij de gemeenteraad een jaarlijkse bijdrage van € 30.000 tot 2034 om de verenigingen tegemoet te komen. In 2033 worden de tarieven, tijdens het opnieuw aanbesteden van de exploitatie, opnieuw vastgesteld.

24. Realisatie milieustraat P.M.
Er is al wel een plan om dit samen te gaan realiseren i.s.m. Gemeente Bladel maar qua investering/kosten is er nog te weinig bekend.

25. Verhoging participatie via een platform
Participatie betekent dat inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties actief worden betrokken bij beleidsvorming, nog vóórdat besluiten worden genomen.
Met ingang van 1 januari 2027 zijn gemeenten op grond van een wijziging in de Gemeentewet verplicht om hun inspraakverordening om te zetten in een participatieverordening.
Tegelijkertijd wordt ernaar gestreefd om uiterlijk op dat moment ook een implementatieplan gereed te hebben. In dit plan moet onder andere worden beschreven op welke wijze de participatie vorm krijgt.

26. Opstellen beleidsplan ongediertebestrijding
In 2026 wordt het beleid op het gebied van openbare hygiëne (met name ongediertebestrijding/klimaatverandering) geactualiseerd. Hier is extra budget voor nodig. Het budget voor 2027 en verder hangt af van de ambities uit dit beleidsstuk.

27. Aanpassing beheer sloten maaien
Met de toename van extreme weersomstandigheden zoals extreme regenval en droogte is het wenselijk het maaibeheer te evalueren en op onderdelen aanpassingen door te voeren. Daarnaast worden er steeds meer gebieden afgekoppeld; het beheer van watergangen waarop het afgekoppelde regenwater wordt geloosd vraagt extra aandacht. Daarom wordt in 2026 het maaibeheer geëvalueerd en worden bestekken geactualiseerd. Hierbij is er ook aandacht voor het structureler schouwen van de watergangen en duikers en het preventief uitvoeren van werkzaamheden. Op dit moment is de verwachting dat een evaluatie van het maaibeleid resulteert in een intensivering van de maaiwerkzaamheden en het grote onderhoud. Daarom is per jaar €50.000 extra nodig (het totale budget komt dan op € 170.000 per jaar). In 2026 is eenmalig € 20.000 extra nodig om de nieuwe werkbestekken op te stellen. De dekking voor deze kosten komt uit de rioolheffing.

28. Extra dotatie aan voorziening onderhoud gebouwen (Raadsvoorstel sept. 2025)
De gemeenteraad dient eens in vier jaar de geactualiseerde meerjaren onderhoudsplannen (MJOP's) van gebouwen vast te stellen. MJOP's worden opgesteld voor een periode van 15 jaar.
Dit besluit van de raad is nodig om een voorziening onderhoud gebouwen in de gemeentelijke begroting op te kunnen nemen. In september 2025 is het geactualiseerde beheersplan gemeentelijke gebouwen ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Door deze mutatie van de jaarlijkse dotatie aan de voorziening onderhoud kunnen schommelingen in de uitgaven in de komende 15 jaren worden voorkomen.

Bijlage 3 Geprognosticeerde Balans

ACTIVA *(bedragen x € 1.000)*	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	604	580	555	530
Materiële vaste activa	60.600	65.100	67.900	78.200
Financiële vaste activa	265	265	265	265
Totaal vaste activa	**61.469**	**65.945**	**68.720**	**78.995**
Vlottende activa				
Voorraden bouwgrond in exploitatie (incl. voorziening)	2.965	2.900	3.100	3.100
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	8.000	8.000	8.000	8.000
Liquide middelen	5	5	5	5
Overlopende activa	5.500	5.000	5.000	5.000
Totaal vlottende activa	**16.470**	**15.905**	**16.105**	**16.105**
TOTAAL GENERAAL ACTIVA	**77.940**	**81.850**	**84.825**	**95.100**

PASSIVA *(bedragen x € 1.000)*	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
- algemene reserve (incl. saldo baten en lasten)	18.492	18.843	18.948	19.427
- bestemmingsreserves	12.199	10.240	9.930	9.588
Voorzieningen	4.344	4.229	4.162	4.091
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	31.669	37.452	40.855	51.240
Totaal vaste passiva	**66.704**	**70.763**	**73.895**	**84.346**
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.000	4.000	4.000	4.000
Overlopende passiva	7.500	7.500	7.500	7.500
Totaal vlottende passiva	**11.500**	**11.500**	**11.500**	**11.500**
TOTAAL GENERAAL PASSIVA	**78.204**	**82.263**	**85.395**	**95.846**

Bijlage 4 Totaal van lasten en baten per Programma

	Begroting 2026			Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma *(bedragen x € 1.000)*	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Saldo**	**Saldo**	**Saldo**
0. Bestuur en ondersteuning	-9.449	33.369	23.920	25.020	25.269	26.195
1. Veiligheid	-1.685	49	-1.635	-1.679	-1.768	-1.828
2. Verkeer en vervoer	-3.024	56	-2.968	-2.981	-3.012	-3.045
3. Economie	-1.056	1.167	111	114	114	117
4. Onderwijs	-1.157	160	-996	-1.000	-1.011	-1.029
5. Sport, cultuur en recreatie	-3.041	354	-2.687	-2.683	-2.748	-2.830
6. Sociaal domein	-17.329	2.920	-14.409	-14.493	-14.792	-15.096
7. Volksgezondheid en milieu	-4.459	3.818	-641	-661	-598	-557
8. VHROSV	-3.586	2.036	-1.550	-1.548	-1.609	-1.689
Saldo baten en lasten	**-44.785**	**43.929**	**-856**	**90**	**-154**	**237**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves		271	271	261	259	242
Begrotingssaldo na bestemming	**-44.785**	**44.201**	**-584**	**350**	**105**	**480**
Waarvan structureel begrotingssaldo			-474	259	56-	269
Waarvan incidenteel begrotingssaldo			-111	91	161	211

Bijlage 5 Staat van incidentele baten en lasten inclusief toelichting

Staat van incidentele baten en lasten (bedragen in €)	2026	2027	2028	2029
1. Bedrijfsvoeringskosten GRSK (baat)	3.500			
2. Bedrijfsvoeringskosten Kempenplus (leefgeld Oekraïners)	12.000			
2. Programmakosten Kempenplus (leefgeld Oekraïners)	21.000			
3. SPUK opvang Oekraïners (in Algemene Uitkering)	-235.000			
3. Opvang vluchtelingen uit Oekraïne	314.000			
4. Onderzoek kostendekkendheid leges	5.000	5.000		
5. Beleidsplan ongediertebestrijding (nieuw beleid)	20.000			
6. Gemeenteraadsverkiezingen (nieuw beleid)	25.000			
7. AI tool communicatie (nieuw beleid)	4.000			
8. Verlaging kapitaallasten omdat 1e jaar niet volledig wordt uitgegeven (nieuw beleid)	-129.000	-96.000	-161.000	-211.000
9. Omgevingswet	70.000			
Totaal incidentele baten en lasten	**€ 110.500**	**-€ 91.000**	**-€ 161.000**	**-€ 211.000**

1. Bedrijfsvoeringskosten GRSK (diverse programma's)
In de vastgestelde begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten zijn incidentele baten en lasten opgenomen en per deelnemende gemeente gespecificeerd. Deze incidentele bedragen zijn één-op-één overgenomen.

2. Programmakosten/Uitvoeringskosten KempenPlus; leefgeld Oekraïners
De opvang van Oekraïners is een naar de aard tijdelijke aangelegenheid, waardoor ook de verbonden lasten incidenteel van aard zijn.

3. SPUK Opvang vluchtelingen in Algemene Uitkering
Voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne is de vergoeding vanuit het Rijk geraamd voor 2026 geraamd op 2 maanden. In oktober 2024 is de vergoeding per opvangplek naar beneden bijgesteld.

4. Onderzoek kostendekkendheid leges
In 2025 is gestart met een onderzoek naar de kostendekkendheid van onze tarieven. Dit onderzoek krijgt nog opvolging in 2026 en 2027.

5. Beleidsplan ongediertebestrijding (nieuw beleid)
In 2026 wordt het beleid op het gebied van openbare hygiëne (met name ongediertebestrijding/klimaatverandering) geactualiseerd.

6. Gemeenteraadsverkiezingen (nieuw beleid)
Voor 2026 reserveren we eenmalig € 15.000 voor de overgang van de huidige naar de nieuwe gemeenteraad na de gemeenteraadsverkiezingen en € 10.000 voor opkomstbevordering voor de gemeenteraadsverkiezingen.

7. AI tool communicatie (nieuw beleid)
In 2026 willen we hiermee graag een pilot gaan draaien met een AI-tool om verder te onderzoeken of deze webapplicatie helpend kan zijn binnen onze organisatie en mogelijk tijdwinst kan opleveren bij het schrijven van voorstellen.

8. Verlaging kapitaallasten
De kapitaallasten zijn structureel volledig geraamd ingaande het jaar waarin het krediet beschikbaar komt. Omdat niet alle kredieten op 1 januari van dat jaar volledig zijn uitgegeven, mogen deze conform regelgeving in het eerste jaar voor 50% incidenteel tegen geraamd worden. Dat hebben wij toegepast voor de investeringen uit de lijst nieuw beleid en vervangingsinvesteringen.

9. Omgevingswet
De opstelling van een omgevingsvisie zijn kosten die verband houden met de invoering van de nieuwe wet en dat is een eenmalige activiteit, waarvan de lasten dus ook als incidenteel kunnen worden beschouwd. Overheveling vanuit resultaatbestemming jaarrekening 2024 en dekking via resultaat 2024.

Bijlage 6 Meerjaren-staat van reserves en voorzieningen

RESERVES EN VOORZIENINGEN BEGROTING 2026-2029

omschrijving	stand	2026		stand	2027		stand	2028		stand	2029		stand
	31-12-2025	dotatie	onttrekking	31-12-2026	dotatie	onttrekking	31-12-2027	dotatie	onttrekking	31-12-2028	dotatie	onttrekking	31-12-2029
Voorziening gebouwen (gemeentehuis)		*364.130*	*-364.130*		*364.130*	*-364.130*		*364.130*	*-364.130*		*364.130*	*-364.130*	
Voorziening gebouwen (gemeentewerf)		*28.112*	*-28.112*		*28.112*	*-28.112*		*28.112*	*-28.112*		*28.112*	*-28.112*	
Voorziening gebouwen (brandweerkazerne)		*18.719*	*-18.719*		*18.719*	*-18.719*		*18.719*	*-18.719*		*18.719*	*-18.719*	
Voorziening gebouwen (pergola Hulsel)			*0*			*0*			*0*			*0*	
Voorziening gebouwen (VOV-halte Reusel)		*16.373*	*-16.373*		*16.373*	*-16.373*		*16.373*	*-16.373*		*16.373*	*-16.373*	
Voorziening gebouwen (sportzaal Den Houtert)		*53.215*	*-53.215*		*53.215*	*-53.215*		*53.215*	*-53.215*		*53.215*	*-53.215*	
Voorziening gebouwen (overzwaluwwand Reusel)		*250*	*-250*		*250*	*-250*		*250*	*-250*		*250*	*-250*	
Voorziening gebouwen (schuilhut Reusel)		*875*	*-875*		*875*	*-875*		*875*	*-875*		*875*	*-875*	
Voorziening gebouwen (diverse bouwwerken)		*2.886*	*-2.886*			*0*			*0*			*0*	
Voorziening gebouwen (KDV Dooleg)		*18.796*	*-18.796*		*18.796*	*-18.796*		*18.796*	*-18.796*		*18.796*	*-18.796*	
Voorziening gebouwen (De Ster Lage Mierde)		*57.080*	*-57.080*		*57.080*	*-57.080*		*57.080*	*-57.080*		*57.080*	*-57.080*	
Voorziening gebouwen (De Kei)		*70.695*	*-70.695*		*70.695*	*-70.695*		*70.695*	*-70.695*		*70.695*	*-70.695*	
Voorziening gebouwen (gebouwen pompgemalen)			*0*			*0*			*0*			*0*	
Voorziening gebouwen (woning Sportpark Reusel)		*4.734*	*-4.734*		*4.734*	*-4.734*		*4.734*	*-4.734*		*4.734*	*-4.734*	
Voorziening onderhoud gebouwen	1.684.447	635.865	-635.865	1.684.447	632.979	-632.979	1.684.447	632.979	-632.979	1.684.447	632.979	-632.979	1.684.447
Voorziening groot onderhoud wegen	409.720	1.134.000	-1.134.000	409.720	1.134.000	-1.134.000	409.720	1.134.000	-1.134.000	409.720	1.134.000	-1.134.000	409.720
Voorziening achterstallig onderhoud wegen	675.000		-675.000	0			0			0			0
Voorziening riolering	89.333		-41.622	47.711		-45.046	2.665	75.000	-72.336	5.329	55.000	-55.544	4.785
Voorziening afvalstoffenheffing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening wachtgelden	6			6		0	6		0	6		0	6
Voorziening Appa-pensioenen	1.591.743	400.000	-70.000	1.921.743	0	-70.000	1.851.743		-70.000	1.781.743	0	-70.000	1.711.743
Voorziening spaarverlof	280.434	0	0	280.434	0	0	280.434	0	0	280.434	0	0	280.434
TOTAAL VOORZIENINGEN	4.730.683	2.169.865	-2.556.487	4.344.061	1.766.979	-1.882.025	4.229.015	1.841.979	-1.909.315	4.161.679	1.821.979	-1.892.523	4.091.135
Algemene reserve	19.076.347		-584.275	18.492.072		350.454	18.842.526		105.306	18.947.832		479.570	19.427.402
Totaal algemene reserve	*19.076.347*	*0*	*-584.275*	*18.492.072*	*0*	*350.454*	*18.842.526*	*0*	*105.306*	*18.947.832*	*0*	*479.570*	*19.427.402*
BR Ontwikkeling Buitengebied	267.888			267.888			267.888			267.888			267.888
BR Centrumplan Hart van Reusel	0			0			0			0			0
BR Overdracht deel provinciale weg N284	3.453.988		-1.755.000	1.698.988		-1.698.988	0			0			0
BR Mobiliteitsbevordering en opvang langdurig verlof	98.470			98.470			98.470			98.470			98.470
BR Bereikbaarheidsagenda	759.262			759.262			759.262			759.262			759.262
BR Afschrijving N284 Turnhoutseweg	1.092.429		-31.125	1.061.304		-31.125	1.030.179		-31.125	999.054		-31.125	967.929
BR Planstudie en uitvoering N284	483.200			483.200			483.200		-50.000	433.200		-100.000	333.200
BR Investering kapitaalgoederen	1.102.429			1.102.429			1.102.429			1.102.429			1.102.429
BR Vereveningsfonds sociale woningbouw	138.700			138.700			138.700			138.700			138.700
BR Afschrijving brandweerkazerne	73.973		-14.289	59.684		-14.289	45.395		-14.289	31.106		-14.289	16.817
BR Afschrijving De Schakel	630.005		-25.269	604.736		-25.269	579.467		-25.269	554.198		-25.269	528.930
BR Afschrijving materieel buitendienst 2021	243.587		-34.600	208.987		-34.600	174.387		-34.600	139.787		-34.600	105.187
BR Afschrijving overige activa	8.744		-8.744	0			0			0			0
BR Afschrijving nieuwe Kei	2.525.204		-97.067	2.428.137		-96.028	2.332.109		-94.989	2.237.120		-92.911	2.144.209
BR Exploitatie GVVP	0			0			0			0			0
BR Afschrijving MTC's 2022	31.043		-12.750	18.293		-9.147	9.146		-9.146	0			0
BR Afschrijving KTM A2 incl. mobiliteitshub en F67	284.813		-15.051	269.762		-15.051	254.711		-15.051	239.660		-15.051	224.609
BR Afschrijving levensduurverl. Onderhoud Clemensschool	134.167		-35.000	99.167		-35.000	64.167		-35.000	29.167		-29.167	0
BR Afschrijving extra lokaal Akkerwinde	6.223		-6.223	0			0			0			0
BR Huisvesting bijzondere doelgroepen	2.900.000			2.900.000			2.900.000			2.900.000			2.900.000
Totaal bestemmingsreserves	*14.234.125*	*0*	*-2.035.118*	*12.199.007*	*0*	*-1.959.497*	*10.239.510*	*0*	*-309.469*	*9.930.041*	*0*	*-342.412*	*9.587.629*
TOTAAL RESERVES	33.310.472	0	-2.619.393	30.691.079	0	-1.609.043	29.082.036	0	-204.163	28.877.873	0	137.158	29.015.031

Bijlage 7 Beleidsindicatoren

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

Veiligheid

Verwijzingen Halt
per 1.000 jongeren

Halt | 2020 - 2024

Misdrijven
Reusel-De Mierden, per 1.000 inwoners

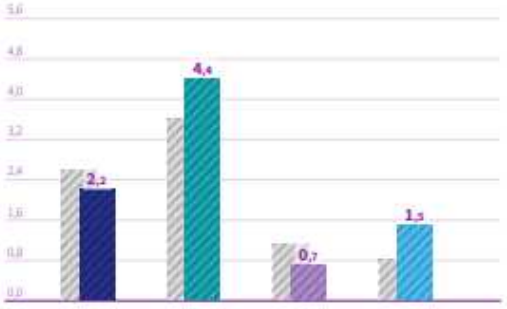

CBS | 2024

Economie

Functiemenging

45,0%
Reusel-De Mierden

49,8%
<25.000 inwoners

Meerdere bronnen | 2023

Vestigingen (van bedrijven)
per 1.000 inw. 15 t/m 64jr

205,4
Reusel-De Mierden

187,3
<25.000 inwoners

LISA | 2023

Onderwijs

Absoluut verzuim
per 1.000 leerlingen

3,6
Reusel-De Mierden

8,5
<25.000 inwoners

DUO/Ingrado | 2024

Relatief verzuim
per 1.000 leerlingen

12
Reusel-De Mierden

21
<25.000 inwoners

DUO/Ingrado | 2024

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

1,6% *
Reusel-De Mierden

1,8% *
<25.000 inwoners

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

45,4%
Reusel-De Mierden

44,1%
<25.000 inwoners

Volksgezondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval
kg per inwoner

Reusel-De Mierden
5

<25.000 inwoners
106

CBS | 2024

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

104,4%
Reusel-De Mierden

45,7%
<25.000 inwoners

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ-waarde
x €1.000

Sociaal domein

Banen
per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

568,0
Reusel-De Mierden

708,1
<25.000 inwoners

Jongeren met een delict voor de rechter

1%
Reusel-De Mierden

1%
<25.000 inwoners

Achterstand onder jeugd
Reusel-De Mierden

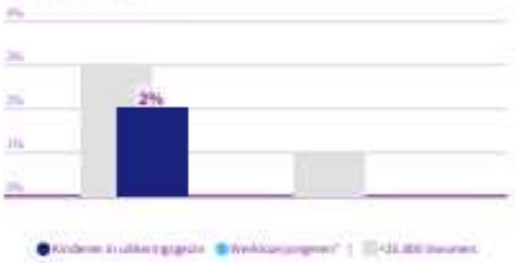

Netto arbeidsparticipatie

74,1%
Reusel-De Mierden

73,8%
<25.000 inwoners

Personen met een bijstandsuitkering
per 10.000 inwoners

Reusel-De Mierden
110,2

<25.000 inwoners
176,0

Nieuw gebouwde woningen
per 1.000 woningen

Reusel-De Mierden	<25.000 inwoners
17,8	**8,6**

Lopende re-integratievoorzieningen
per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

Reusel-De Mierden	<25.000 inwoners
121,5	**156,6**

Demografische druk

Jongeren met jeugdhulp
% van alle jongeren tot 18 jaar

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

Reusel-De Mierden	<25.000 inwoners
€ 822	**€ 996**

Jongeren met jeugdbescherming

Reusel-De Mierden	<25.000 inwoners
1,2% *	**0,9% ***

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

Reusel-De Mierden	<25.000 inwoners
€ 1.004	**€ 1.091**

Jongeren met jeugdreclassering

Reusel-De Mierden	<25.000 inwoners
x	**0,4% ***

Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo
per 10.000 inwoners

Reusel-De Mierden	<25.000 inwoners
550	**669**